

Työ- ja elinkeinoministeriö

Luonnos hallituksen esitykseksi (16.9.2022)

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta ja laiksi julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain 13 a luvun muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annettua lakia ja julkisesta työvoima- ja yrityspalveluista annetun lain 13 a lukua.

Esityksen tavoitteena on erityisesti Business Finland Oy:n hoitamien julkisten hallintotehtävien määrittely lain tasolla sen varmistamiseksi, että yhtiön hoitamat julkiset hallintotehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen. Business Finland Oy on hoitanut kyseisiä tehtäviä jo aikaisemman sääntelyn perusteella. Lisäksi esityksen tavoitteena on tehdä Business Finland -lakiin muut muutokset, jotka ovat osoittautuneet tarpeellisiksi Business Finlandin toimintamallin tarkennuttua ja Business Finlandia koskevan lainsäädännön oltua voimassa yli neljän vuoden ajan.

Business Finland -laissa muutettaisiin säännöstä Business Finland Oy:n tehtävistä. Yhtiön tehtäviin lisättäisiin osajien maahanmuuton edistäminen, joka perustuu yhtiön nykytilassa toteuttamaan tehtävään. Yhtiön tehtäviin kuuluisivat myös Business Finland -rahoituskeskuksen toimintaa tukevat tehtävät, jotka koskevat rahoituskeskuksen rahoituspäätösten valmisteluun liittyvää asiakas- ja markkinatietojen keräämistä ja tuottamista sekä asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitusta ja tätä koskevaa neuvontaa. Lisäksi yhtiö voisi tukea rahoituskeskuksen toimintaa osallistumalla rahoituskeskuksen lausuntojen esivalmisteluun kasvuyrittäjien oleskelulupa- ja jatkolupa-asioissa sekä toteuttamalla rahoituskeskuksen digitaalisia palveluja koskevaa neuvontaa. Lakiin lisättäisiin säännös yhtiön työntekijän nimittämisestä kansainvälisiin edustamistehtäviin. Julkista hallintotehtävää hoitavien yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden virkavastuuta ja vahingonkorvausvastuuta koskevaa sääntelyä tarkennettaisiin.

Business Finland -lakiin lisättäisiin säännös rahoituskeskuksen oikeudesta saada yhtiöltä tietoja, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen kasvuyrittäjän oleskelu- ja jatkolupaa koskevan lausunnon antamiseksi sekä säännös yhtiön palveluksessa olevan henkilön salassapitovelvollisuudesta. Lakiin lisättäisiin myös säännös rahoituskeskuksen oikeudesta saada Maahanmuuttovirastolta tietoja rahoituskeskuksen lausunnon antamiseksi kasvuyrittäjien jatkolupa-asioissa. Laissa säädettäisiin Business Finland Oy:n tehtävien ja henkilöstön siirrosta rahoituskeskukseen. Laissa täsmennettäisiin säännöksiä muun muassa palvelusopimuksesta, rahoituspäätöksistä ja muutoksenhausta. Lakiin tehtäisiin myös muita teknisluontoisia ja merkitykseltään vähäisiä muutoksia.

Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 13 a lukua koskevan muutoksen tavoitteena on parantaa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen asiakkaiden yhdenvertaisuutta siten, että työnhakuprofiilin laatiminen olisi mahdollista nykyistä laajemmalle asiakaskunnalle. Lain muutoksen myötä työnhakuprofiili olisi mahdollista laatia myös ilman käyttäjän vahvaa sähköistä tunnistamista. Muutoksella on yhteys Business Finland Oy:lle esitettyyn uuteen tehtävään edistää osajien maahanmuuttoa Suomeen (laki liitetään myöhemmin osaksi esitystä).

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2023.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ	1
PERUSTELUT	3
1 Asian tausta ja valmistelu	3
1.1 Tausta.....	3
1.2 Valmistelu.....	3
2 Nykytila ja sen arviointi	4
2.1 Business Finlandin nykytila.....	4
2.1.1 Lainsäädäntö ja muu käytäntö	4
2.2 Business Finlandin toiminta nykytilassa.....	5
2.2.1 Business Finlandin toimintaan tehdyt muutokset organisaatiouudistuksen jälkeen	6
3 Tavoitteet.....	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset.....	7
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	7
4.2 Pääasialliset vaikutukset	7
4.2.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	7
4.2.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset.....	9
4.2.3 Taloudelliset vaikutukset	10
4.2.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	10
4.2.5 Vaikutukset tietosuojaan, asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon.....	10
5 Muut toteuttamisvaihtoehdot.....	11
5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset	11
5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot.....	14
6 Lausuntopalaute.....	14
6.1 Business Finland –laki	14
7 Säännöskohtaiset perustelut.....	17
8 Lakia alemman asteinen sääntely	29
9 Voimaantulo	30
10 Toimeenpano ja seuranta.....	30
11 Suhde muihin esityksiin	30
11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä.....	30
11.2 Suhde talousarvioesitykseen	30
12 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys.....	30
12.1 Julkisen hallintotehtävän siirto muulle kuin viranomaiselle.....	30
12.2 Yhdenvertaisuus.....	36
12.3 Yksityiselämän suoja	38
LAKIEHDOTUS.....	41
Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta	41
LIITE.....	46

PERUSTELUT

1 Asian tausta ja valmistelu

1.1 Tausta

Innovaatorahoituskeskus Business Finland (jäljempänä *rahoituskeskus*) ja rahoituskeskuksen omistajaohjauksessa oleva Business Finland -osakeyhtiö (*yhtiö*) muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden (*Business Finland*), jota johdetaan yhteisellä strategialla. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies on julkisten hallintotehtävien siirtämistä yhtiölle koskevassa, kantelun johdosta 19.3.2019 antamassaan päätöksessä (EOAK/883/2018) katsonut, että työ- ja elinkeinoministeriön tulee Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin menettelyä ohjaavana ja valvovana viranomaisena harkita, mihin lainvalmistelun tai muihin toimenpiteisiin asiassa on ryhdyttävä Business Finland Oy:n hoitamien julkisten hallintotehtävien selkeyttämiseksi sen varmistamiseksi, että yhtiön tehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen.

Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) on todennut laillisuustarkastuskertomuksessaan ”Voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen tukeminen ja eräät erillismenettelyt” (11/2019), että yhtiölle annetut julkiset hallintotehtävät ovat perustuslain 124 §:n näkökulmasta ongelmallisia. VTV on katsonut, että avustustoiminnan asiakkaiden ns. sparraukseen tai ohjaukseen ennen tukihakemuksen jättämistä sisältyy riski, että asiakkaita ei kohdella tasapuolisesti hallintolain (434/2003) 6 §:ssä edellytetyllä tavalla. VTV:n näkemyksen mukaan voidaan pitää ilmeisenä, että Business Finland -yhtiöön siirretyissä, muissa kuin rahoituspäätösten tekemistä koskevissa tehtävissä ei ole kyse pelkästään teknisluonteisista tai viranomaistoimintaa avustavista tehtävistä vaan itsenäistä harkintavaltaa sisältävistä tehtävistä, vaikka tehtävä suoritettaisiin valtionavustusviranomaisen ohjauksessa ja viranomaisella olisi toimivalta tehdä lopullinen päätös asiassa. VTV on tarkastuskertomuksessaan katsonut, että työ- ja elinkeinoministeriön olisi suositeltavaa arvioida Business Finlandin julkisten hallintotehtävien jakamista rahoituskeskuksen ja yhtiön kesken kokonaisuutena uudelleen.

Business Finlandin arvioinnissa (työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2021:46) tunnistettiin Business Finlandin organisaation rakenteeseen liittyvät oikeudelliset haasteet ja suositeltiin täsmentämään organisaatiota, toimintaa ja/tai lainsäädäntöä. Arvioinnin mukaan jatkovalmistelussa rahoituskeskuksen ja yhtiön joitakin tehtäviä tulisi mahdollisesti eriyttää tarkemmin ja vastuuta rajata. Lisäksi arvioinnissa todetaan, että muutossäädösvalmistelussa on huomioitava voimassa olevan sääntelyn sisältö ja yhdistymisen yhteydessä suoritettu valiokuntakäsittely. Valmistelussa tulisi myös huomioida yhdistymisen ja hybridimallin alkuperäiset tavoitteet.

Työ- ja elinkeinoministeriö on eduskunnan apulaisoikeusasiamiehelle 30.8.2019 antamassaan selvityksessä (TEM/902/03.03.01/2018) todennut, Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (1146/2017, *Business Finland -laki*) oltua voimassa vuoden 2018 alusta lähtien sekä Business Finlandin käytännön toimintamallin tarkennuttua vuosien 2018 ja 2019 aikana on tarpeen tehdä arvio Business Finlandia koskevan lainsäädännön muutostarpeista sen varmistamiseksi, että yhtiön hoitamien julkiset hallintotehtävät kaikilta osin perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen. Tässä hallituksen esityksessä esitetään yhtiön lain nojalla hoitamien tehtävien määrittelyn tarkentamista erityisesti yhtiön julkisten hallintotehtävien osalta.

1.2 Valmistelu

Työ- ja elinkeinoministeriö asetti 13.2.2020 ajalle 24.2.2020–30.6.2020 työryhmän valmistelemaan muutokset Business Finlandia koskevaan lainsäädäntöön. Työryhmän toimikautta jatkettiin 31.8.2020 asti. Työryhmässä oli ministeriön lisäksi edustettuna Innovaatorahoituskeskus Business Finland. Työryhmä kokoontui yksitoista kertaa sekä kuuli työssään asiantuntijoita oikeusministeriöstä ja valtiovarainministeriöstä. Työryhmä laati esityksensä hallituksen esitysluonnoksen muotoon. Hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausuntoja ajalla 1.–30.10.2020.

Vuoden 2020 lausuntokierroksen jälkeen työ- ja elinkeinoministeriö tunnisti tarpeen jatkaa hallituksen esitysluonnoksen valmistelua. Tämän vuoksi työ- ja elinkeinoministeriö asetti 20.12.2021 työryhmän valmistelemaan hallituksen esitysluonnosta 1.1.2022–30.10.2022 välisenä aikana. Työryhmään kuului jäsenenä edustajat työ- ja elinkeinoministeriöstä sekä Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista, ja työryhmä kokoontui XX kertaa. Työryhmä kuuli työssään asiantuntijoita oikeusministeriöstä, valtiovarainministeriöstä, VTV:sta, Business Finland Oy:stä sekä henkilöstöjärjestöjen ja elinkeinoelämän sidosryhmien edustajia. Työ- ja elinkeinoministeriön edustajat osallistuivat 20.5.2022 rahoituskeskuksen henkilöstöyhdistyksen BF-JUKO TEK:n järjestämään keskustelutilaisuuteen lain muutoksista.

Suomenkielisestä hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot ajalla 9.5.–1.7.2022 ja ruotsinkielisestä hallituksen esityksestä puolestaan ajalla 30.5. – 22.7.2022. Lausuntoja pyydettiin muun muassa ministeriöiltä ja virastoilta, elinkeinoelämän sidosryhmien edustajilta ja henkilöstöjärjestöiltä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa: <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM013:00/2020>.

2 Nykytila ja sen arviointi

2.1 Business Finlandin nykytila

2.1.1 Lainsäädäntö ja muu käytäntö

Business Finlandin toiminta perustuu Business Finland -lakiin ja Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annettuun asetukseen (1147/2017, *Business Finland -asetus*). Business Finland -kokonaisuuteen kuuluu Business Finland Venture Capital Oy¹. Business Finlandia koskeva lainsäädäntö tuli voimaan ja Business Finland aloitti toimintansa 1.1.2018. Business Finlandin organisaatiossa sen edeltäjäorganisaatioiden eli Innovaatorahoituskeskus Tekesin ja Finpro Oy:n palvelut yhdistettiin yhtenäiseksi innovaatorahoituksen, vienninedistämisen, ulkomaisten investointien edistämisen ja ulkomaisen matkailun edistämisen kokonaisuudeksi. Business Finland kuuluu työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalaan, ja työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa ja valvoo Business Finland -lain mukaisesti rahoituskeskuksen toimintaa.

Valtiovarainministeriö on antanut suosituksen valtionhallinnon toimintojen uudelleenjärjestämisessä noudatettavat periaatteet harkittaessa toiminnan yhtiöittämistä (VM/1064/00.00.01/2018). Suosituksessa kootaan ja selkeytetään valtionhallinnon organisaatiomallien valintaa koskevia periaatteita, erityisesti valtion taloudellisen toiminnan yhtiöittämiseen liittyvässä harkinnassa käytettävää arviointikriteeristöä. Suosituksen mukaan mikäli toiminta edellyttää ns. hybridimallia, jossa toiminta jakautuu viraston ja yhtiön kesken tai perustuu yhteistoimintasopimuksiin, ei saa muodostua tilannetta, jossa yhtiön toiminnalla rajoitetaan viranomaisen harkintavaltaa. Lisäksi viraston ja yhtiön välisten työn- ja vastuunjakojen tulee olla selkeät. Myös johdon keskinäinen tarvittava riippumattomuus molemmissa organisaatioissa tulee varmistaa.

Valtiovarainministeriö on antanut myös suosituksen valtionhallinnon toimintojen järjestämisessä noudatettavista periaatteista valtion virastojen osalta (VN/11537/2021). Suositus on laadittu tilanteisiin, joissa harkitaan uuden organisaation perustamista tai uuden tehtävän organisointia, nykyisen organisaation toimivuutta tai uudelleenorganisointia ja muita olennaisia muutoksia niiden toimintaperiaatteisiin. Suosituksen mukaan julkiset

---

¹ Tämän lisäksi Business Finland Oy:llä on tytäryhtiöt Business Finland USA, Inc., Finpro Finland Oy ja Shanghai FinChi Innovation Center Company Ltd. Business Finland Venture Capital Oy:n toiminta perustuu lakiin Business Finland Venture Capital Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä 967/2013.

hallintotehtävät tulee organisoida valtionhallinnossa valtiosääntöoikeudellisista syistä pääasiassa virastoissa hoidettavaksi.

2.1.2 Business Finlandin toiminta nykytilassa

Business Finlandin toiminnan tavoitteena on Business Finland -lain mukaisesti auttaa elinkeinoja uudistumaan ja kehittymään teknologian ja innovaatioiden keinoin, edistää kansainvälistä verkottumista sekä parantaa työelämän laatua. Lisäksi toiminnan tavoitteena on kasvattaa arvonlisää, vahvistaa elinkeinoelämän kasvua ja kansainvälistä kilpailukykyä, lisätä vientiä ja Suomeen suuntautuvia ulkomaisia investointeja ja pääomasijoituksia sekä Suomeen suuntautuvaa matkailua sekä pitkällä aikavälillä parantaa tuottavuutta sekä luoda työllisyyttä ja hyvinvointia. Business Finland on keskeinen julkinen toimija tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-rahituksessa, viennin ja yritysten kansainvälistymisen edistämässä, ulkomaisten investointien edistämässä sekä ulkomaisen matkailun edistämässä. Lisäksi rahoituskeskus hoitaa eräitä elinkeino-, energia- ja ympäristöpoliittisiin tukiin liittyviä valtionapuviranomaisen tehtäviä.

Rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtävät on määritelty Business Finland -laissa ja lain säännöksiä tarkentavassa Business Finland -asetuksessa. Vuoden 2018 alussa voimaan tulleen Business Finland -uudistuksen keskeisenä tavoitteena oli, että johtoon, strategiaan ja viranomaistehtäviin keskittyvät tehtävät hoitaa rahoituskeskus ja että operatiiviseen asiakaspalvelutoimintaan liittyviä tehtäviä hoitaa yhtiö. Rahoituskeskuksen ja yhtiön muodostama Business Finland-kokonaisuus toimii sekä kotimaassa että kansainvälisesti palvelen kansainvälistymällä kasvua hakevia suomalaisia yrityksiä, elinkeinoelämän uudistumista tukevia suomalaisia korkeakouluja ja tutkimusorganisaatioita sekä julkisia ja kolmannen sektorin organisaatioita, Suomeen suuntautuvia investointihankkeita valmistelevia ulkomaisia toimijoita sekä matkailualaa.

Yhtiö tuottaa rahoituskeskuksen tehtäviin liittyviä palveluita rahoituskeskuksen kanssa laadittavan palvelusopimuksen mukaisesti ja saa rahoituksensa palvelusopimuksen perusteella valtion talousarviosta. Business Finland -uudistuksessa yhtiöön jäivät aiemman Finpro Oy:n toiminnot eli viennin ja kansainvälistymisen, Suomeen suuntautuvien ulkomaisten investointien sekä ulkomaisen matkailun edistäminen. Yhtiö vastaa myös Business Finlandin asiakkuusprosessin ensivaiheen asiakaspalvelusta ja potentiaalisten asiakkaiden palvelutarpeen kartoituksesta yhteistyössä muiden Team Finland -verkoston toimijoiden kanssa. Yhtiö vastaa Business Finlandin asiakashankinnasta, asiakastietojen keräämisestä ja tuottamisesta, asiakaskentän aktivoimisesta sekä Business Finlandin palveluvalikoiman ja rahoitusmahdollisuuksien markkinoimisesta.

Yhtiö tuottaa palvelusopimuksen mukaisia asiantuntija- ja neuvontapalveluja muihin asiakkuusprosessin vaiheisiin sekä vastaa tarvittavien tieto- ja neuvontapalvelujen tuottamisesta rahoituskeskukselle rahoituspäätösten tekemistä varten. Edistämistoiminnot, kuten verkottamis-, aktivointi- ja neuvontatoiminnot, toteutetaan pääosin yhtiössä. Innovaatioiden ja viennin edistämistä yhtiö toteuttaa operatiivisella tasolla rahoituskeskuksen johdolla ja yhteistyössä muiden Team Finland -verkoston toimijoiden kanssa. Rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvien rahoituspäätösten valmistelussa ja rahoitukseen liittyvissä muissa päätöksissä rahoituskeskus hyödyntää yhtiön hankkimia tietoja asiakkaista ja hankkeista. Eduskunnan talousvaliokunta on Business Finland -lakia koskevan hallituksen esityksen (HE 158/2017 vp) käsittelyn yhteydessä edellyttänyt, että yhtiön toimialaa ja tehtäviä täsmennetään valtioneuvoston asetuksessa, jotta yhtiön tarjoamat palvelut eivät laajene sellaisiin palveluihin, joita on tarjolla kilpailluilla markkinoilla (ks. TaVM 21/2017 vp).

Rahoituskeskuksen ohella myös yhtiö voi Business Finland -lain mukaan tehdä rahoituskeskuksen ohjauksessa ja valvonnassa ns. de minimis -ehtoisia avustuspäätöksiä (myöntö-, muutos- ja maksatuspäätökset) korkeintaan 100 000 euroon saakka. Käytännössä kyseiset rahoituspäätökset on vuoden 2019 alusta alkaen siirretty pääosin yhtiön tehtäväksi. Rahoituskeskus päättää sekä rahoituskeskuksen että yhtiön myöntämän valtioneuvoston takaisinperinnästä, maksatuksen keskeytyksestä, maksatuksen lopettamisesta sekä tuen saajiin kohdistuvista tarkastuksista. Oikaisua yhtiön tekemään rahoituspäätökseen voidaan hakea rahoituskeskukselta.

2.1.3 Business Finlandin toimintaan tehdyt muutokset organisaatiouudistuksen jälkeen

Business Finlandia koskevaan lainsäädäntöön valmisteltujen ja esitettävien muutosten lisäksi työ- ja elinkeinoministeriö huolehtii osana Business Finland -lakiin perustuvaa ohjaus- ja valvontatehtäväänsä Business Finlandin asiakkuus- ja rahoitusprosesseihin liittyvien muutosten valmistelun ohjauksesta erityisesti sen varmistamiseksi, että prosessit sekä niihin liittyvät yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden tehtävät vastaavat lainsäädännön vaatimuksia.

Keskeisinä täytäntöönpanon tasolla jo toteutettuina muutoksina on rahoituskeskuksessa rahoituspäätöksiä esittelevien henkilöiden työnjohdollista sijoittumista muutettu 1.9.2019 alkaen siten, että kaikki rahoituskeskuksessa rahoituspäätöksiä esittelevät henkilöt sijoittuvat rahoituskeskukseen, jolloin koko esimiesketju pääjohtajaan saakka muodostuu rahoituskeskukseen työ- ja virkasuhteessa olevista henkilöistä. Samassa yhteydessä on muutettu myös rahoituskeskuksen rahoitustoimintaan liittyvän rahoitusryhmän nimeämiskäytäntö: rahoituskeskus nimeää rahoitusasioita valmistelevan ryhmän (*rahoitusryhmä*), joka valmistelee rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvat rahoitusasiat. Toteutettujen muutosten jälkeen ei siten enää synny tilannetta, jossa yhtiö olisi työnjohdollisessa vastuussa rahoituskeskuksen rahoitushakemuksia käsittelevistä henkilöistä tai rahoitusryhmän nimeämisestä. Lisäksi osana Business Finlandissa täytäntöönpanotasolla toteutettuja muutoksia rahoitushakemusten käsittelijöiden tehtävänkuvat on päivitetty ja täsmennetty. Tilanteissa, joissa asiakasyritys on mahdollisesti tulevaisuudessa tekemässä rahoitushakemusta rahoituskeskukselle, rahoituskeskuksen rahoituksen asiantuntijan osallistumista keskusteluihin ennen yrityksen lähettämää rahoitushakemusta on tarkennettu siten, että rahoituskeskus on mukana keskusteluissa jo ennen kuin rahoitushakemusta lähetetään. Vuonna 2021 Business Finland otti käyttöön uuden strategian ja teki sen johdosta uudistuksia organisaatioonsa, mutta uudistuksilla ei ollut vaikutuksia rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtäväjakoon.

Business Finlandin toimintaa arviointiin Business Finlandin toimittua noin kolmen ja puolen vuoden ajan (työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2021:46). Arvioinnin mukaan uudistuksen myötä hallinnon resursointia on kevennetty ja voimavaroja siirretty lähemmäs asiakasrajapintaa, erityisesti ulkomaanverkostoon. Uudistuksen myötä asiakkaille tarjottavien palvelupolkujen merkitys on korostunut ja uudistus on mahdollistanut saman organisaation alla kattavamman palveluvalikoiman. Uudistuksella tavoitellut sisäiset tehokkuushyödyt eivät kuitenkaan ole ilmeisiä, ja hallinnollista taakkaa on tullut lisää ainakin suhteessa yhteen yhtenäiseen organisaatioon. Uudistuksesta on kuitenkin kulunut vasta lyhyt aika, minkä vuoksi toimintamallin tehokkuus, synergiaedut ja muutokset vaikuttavuudessa nähdään perusteellisemmin myöhemmin.

3 Tavoitteet

Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen antama päätös 19.3.2019 (EOAK/883/2018), valtionalouden tarkastusviraston laillisuuskertomus (11/2019) sekä Business Finlandin arviointi (työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2021:46) ovat johtaneet tarpeeseen täsmentää yhtiön julkisia hallintotehtäviä sekä vastuita ja velvollisuuksia lainsäädännössä. Esityksen tavoitteena on yhtiön hoitamien julkisten hallintotehtävien täsmentäminen sen varmistamiseksi, että yhtiön hoitamat julkiset hallintotehtävät perustuvat perustuslain 124 §:n mukaiseen valtuutukseen.

Lisäksi esityksen tavoitteena on tehdä Business Finland -lakiin eräitä muutoksia, jotka ovat osoittautuneet tarpeellisiksi Business Finlandia koskevan lainsäädännön oltua voimassa yli neljän vuoden ajan. Yhtiön tehtäviin lisättäisiin osajien maahanmuuton edistäminen Suomeen. Tähän yhtiölle esitettävään tehtävään liittyen esityksen tavoitteena on myös parantaa julkisten työvoima- ja yrityspalvelujen asiakkaiden yhdenvertaisuutta siten, että työnhakuprofiilin laatiminen olisi mahdollista nykyistä laajemmalle asiakaskunnalle (laki liitetään osaksi esitystä myöhemmin).

4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset

4.1 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä yhtiön tehtäviin lisättäisiin osajien maahanmuuton edistäminen Suomeen. Tosiasiallisesti tehtävä ei olisi yhtiölle uusi, koska yhtiö hoitaa kyseistä tehtävää jo nykyään osana yritysten kansainvälistymisen edistämistä (Work in Finland -toiminnot, Talent -toiminnot). Yhtiö hoitaa osajien maahanmuuton edistämisen tehtävää yhdessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten sekä työ- ja elinkeinotoimistojen kehittämis- ja hallintokeskuksen (jäljempänä *KEHA-keskus*) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (jäljempänä *ELY-keskus*) ja työ- ja elinkeinotoimistojen (jäljempänä *TE-toimisto*) kanssa. KEHA-keskuksen kansainväliseen rekrytointiin liittyvät tehtävät muuttuvat TE-palvelut 2024 -uudistuksen myötä, ja kyseinen yhtiön tehtävä yhteensovitettaisiin KEHA-keskuksen uusien tehtävien kanssa.

Esityksessä yhtiön Business Finland -laissa määriteltyjä tehtäviä ja näiden hoitamiseen liittyviä edellytyksiä tarkennettaisiin. Tarkennuksilla pyritään varmistamaan, että yhtiön julkisista hallintotehtävien hoitamisesta ja näihin liittyvistä edellytyksistä säädettäisiin lain tasolla riittävän täsmällisesti ja tarkkarajaisesti perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla. Yhtiön täsmennetyt julkiset hallintotehtävät koskisivat muun muassa rahoituskeskuksen toimintaa tukevia tehtäviä. Lakiin lisättäisiin säännös yhtiön työntekijän valtuuttamisesta kansainvälisiin edustamistehtäviin. Laissa myös tarkennettaisiin julkista hallintotehtävää hoitavien yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden virkavastuuta ja vahingonkorvausvastuuta koskevaa sääntelyä. Lakiin lisättäisiin yhtiön tehtävien ja henkilöstön siirtoa koskevat siirtymäsäännökset.

Esityksessä säädettäisiin rahoituskeskuksen uusista tiedonsaantioikeuksista. Rahoituskeskukselle säädettäisiin oikeus saada yhtiöltä tietoja, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen lausunnon antamiseksi kasvuyrittäjän oleskelulupa- ja jatkolupa-asioissa. Esityksessä säädettäisiin yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden salassapitovelvollisuudesta. Lisäksi esityksessä säädettäisiin rahoituskeskukselle oikeus saada Maahanmuuttovirastolta tietoja, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen lausuntojen antamiseksi kasvuyrittäjien jatkolupa-asioissa.

Lakiin tehtäisiin myös eräitä vähäisempiä ja osin teknisluontoisia muutoksia koskien muun muassa säännöksiä palvelusopimuksesta, rahoituspäätöksistä sekä muutoksenhausta rahoituspäätöksiin.

4.2 Pääasialliset vaikutukset

4.2.1 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Yhtiön tehtävä edistää osajien maahanmuuttoa Suomeen

Esityksen 11 §:n 1 momentin 7 kohdassa yhtiön tehtäväksi säädettäisiin osajien maahanmuuton edistäminen. KEHA-keskuksen kansainväliseen rekrytointiin liittyvät tehtävät muuttuvat TE-palvelut 2024 -uudistuksen myötä. Jatkossa Business Finland ja KEHA-keskus muodostavat yhdessä valtion Work in Finland -toiminnon, joka toteuttaa valtion tehtävää osajien maahanmuuton edistämässä ja kansainvälisessä rekrytoinnissa. Business Finlandin ja KEHA-keskuksen Work in Finland -tehtävät yhteensovitettaisiin asiakaslähtöiseksi kokonaisuudeksi. Business Finlandin ohella myös KEHA-keskuksen tehtäviin kuuluisi osajien maahanmuuton edistäminen osana Work in Finland -toimintoa. KEHA-keskus tarjoaisi valtakunnallisesti kansainvälisen rekrytoinnin palveluja, joilla edistetään osajien maahanmuuttoa ja työvoiman kansainvälistä liikkuvuutta.

TE-palvelut 2024 -uudistuksen yhteydessä TE-toimistot lakkautettaisiin ja kunnilla on entistä merkittävämpi rooli työvoiman maahanmuuton edistämässä ja siihen liittyvissä työnantaja- ja henkilöasiakaspalvelussa. Uudistuksen jälkeen kansainvälisen rekrytoinnin valtakunnalliset ja yliajalliset koordinaatiota edellyttävät pal-

velut ja niiden hankinta jäisivät valtiolle. Valtion tehtäväksi tulisi tukea kuntia ja kuntien yhteistyötä kansainvälisessä rekrytoinnissa valtakunnallisilla palveluilla. Kansainvälisten rekrytointipalvelujen osalta kuntien tehtävänä olisi TE2024-uudistuksen jälkeen hoitaa työnvälitystä Suomesta ulkomaille ja ulkomailta Suomeen. Tähän liittyisi tietojen ja neuvonnan antaminen kansainvälisen rekrytoinnin mahdollisuuksista ja palveluista sekä kansainväliselle rekrytoinnille avoimista työpaikoista. Kunnan tai työllisyysalueen tulisi tehdä yhteistyötä kansainvälisessä rekrytoinnissa Work in Finland -toiminnon, johon Business Finland kuuluu, kanssa. TE-toimistojen nykyiset työlupehtävät siirretään Maahanmuuttovirastolle TE-palvelut 2024 -uudistuksen yhteydessä. Maahanmuuttoviraston kytkeminen Work in Finland -toimintoon erityisesti asiakasohjeistuksen ja neuvonnan näkökulmasta on olennaista.

Julkisten hallintotehtävien siirto yhtiöstä rahoituskeskukseen

Esityksessä ei puututtaisi voimassa olevan Business Finland -lain 1 §:n 3 momentin mukaiseen tavoitteeseen, jonka mukaan rahoituskeskus ja yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, jota johdetaan yhdellä strategialla. Business Finland -lain tavoitteena oli myös keskittää johtoon, strategiaan ja viranomaistehtäviin keskittyvät tehtävät rahoituskeskukseen ja operatiiviseen asiakaspalvelutoimintaan liittyvät tehtävät yhtiöön, eikä esityksellä puututtaisi tähän lähtökohtaan. Esitettävien lain muutosten tavoitteena on täsmentää yhtiön toteuttamia julkisia hallintotehtäviä. Yhtiön tehtäviä, joihin liittyy julkisen vallan käytön elementtejä, siirrettäisiin viranomaisena toimivalle rahoituskeskukselle lain muutosten myötä toiminnan uudelleenorganisoinnin keinoin.

Lain muutosten jälkeen yhtiö ei antaisi yksityiskohtaista neuvontaa tai arvioisi hankkeen rahoitettavuutta ja vaikuttavuutta koskien yksittäisen yrityksen rahoitushakemusta rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan rahoituksen osalta. Yhteishankkeissa, joissa yhteishankkeen osapuolilla on yhteinen tavoite ja päämäärä, yhtiö voisi näiltä osin arvioida hanketta suhteessa yhteishankkeen päämäärään ja tavoitteeseen. Tässä arvioinnissa tarkoituksena on saavuttaa yhteishankkeelle tarkoituksenmukainen kokonaisuus ja tältä osin toiminnassa on kyse yhteishankkeen tavoitteen määrittämisestä ja arvioinnista, ei rahoitusasian käsittelystä ja sen valmistelusta. Yhteishankkeen tavoitteiden ja osapuolten selkiytyttyä yhteishankkeen osapuolten rahoitusta koskevat asiat kuuluvat yksinomaan rahoituskeskukselle, joka arvioi, valmistele ja päättää yhteishankkeeseen kuuluvien osapuolten rahoituskeskuksen toimivallassa olevat rahoitusasiat. Muutos selkiyttäisi yhtiön toimivaltaa, määrittäisi tarkemmin yksittäisen yrityksen rahoitushakemuksen käsittelyä sekä yhteishankkeisiin liittyvien rahoitusasioiden käsittelyä ja varmistaisi asiakkaiden yhdenmukaista kohtelua yhtiön ja rahoituskeskuksen osalta.

Esityksessä ei muutettaisi voimassa olevan lain säännöksiä yhtiön toimivallasta tehdä de minimis -ehtoisia rahoituspäätöksiä. Kuitenkin tulevaisuudessa yhtiön tekemiä de minimis -rahoituspäätöksiä vähennettäisiin ja lisättäisiin rahoituskeskuksessa työ- ja elinkeinoministeriön toteuttamalla Business Finlandin ohjauksella. Yhtiön rahoituspalveluita, jotka liittyvät erityisesti TKI-palvelupolkuun, siirrettäisiin yhtiöstä rahoituskeskukseen.

Tiedonsaantioikeudet

Esityksen 16 a §:ssä säädettäisiin rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudesta Maahanmuuttovirastolta koskien kasvuyrittäjien jatkolupa-asioita. Lain muutos helpottaisi viranomaisten välistä tietojensaantia ja edistäisi periaatetta pyytää hallinnon asiakkaalta tietoja vain yhden kerran. Kasvuyrittäjien jatkolupia koskevissa asioissa hallinnollinen taakka vähenisi sekä rahoituskeskuksen että asiakkaan näkökulmasta, kun rahoituskeskuksen ei olisi enää tarpeen pyytää asiakkaalta tietoja jatkolupaa koskevien lausuntojen valmistelua varten. Maahanmuuttoviraston tulee koota hakijasta ja tämän tiimiin kuuluvista henkilöistä rahoituskeskukselle luovutettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen lausunnon antamiseksi. Tietojen kokoaminen rahoituskeskukselle kasvattaa Maahanmuuttoviraston työn määrää jossain määrin. Arviolta rahoituskeskus on antanut vuosittain noin 10-20 lausuntoa kasvuyrittäjien jatkolupa-asioissa Maahanmuuttovirastolle.

4.2.2 Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Lain muutoksista aiheutuu Business Finlandin organisaation rakenteeseen ja henkilöstöön kohdistuvia vaikutuksia. Lain muutosten jälkeen yhtiö ei voisi hoitaa esimerkiksi eräitä kansainvälisiä edustamistehtäviä eikä rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvien hankkeiden rahoitettavuuden arviointia tai tätä koskevaa yksityiskoh- taista neuvontaa. Edellä mainitut tehtävät kuuluisivat jatkossa rahoituskeskukselle. Organisaatio- ja henkilös- tövaikutukset liittyisivät henkilöstön siirtoihin yhtiöstä rahoituskeskuksen palvelukseen sekä tehtävien ja roo- lien tarkennuksiin sekä yhtiössä että rahoituskeskuksessa. Henkilöstön siirtäminen rahoituskeskukseen tulee vaatimaan työntekijöiden osaamisen kehittämistä vastaamaan uusia työtehtäviä.

Lain muutosten myötä tehtäviä vähennettäisiin yhtiössä ja lisättäisiin rahoituskeskuksessa. Yhtiön työntekijät suorittavat vähennettäviä tehtäviä nykyisin osana tehtävänkuvansa yhtiössä. Osa näistä työntekijöistä siirret- täisiin rahoituskeskukseen toteuttamaan yhtiöstä siirrettäviä tehtäviä. Siirtyvän yhtiön henkilöstön palvelus- suhdelajiin ei lähtökohtaisesti tulisi muutoksia henkilöstösiirroissa. Yhtiöstä siirtyvän henkilöstön palvelus- suhdelaji olisi myös rahoituskeskuksessa työsuhte. Kun yhtiön työntekijät on siirretty rahoituskeskukseen, arvioidaan kuitenkin tarkemmin, onko siirtyneiden työntekijöiden palvelussuhdelaji joissakin tapauksissa tar- peen muuttaa virkasuhteeksi. Esimerkiksi rahoituspäätöksiä koskevaan päätöksentekoon liittyvät tehtävät edellyttävät virkasuhdetta rahoituskeskuksessa. Henkilöstöä koskevat järjestelyt toteutettaisiin yhteistoimin- nasta säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Menettelyn tarkoituksena ei ole irtisanoa yhtiön henkilöstöä, vaan mahdollistaa Business Finlandin tilanteessa henkilöstön siirto yhtiön ja rahoituskeskuksen välillä. Yhtiön ja rahoituskeskuksen välisissä henkilöstösiirroissa turvataan henkilöstön palvelussuhteen jatkuvuus ilman että rahoituskeskuksessa syntyviä uusia tehtäviä julistetaan haettavaksi.

Rahoituskeskuksella olisi oikeus uudelleen järjestellä siirtyvissä työsuhteissa olevien henkilöiden työtehtävät rahoituskeskuksessa. Työntekijä, jonka työsuhte siirrettäisiin rahoituskeskukseen voisi halutessaan käyttää erityistä irtisanoutumisoikeutta, joka olisi vastaava kuin liikkeenluovutustilanteissa. Työntekijä, jonka työ- suhde on siirretty yhtiöstä rahoituskeskukseen voisi arvioida, ottaako hän vastaan tarjotun työn rahoituskes- kuksessa vaihtoehtona sille, että tämä päättää irtisanoutua työsuhteesta.

Yhtiön ja rahoituskeskuksen välisiin tehtävä- ja henkilöstösiirtoihin ei soveltuisi työsopimuslain (55/2001) 1 luvun 10 §:n 1 momentissa säädetty liikkeenluovutuksen edellytykset, koska yhtiöstä luovutettavat tehtävät eivät pysyisi luovutuksen jälkeen samana tai samankaltaisena. Yhtiöstä siirtyvien työntekijöiden työtehtävät muuttuvat rahoituskeskuksessa, minkä vuoksi yhtiöstä siirtyvien työntekijöiden mukana ei olisi tapreen siirtää heidän työtehtävät sellaisenaan. Liikkeenluovutussäännöksen soveltaminen vaatisi yhtiön työntekijöiden työn- kuvien muuttamista yhtiössä ennen liikkeenluovutusta.

Virastoon siirtyvä henkilöstö siirtyisi yksityisen alan työeläkejärjestelmästä valtion työeläkejärjestelmän pii- riin. Viraston ei ole mahdollista ottaa valtion työeläkejärjestelmää täydentävää lisäeläkettä. Lähtökohtana olisi, että henkilöstösiirrot eivät heikentäisi yhtiön henkilöstön lisäeläketurvaa.

Esityksellä on vaikutusta rahoituskeskuksen ja yhtiön henkilöstön lukumääriin. Yhtiön julkisten hallintotehtä- vien tarkempi määrittely esityksessä aiheuttaa välittömästi tarpeen siirtää yhtiöstä rahoituskeskukseen arviolta noin 80 henkilöä. Vuoden 2021 lopussa Business Finlandin henkilöstömäärä oli 713 henkilöä, joista rahoitus- keskuksessa 144 ja yhtiössä 569 henkilöä (Business Finlandin tilinpäätös 2021). Rahoituskeskuksen tulisi al- kaa toteuttaa yhtiöstä siirtyviä tehtäviä vuoden kuluttua tämän esityksen voimaan tulosta. Vastaavasti henki- löstösiirrot tulisi toteuttaa vuoden kuluessa tämän esityksen voimaan tulosta. Lain muutosten voidaan arvioida aiheuttavan uuden muutostilanteen Business Finland -kokonaisuudessa, mikä voi väliaikaisesti vaikuttaa or- ganisaation toimintaan.

Osa lain muutoksista ei edellyttäisi tehtävien siirtoa yhtiöstä rahoituskeskukseen, koska näiden muutosten tar- koituksena olisi saattaa yhtiön nykyinen toiminta säädettyksi selkeämmin lain tasolla. Tällaisia tehtäviä olisivat

esimerkiksi yhtiön tehtävät, jotka liittyvät rahoituskeskuksen lausuntojen esivalmisteluun kasvuyrittäjien oleskelulupa-asioissa.

4.2.3 Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei arvioida olevan valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Esityksellä ei arvioida olevan merkittäviä välittömiä vaikutuksia Business Finlandin asiakasyritysten toimintaan. Muutoksilla selkeytettäisiin rahoituskeskuksen ja yhtiön välistä tehtäväjako, mutta niillä ei muutettaisi yrityksille tarjolla olevaa Business Finlandin rahoituksen ja muiden julkisten yrityspalveluiden valikoimaa.

4.2.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Lain keskeiset muutokset liittyvät yhtiön julkisten hallintotehtävien täsmentämiseen perustuslain 124 §:n asetamien vaatimusten mukaisesti. Esityksen suhdetta perustuslain 124 §:ään on käsitelty jäljempänä Suhde perustuslakiin ja sääätämisyjärjestys -kappaleessa. Esitys vahvistaisi virkamieshallintoperiaatetta, kun julkisen vallan käytön elementtejä sisältävät tehtävät siirrettäisiin yhtiöstä rahoituskeskukseen. Business Finlandin palveluita käyttävät asiakkaat ovat pääosin oikeushenkilöitä, minkä vuoksi esityksellä on vain vähäisiä välillisiä vaikutuksia luonnollisten henkilöiden oikeusasemaan. Lain muutoksilla laajennettaisiin virkavastuusäätelyä koskemaan yhtiön hoitamia julkisia hallintotehtäviä. Yksittäisen kansalaisen näkökulmasta esitys parantaisi välillisesti perustuslain 21 §:ssä turvattua oikeutta hyvään hallintoon ja oikeusturvaan.

Lain muutokset voivat johtaa osittain Business Finlandin palvelutason parantumiseen kansalaisen näkökulmasta. Kun rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan rahoitushakemuksen yksityiskohtaiseen ja sisällölliseen neuvontaan sekä hankkeiden rahoitettavuuden arviointiin liittyviä tehtäviä voisi jatkossa hoitaa vain rahoituskeskuksen työntekijä, asiakas saisi rahoitushakemuksestaan mahdollisimman johdonmukaista ja ennustettavaa tietoa ja ohjausta käsittelyn eri vaiheissa. Lain muutokset selkiyttäisivät myös yhteishankkeiden rakentamista ja yhteishankkeeseen kuuluvien osapuolten rahoitusasioiden käsittelyä. Muutosten tarkoituksena on selkeyttää ja yhdenmukaistaa Business Finlandin toimintatapoja. Asiakas pystyisi myös jättämään Business Finlandin käsiteltäväksi rahoitushakemuksen laadukkaammasta ja vaikuttavammasta hankkeesta. Tämä olisi omiaan vähentämään hylättävien rahoitushakemusten määrää ja lyhentämään hakemusten käsittelyaikaa.

4.2.5 Vaikutukset tietosuojaan, asiakirjojen julkisuuteen ja salassapitoon

Esityksen myötä rahoituskeskukseen siirretään yhtiöstä tehtäviä, joita ovat erityisesti asiakkaiden yksityiskohtaiseen neuvontaan ja hankkeiden rahoitettavuuteen liittyvät tehtävät sekä eräät Suomen kansainväliset edustamistehtävät. Näihin tehtäviin liittyvät asiakirjat tulisivat esityksen myötä selkeämmin viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999, jäljempänä *julkisuuslaki*) soveltamisalan piiriin, koska asiakirjoja käsiteltäisiin jatkossa rahoituskeskuksessa, joka toimii julkisuuslain nojalla viranomaisen asemassa.

Esityksen 16 a §:ssä säädettäisiin rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudesta Maahanmuuttovirastolta tiedoista, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen lausunnon antamista varten kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevassa asiassa. Tiedonsaantioikeuden myötä rahoituskeskus saisi salassapidettäviä tietoja Maahanmuuttovirastolta, joihin sisältyy liikesalaisuuksia sisältävää tietoa sekä yleisen tietosuoja-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679 luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta, jäljempänä *tietosuoja-asetus*) tarkoitettamia henkilötietoja. Esitetyn pykälän säännöskohtaisiin perusteluihin sisältyy kuvaus rahoituskeskuksen oikeudesta käsitellä kyseisiä henkilötietoja perustuen tietosuoja-asetukseen. Rahoituskeskus saisi salassa pidettävät tiedot jatkolupaa koskevan Maahanmuuttoviraston lausuntopyynnön yhteydessä, ja tiedot rekisteröitäisiin Business Finlandin asiarekisteriin. Nykytilassa rahoituskeskus on joutunut pyytämään kyseisiä tietoja suoraan jatkoluvan hakijalta, minkä vuoksi rahoituskeskukselle ei käytännössä muodostuisi merkittävästi nykytilaa enempiä Business Finlandin asiarekisteriin rekisteröitäviä tietoja jatkolupaa koskevissa asioissa. Esitetyn

säännöksen myötä rahoituskeskukselle syntyy kuitenkin tiettyjä uusia rekisteröitäviä tietoja, joita ovat erityisesti tiedot jatkoluvan hakijan tiimiin kuuluville henkilöille myönnettyistä luvista tai lupahakemusten vireilläolosta. Maahanmuuttovirastosta luovutettaisiin tiedot rahoituskeskukselle suojatun yhteyden tai muuten yleisesti käytössä olevalla tietoturvallisella tavalla. Maahanmuuttoviraston tiedonluovutustilanteet rahoituskeskukselle olisivat epäsäännöllisiä. Tämän vuoksi Maahanmuuttoviraston tietojen luovutuksessa ei olisi kyse tiedonhallintalain 22 §:n mukaisesta säännöllisestä ja vakiosisältöisestä tietojen luovutuksesta, joka tulee toteuttaa teknisten rajapintojen kautta.

Esityksen 16 §:n 4 momentissa säädettäisiin yhtiön palveluksessa olevan henkilön salassapitovelvollisuudesta tiedoista, joita tämä on saanut lain 16 §:n 2 momentin nojalla ministeriöltä tai rahoituskeskukselta tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi. Näin ollen esitys vahvistaisi tietojen salassapitoa yhtiön toiminnassa ja laajentaisi salassapitovelvollisuuden alaan kuuluvia tietoja yhtiössä. Esitetyssä pykälässä olisi kyse tietosuojasetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdissa esitetyistä kansallisen sääntelyliikkumavaran käytöstä, koska pykälässä säädettäisiin henkilötietojen asianmukaisen käsittelyn varmistamisesta yhtiössä.

5 Muut toteuttamisvaihtoehdot

5.1 Vaihtoehdot ja niiden vaikutukset

Esityksessä täsmennetään yhtiön hoitamia julkisia hallintotehtäviä koskevia säännöksiä perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla. Esityksessä on tämän osalta otettu huomioon eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen päätös (EOAK/883/2018) ja VTV:n laillisuustarkastuksen (11/2019) suositus sekä Business Finlandin arviointi (työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2021:46). Esityksessä on pyritty varmistamaan valtiovarainministeriön yhtiöittämisestä koskevan suosituksen mukainen lähtökohta siitä, ettei rahoituskeskuksen ja yhtiön kesken muodostu tilannetta, jossa yhtiön toiminnalla rajoitetaan viranomaisen harkintavaltaa. Suosituksen mukaisesti esityksessä on pyritty huomioimaan se, että viraston ja yhtiön väliset työn- ja vastuunjaot olisivat mahdollisimman selkeät.

Seuraavassa on arvioitu Business Finlandin organisaatiomallin muutosten vaihtoehtoisia toteuttamistapoja.

Rahoituspäätösten valmisteluvastuun siirtäminen kokonaisuudessaan yhtiöstä rahoituskeskukseen

Hallituksen esityksen valmistelun aikana on arvioitu myös vaihtoehtoa, jossa rahoituspäätösten valmisteluvastuu siirrettäisiin kokonaisuudessaan yhtiöstä rahoituskeskukseen. Voimassa olevan Business Finland -lain 14 §:n 2 momentin mukaisesti rahoituskeskuksen lisäksi myös yhtiö voi tehdä de minimis -ehtoisia valtiontuen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä joiden arvo ei ylitä 100 000 euroa. Kyseisessä toteuttamisvaihtoehdossa myös de minimis -ehtoisista päätöksistä vastaisi jatkossa rahoituskeskus yksin. Yhtiö hoitaisi tällöin lähinnä Business Finlandin muuta operatiivista toimintaa, erityisesti edistämistehtäviä ja asiakaspalvelua, jossa yhdistyy innovaatioiden sekä kansainvälistymisen ja viennin edistämisen palvelut.

Vuoden 2018 alussa voimaan tuleen Business Finland -lain alkuperäisenä tavoitteena oli uudistaa Tekesin ja Finpron toimintoja sekä muodostaa yhteisellä strategialla johdettava rahoituskeskus ja yhtiö, jotka muodostavat Business Finland -kokonaisuuden. Lain lähtökohtana oli se, että rahoituskeskus vastaa johtoon ja strategiaan liittyvistä tehtävistä sekä viranomaistehtävistä ja yhtiö operatiivista asiakaspalvelutehtävistä. Voimassa oleva Business Finland -laki mahdollistaa de minimis -ehtoisten rahoituspäätösten teon yhtiössä. Lain perusteluissa kyseisten päätösten keskittämistä yhtiöön pidettiin tarkoituksenmukaisena päätösten pienehkön tukimäärän ja niiden vaatiman työmäärän vuoksi (HE 158/2017 vp, s. 37). De minimis -ehtoisten rahoituspäätösten määrä yhtiössä on kuitenkin kasvanut nykyisen Business Finland -lain voimaantulon jälkeen. Käytännössä yhtiö on tehnyt vuoden 2019 alusta lähtien selkeästi suurimman osan de minimis -ehtoisista rahoituspäätöksistä Business Finlandissa.

Vaihtoehto, jossa yhtiön rahoitustoiminta siirrettäisiin kokonaisuudessaan rahoituskeskukseen, vastaisi hallituksen esityksessä esitettäviä muutoksia selkeämmin eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa, VTV:n laillisuustarkastuksessa ja Business Finlandista tehdyssä ulkoisessa arvioinnissa esitettyihin huomioihin, kun rahoituspäätösten valmistelu kuuluisi kokonaisuudessaan viranomaisena toimivalle rahoituskeskukselle. Rahoituspäätösten valmistelun voidaan katsoa sisältävän julkisia hallintotehtäviä, joista osaan sisältyy myös julkisen vallan käyttöä. Vaihtoehto vastaisi myös valtiovarainministeriön suositukseen yhtiöittämisestä, jonka mukaan jos julkiseen palveluun liittyy asiakkaan osalta oikaisuvaatimus-, valitus-, tai muu muutoksenhakumenettely, palvelutuotannon järjestäminen yksityisoikeudellisessa muodossa edellyttää erityisiä tarkoituksenmukaisuusperusteita.

Perustuslakivaliokunta on todennut voimassa olevan Business Finland -lain säätämisen yhteydessä, että sääntelyn yleisen täsmällisyysvaatimuksen näkökulmasta toimivaltainen päätöksentekijä tulisi käydä ilmi laista yksiselitteisesti (ks. PeVL 50/2017 vp, s. 3). Jos rahoitustoiminta siirrettäisiin kokonaisuudessaan yhtiöstä rahoituskeskukseen, voimassa olevasta Business Finland -lain 14 §:n 2 momentista voitaisiin poistaa yhtiön päällekkäinen toimivalta rahoituskeskuksen kanssa de minimis -ehtoisissa rahoituspäätöksissä, mikä vastaisi perustuslakivaliokunnan esittämiin näkökohtiin sääntelyn täsmällisyydestä.

Vaihtoehto myös vahvistaisi Business Finlandin rahoitusprosessin synergiaa ja yhtenäisyyttä. Rahoitustoiminnan ollessa jaettu kahden organisaation välillä rahoitusprosessissa sisäiset synergiat eivät välttämättä täysin toteudu. Synergioiden puuttuessa rahoituskeskukseen ja yhtiöön on perustettu päällekkäisiä toimintoja, mikä on johtanut suurempiin resurssitarpeisiin kuin mallissa, jossa rahoituspäätösten valmisteluun liittyvät tehtävät toteutettaisiin vain rahoituskeskuksessa. Vaihtoehdossa innovaatorahoituksen asiakaspolku toteutuisi yhdellä palvelualueella rahoituskeskuksessa. Vaihtoehto estäisi rahoituspalveluihin liittyvien asiakasrajapinnan, kuten neuvontaan liittyvien, tehtävien jakautumisen kahteen erilliseen organisaatioon. Näin ollen vaihtoehto voisi parantaa Business Finlandin toiminnan asiakaslähtöisyyttä ja asiakkaiden neuvonnan sujuvuutta Business Finlandin rahoituspalveluissa. Lisäksi vaihtoehdossa rahoitusvaltuuksien ja -määrärahojen hallinta sekä kirjanpito yksinkertaistuisi, koska näihin liittyvä työ ja resurssointitarpeet vähenisivät ja samalla riskit virheisiin ja määrärahojen ylityksiin vähenisivät.

Business Finlandin henkilöstön edustajat ovat tuoneet esityksen valmistelun yhteydessä esiin, että nykytilan jatkuminen tarkoittaisi Business Finlandin asiantuntijoille kapeampia työnkuvia ja heikompia uralla kehittymisen mahdollisuuksia kuin mallissa, jossa rahoituspäätösten valmisteluun liittyvät tehtävät olisi keskitetty vain rahoituskeskukseen. Yhden rahoituspäätösten valmistelusta vastaavan organisaatioiden mallissa työntekijöiden ja resurssien hyödyntäminen rahoituskeskuksen ja yhtiön välillä voisi parantua. Kyseinen toteuttamisvaihtoehto edistäisi rahoitustoiminnan yhteydessä syntyvän tiedon hyödyntämistä rahoituskeskuksessa ja yhtiössä ja vähentäisi tiedonsaannin ongelmia rahoituskeskuksen ja yhtiön välillä.

Kyseinen toteuttamisvaihtoehto palauttaisi Business Finlandin rakenteen lähemmäksi organisaatiouudistusta edeltävään tilaan, jossa toiminta oli jaettu Tekesin ja Finpron kesken. Kuitenkin myös kyseisessä toteuttamisvaihtoehdossa rahoituskeskus ja yhtiö muodostaisivat edelleen yhteisellä strategialla johdettavan kokonaisuuden. Toteuttamisvaihtoehdon voidaan katsoa aiheuttavan tätä esitystä merkittävämmän muutostilan Business Finlandin organisaatiossa ja siten se hidastaisi Business Finlandin nykyisen toiminnan vakiinnuttamista sekä henkilöstön sopeutumista nykyiseen organisaatiomalliin. Nykytilanteessa yhtiössä de minimis -rahoituspäätöksiä tekee yhtiössä noin 20 henkilöä, jotka jouduttaisiin siirtämään rahoituskeskukseen mallissa, jossa rahoituspäätösten valmistelua toteuttaa vain rahoituskeskus. Näin ollen kyseinen toteuttamisvaihtoehto lisäisi siirrettävän henkilöstön määrää yhtiöstä rahoituskeskukseen suhteessa tässä esityksessä arvioituun siirrettävän henkilöstön määrään.

Kyseisessä toteuttamisvaihtoehdossa yhtiön asiakasrajapinnan tehtävät jakaantuisivat kahteen organisaatioon, jolloin asiakkuuksien hallinta vaikeutuisi. Asiakkaiden näkökulmasta tämä voi johtaa palvelutason laskuun samoin kuin eri yhtiön tarjoamien de minimis -rahoituspalveluiden ja muiden yhtiön yrityksille tarjoamien palveluiden, kuten yritysten kansainvälistymistä koskevan neuvonnan, synergioiden vähenemiseen ja yritysten

kasvupolun katkeamiseen. Eräät yhtiön tarjoamat rahoituspalvelut liittyvät yritysten kansainvälistymisen edistymiseen. Jos rahoitustoiminta siirrettäisiin kokonaisuudessaan rahoituskeskukseen, yhteys yhtiön kansainvälistymistä koskevien rahoituspalveluiden ja yhtiön tarjoaman kansainvälistymisneuvonnan välillä heikkenisi.

Yhtiön tekemien de minimis -rahoituspäätösten etuna on ollut se, että yhtiössä on voitu nopeasti ja ketterästi organisoida poikkeusrahoituksen myöntäminen esimerkiksi koronavirustilanteessa yhtiön joustavasta rekrytointitoiminnasta johtuen. Toteuttamisvaihtoehdossa menetettäisiin joustavan rekrytoinnin mahdollisuus yhtiössä poikkeusrahoitusta koskevia tilanteita varten. Yhtiön tarjoamia de minimis -ehtoisia rahoituspalveluita tullaan siirtämään yhtiöstä rahoituskeskukseen työ- ja elinkeinoministeriön toteuttaman ohjauksen keinoin kuitenkin niin, etteivät kyseiset palvelut kokonaisuudessaan siirtyisi rahoituskeskukseen. De minimis -rahoituspalveluiden painopisteen suuntaminen rahoituskeskukseen on mahdollista toteuttaa ilman Business Finland -lain muutoksia.

Business Finlandin toiminnan siirtäminen kokonaisuudessaan rahoituskeskukseen

Vuonna 2020 annetussa lausuntopalautteessa luonnokseen hallituksen esityksestä eduskunnalle Innovaatio- ja rahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta nostettiin yhtenä toteuttamisvaihtoehtona esiin Business Finlandin toiminnan siirtäminen kokonaisuudessaan yhtiöstä rahoituskeskukseen. Kyseisessä vaihtoehdossa koko Business Finlandin toiminta toteutettaisiin virastomuotoisena. Nykyistä Business Finland -lakia koskevaan hallituksen esitykseen (HE 158/2017 vp, s. 23) sisältyy perustelut siitä, miksi virastomuotoiseen toimintaan ei päädytty lain valmistelussa. Perustelujen mukaan vaihtoehdolla muun muassa menetettäisiin monia etuja, joita yhtiömuotoinen toiminta tarjoaa, kuten toiminnan nopea muutettavuus ja uudelleen suunnattavuus tarvittaessa. Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä yhtiömuotoinen, erityisesti asiakaspalveluun keskittynyt toimija voi vastata vaikeasti ennakoitaviin asiakkaiden palvelutarpeiden muutoksiin ketterämmin kuin virastomuotoinen toimija. Hallituksen esityksen perustelujen mukaan yhtiömuoto muun muassa mahdollistaa nopeuden ja joustavuuden mahdollisissa tulevaisuudessa yritysjärjestelyissä.

Tämän esityksen valmistelussa kyseinen toteuttamisvaihtoehto ei ole ollut harkittavana, koska vaihtoehto johdaisi vuoden 2018 alussa voimaan tulleen Business Finland -lain alkuperäisten tavoitteiden menettämiseen, jossa organisaatiomalliin kuuluvat erillisinä toimijoina rahoituskeskus ja yhtiö. Esityksen taustalla on erityisesti tarve täsmentää yhtiön hoitamia julkisia hallintotehtäviä perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla sekä vastata Business Finlandin toimintamallissa ja lainsäädännössä havaittuihin ongelmiin. Näin ollen valmisteltavien lain muutoksen taustalla olleisiin syihin on mahdollista vastata vähäisemmin keinoin, esimerkiksi Business Finland -lainsäädännön ja toimintamallin muutosten avulla, kuin siirtämällä yhtiön toiminta kokonaisuudessaan rahoituskeskukseen.

Ulkomaanverkoston säilyttäminen yhtiössä

Business Finlandin ulkomaanverkoston keskeisenä tehtävänä on tarjota asiantuntijapalveluita sekä maan olosuhteet huomioivaa paikallista osaamista kansainvälistymistä tavoitteleville suomalaisille yrityksille. Business Finlandin vuoden 2021 tilinpäätöksen tietojen mukaan Business Finlandin ulkomaanverkostossa toimii yli 150 asiantuntijaa 34 eri asemamaassa ja 40 toimipaikassa. Ennen Business Finlandin organisaatiouudistusta ulkomaanverkostosta vastasi pääsääntöisesti Finpro Oy, jonka tehtävät siirtyivät Business Finland Oy:lle organisaatiouudistuksessa. Voimassa olevan Business Finland -lain 11 §:n 1 momentissa määritellään yhtiön innovaatiopolitiikkaan ja yritysten kansainvälistymisen edistämiseen liittyviä tehtäviä, joista on aiemmin vastannut pääosin Finpro Oy. Yhtenä Business Finlandin organisointitapana voidaan arvioida vaihtoehtoa, jossa yhtiö vastaisi Business Finlandin ulkomaanverkoston toiminnasta aiemman Finpron toimintamallin mukaisesti ja rahoituskeskus puolestaan Business Finlandin muusta toiminnasta, mukaan lukien edellä mainitut edistämistehtävät, mutta lukuunottamatta ulkomaanverkostossa hoidettavia tehtäviä.

Ulkomaanverkoston organisoiminen yhtiömuodossa auttaisi säilyttämään yhtiömuotoisen toiminnan etuja, joita ovat muun muassa ketteryys organisaatorakenteessa, toiminnan nopea uudelleensuunnattavuus sekä rekrytointitoimintaan liittyvä joustavuus. Yhtiön lain 11 §:n 1 momentin mukaisiin edistämistehtäviin ei ole katsottu sisältyvän julkisia hallintotehtäviä, minkä vuoksi kyseisiä tehtäviä on voitu toteuttaa yhtiössä. Kyseisessä toteuttamisvaihtoehdossa edistämistehtävät ja ulkomaanverkoston tehtävät jakaantuisivat kahteen eri organisaatioon. Tämä voisi johtaa Business Finlandin palvelujen synergioiden vähenemiseen, minkä vuoksi kyseiseen toteuttamisvaihtoehtoon ei ole päädytty esityksen valmistelussa.

Voimassa olevan tehtävänjaon säilyttäminen rahoituskeskuksen ja yhtiön välillä

Yhtenä toteuttamisvaihtoehtona voidaan arvioida mallia, jossa rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtävänjako säilytetään nykyisellään. Rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtävät määritellään jo voimassa olevassa Business Finland -laissa ja -asetuksessa. Nykyisen lain esitöissä myös tunnistettiin, että tehtävänjako rahoituskeskuksen ja yhtiön kesken sekä yhtiön organisoituminen tarkentuisivat Business Finlandin organisaatiouudistuksen toimeenpanon edetessä, mutta pääasiallinen tehtävämäärittely tapahtuisi kuitenkin laissa (ks. HE 158/2017 vp, s. 5). Lain esitöiden mukaan arviona henkilöstön sijoittumisesta rahoituskeskukseen ja yhtiöön lain säätämisen jälkeen pidettiin noin 200 henkilöä rahoituskeskuksen osalta ja noin 400 henkilöä yhtiön osalta. Business Finlandin vuoden 2021 tilinpäätöksen mukaan koko Business Finlandin henkilöstömäärä oli vuoden 2021 lopussa yhteensä 713 henkilöä, joista rahoituskeskuksessa oli 144 ja yhtiössä 569 henkilöä. Rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtävien selkiennyttämiseen voitaisiin saada osittain ratkaisu Business Finlandin ohjauksen keinoin siirtämällä yhtiön tehtäviä ja henkilöstöä rahoituskeskukseen. Eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisussa nostetaan kuitenkin esiin seikkoja, joiden perusteella voidaan katsoa että yhtiöön on käytännössä siirtynyt Business Finland -lain säätämisen jälkeen julkisia hallintotehtäviä, joista ei kaikilta osin ole säädetty riittävän täsmällisesti voimassa olevassa Business Finland -laissa perustuslain 124 §:n edellyttämällä tavalla. VTV:n laillisuustarkastuksessa ja Business Finlandista tehdyssä ulkoisessa arvioinnissa on tuotu esiin näkökohtia Business Finlandin organisaatorakenteesta, joiden voidaan katsoa vaativan julkisten hallintotehtävien täsmentämistä lainsäädännön tasolla. Näin ollen kyseinen toteuttamisvaihtoehto ei vastaisi riittävästi esitettyihin näkökohtiin yhtiön julkisten hallintotehtävien määrittelystä.

5.2 Ulkomaiden lainsäädäntö ja muut ulkomailla käytetyt keinot

Hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä (HE 158/2017 vp, s. 13-19) sisältyy kansainvälinen vertailu eräisiin kilpailijamaihin. Hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi Finpro Oy -nimisestä osakeyhtiöstä (HE 87/2015 vp, s. 4-5) sisältyy vertailu Business Finland Oy:n edeltäjän Finpro Oy:tä vastaaviin organisaatioihin ulkomailla.

6 Lausuntopalaute

6.1 Business Finland -laki

Vuoden 2020 lausuntopalaute

Vuonna 2020 valmistellusta hallituksen esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 1. – 30.10.2020. Lausuntoja pyydettiin valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosastolta, oikeusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, VTV:lta, Innovaatorahoituskeskus Business Finlandilta, Julkisan alan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:ltä, Akava ry:ltä, SAK ry:ltä, STTK ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitolta, Suomen yrittäjät sekä eräiltä valtiosääntö- ja hallinto-oikeuden professoreilta. Lausuntopyyntö julkaistiin työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivuilla (<https://tem.fi/-/lakiluonnos-lausunnoille-business-finland-oy-n-julkisia-hallintotehtavia-tarkennetaan>).

Lausunnot saatiin yhteensä 11 taholta. Lausuntokierroksella annettu palaute hallituksen esitysluonnoksesta oli osittain kriittistä. Lausuntopalaute kohdistui muun muassa Business Finlandin julkisten hallintotehtävien määrittelyyn. Useiden lausunnonantajien mukaan yhtiön kaikkia julkisia hallintotehtäviä ei oltu määritelty riittävästi lain tasolla tai tehtävien määrittely oli jäänyt epämääräiseksi, erityisesti yhtiön roolin osalta Business Finlandin rahoitusprosessissa. Lisäksi tarkoituksenmukaisuusarviointia siirrettäessä julkisia hallintotehtäviä rahoituskeskuksesta yhtiöön pidettiin puutteellisena.

Lausuntopalautteessa kritiikkiä kohdistui siihen, että hallituksen esitysluonnoksessa rakennettiin oikeudellinen ratkaisu Business Finlandin nykyisen toimintamallin sekä rahoituskeskuksen ja yhtiön tehtäväjaon pohjalle ilman, että toimintamallia olisi tarkasteltu kokonaisuutena uudelleen. Osa lausunnonantajista kannatti yhtiön julkisten hallintotehtävien siirtoa rahoituskeskukselle, joka toimii viranomaisen roolissa, sekä uudelleenarviointia Business Finlandin toimintojen yhtiöittämisen tarkoituksenmukaisuudesta. Lausuntopalautteessa tuotiin esiin, että yhtiön kansainvälisiä edustustehtäviä tulisi täsmentää ja samalla arvioida, miltä osin yhtiö voi hoitaa kyseisiä tehtäviä. Lausunnoissa tuotiin esiin, että viranomaiskoneisten ulkopuolelle annettavia julkisia hallintotehtäviä ei ole mahdollista määritellä pelkästään palvelusopimuksessa, vaan hallintotehtävän antamista koskevassa laissa tulee yksilöidä, mitä tehtäviä ulkopuoliselle voidaan siirtää ja millä edellytyksillä. Koska julkisia hallintotehtäviä olisi voitu mahdollisesti siirtää myös palvelusopimuksella, lausuntopalautteen perusteella virkavastuusääntelyä pidettiin hallituksen esitysluonnoksessa liian suppeana.

Hallituksen esitysluonnosta muokattiin vuonna 2020 saadun lausuntopalautteen perusteella jatkovalmistelussa keväällä 2022 siten, että yhtiön tehtäviä täsmennettiin laissa ja säännöskohtaisissa perusteluissa. Yhtiön kansainvälisiä edustamistehtäviä koskevaa säännöstä muutettiin siten, että työ- ja elinkeinoministeriö tai rahoituskeskus voisi päättää yhtiön valtuuttamisesta kyseisiin tehtäviin ottaen huomioon tietyt kansainväliset edustamistehtävät, joita yhtiö ei voisi hoitaa. Esitykseen lisättiin arviointi julkisten hallintotehtävien siirron tarkoituksenmukaisuudesta yhtiön täsmennettyjen tehtävien osalta. Esityksestä poistettiin maininta siitä, että palvelusopimuksen perusteella olisi mahdollista siirtää avustavia ja teknisluonteisia tehtäviä yhtiölle. Lain muutosten lisäksi tunnistettiin tarve tehdä tiettyjä muutoksia Business Finlandin organisaatiomalliin ja asiantuntijoiden rooleihin sekä siirtää tiettyjä tehtäviä yhtiöstä rahoituskeskukseen. Jatkovalmistelussa päätettiin siirtää hankkeiden rahoitettavuuden arviointiin sekä hankkeiden yksityiskohtaiseen ja sisällölliseen neuvontaan liittyvät tehtävät sekä eräät kansainväliset edustamistehtävät yhtiöstä rahoituskeskukseen.

Vuoden 2022 lausuntopalaute

Jatkovalmistelun jälkeen suomenkielisestä hallituksen esitysluonnoksesta järjestettiin lausuntokierros 9.5. – 1.7.2022 ja ruotsinkielisestä esitysluonnoksesta puolestaan 27.5. – 22.7.2022. Hallituksen esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot lausuntopalvelu.fi-palvelun kautta, jossa myös kenen tahansa oli mahdollista antaa esitysluonnokseen lausunto. Lausuntopyyntö lähetettiin seuraaville tahoille: Valtioneuvoston kanslian omistaja-ohjausosasto, oikeusministeriö, valtiovarainministeriö, ulkoministeriö, Innovaatorahoituskeskus Business Finland, Maahanmuuttovirasto, Tietosuojavaltuutetun toimisto, KEHA-keskus, VTV, Julkisan alan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, AKAVA ry, SAK ry, STTK ry, Ammattiliitto Pro, Elinkeinoelämän keskusliitto, Suomen Yrittäjät, Business Finland Oy:n luottamusvaltuutetut sekä eräät valtiosääntö- ja hallinto-oikeuden professorit.

Lausunnot saatiin yhteensä 22 taholta. Lausunnoissa todettiin, että yhtiölle esitettävien julkisten hallintotehtävien määrittely jää edelleen jossain määrin epämääräiseksi. Tämä koski erityisesti yhtiön tehtäviä rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvassa rahoitusprosessissa sekä sitä, onko yhtiön tehtävillä tosiasiallista merkitystä Business Finlandin asiakkaiden valinnassa ja karsinnassa. Lausunnoissa esitettiin myös erilaisia arvioita yhtiölle esitettävien tehtävien luonteesta julkisena hallintotehtävinä. Joissakin lausunnoissa todettiin, että yhtiön tietojärjestelmiin ja digitaalisiin palveluihin liittyviä rahoituskeskuksen tukevia tehtäviä tulisi täsmentää, jotta on

mahdollista arvioida näiden tehtävien luonnetta julkisena hallintotehtävänä. Lausuntopalautteen perusteella muokattiin esityksen 11 §:n 3 momentin mukaista yhtiön julkisten hallintotehtävien listausta. Yhtiön julkisiin hallintotehtäviin lisättiin rahoituskeskuksen digitaalisia palveluita koskeva neuvonta ja poistettiin yhtiön tiedon tuottamiseen ja jakamiseen sekä tietoturvallisuuteen liittyvät rahoituskeskuksen tukevat tehtävät. Eduskunnan apulaisoikeusasiamies totesi lausunnossaan, että tämän antama ratkaisu yhtiön julkisten hallintotehtävistä on esitysluonnoksessa otettu asianmukaisesti huomioon, koska jatkossa vain rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan rahoitushakemuksen yksityiskohtaiseen ja sisällölliseen neuvontaan sekä hankkeiden rahoitettavuuden arviointiin liittyviä tehtäviä voisi jatkossa hoitaa vain rahoituskeskuksen työntekijä.

Joissakin lausunnoissa katsottiin, että yhtiön kansainvälistä edustamista koskeva säännös on liian väljä ja jatkovalmistelussa tulisi kuvata täsmällisemmin, missä tehtävissä yhtiö voi edustaa Suomea. Lausuntopalautteen perusteella säännöstä täsmennettiin siten, että ainoastaan työ- ja elinkeinoministeriöllä olisi toimivalta nimittää yhtiön palveluksessa olevan henkilö edustamaan Suomea kansainvälisissä tehtävissä, mutta ministeriöllä olisi velvollisuus kuulla rahoituskeskusta ennen nimitystä. Edellytyksenä yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimitykselle olisi se, että tehtävä soveltuu yhtiön toimialaan. Lisäksi esitykseen lisättiin asetuksenantovaltuus, jonka perusteella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhtiön palveluksessa olevalle henkilölle annettavaan nimitykseen sisällytettävistä tiedoista.

Lausunnoissa esitettiin erilaisia näkemyksiä Business Finlandin toiminnan organisointitavoista. Osassa lausunnoissa ehdotettiin, että yhtiön rahoitustoiminta tulisi kokonaisuudessaan siirtää rahoituskeskukseen. Lausunnoissa esitettiin kritiikkiä siitä, että lain valmistelussa oli päädytty hylkäämään toteuttamisvaihtoehto, joka vastaisi selkeimmin Business Finlandin organisointitapaa koskevaan kritiikkiin (ks. kappale 5. Muut toteuttamisvaihtoehdot). Lausunnoissa pidettiin myös ongelmallisena yhtiön ja rahoituskeskuksen päällekkäistä toimivaltaa 14 §:n 2 momentin de minimis -ehtoisissa rahoituspäätöksissä. Jatkovalmistelussa päädyttiin säilyttämään kyseisessä pykälässä yhtiön toimivaltuus tehdä de minimis -ehtoisia rahoituspäätöksiä, jotta tulevaisuudessa olisi mahdollista hyödyntää kyseisiä yhtiön rahoituspäätöksiä esimerkiksi poikkeusrahoitusta koskevissa tilanteissa. Kuitenkin tulevaisuudessa yhtiön de minimis -ehtoisia rahoituspalveluita on tarkoitus siirtää rahoituskeskukseen työ- ja elinkeinoministeriön toteuttaman ohjauksen keinoin, mikä vahvistaisi myös lain alkuperäistä tarkoitusta siitä että Business Finlandin viranomaistehtävät keskitetään rahoituskeskukseen. Yhtiöstä rahoituskeskukseen siirrettävät rahoituspalvelut koskisivat erityisesti TKI-palvelupolkuun liittyvää rahoitusta.

Hallituksen esitykseen sisältyvää vaikutusten arviointia sekä eri toteuttamisvaihtoehtojen arviointia täsmennettiin ja laajennettiin lausuntopalautteen perusteella. Vaikutusten arviointiin lisättiin esimerkiksi kappale esityksen vaikutuksista tietosuojaan, tietojen julkisuuteen ja salassapitoon. Business Finlandin henkilöstön edustajien näkemyksiä esityksen vaikutuksista Business Finlandin toimintaan lisättiin eri toteuttamisvaihtoehtoja koskevaan kappaleeseen.

Joissakin lausunnoissa esitettiin erilaisia näkemyksiä siitä, kuinka yhtiön ja rahoituskeskuksen väliset henkilöstösiirrot tulisi toteuttaa. Esitykseen lisättiin yhtiön tehtäviä sekä henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset.

Joissakin lausunnoissa esitettiin tietosuojaan ja tiedonsaantioikeuksiin liittyviä yksityiskohtaisia huomioita, jotka koskivat erityisesti esityksen 16 §:ää ja 16 a §:ää tiedonsaantioikeuksista. Lausuntojen perusteella kyseisiä säännöksiä muokattiin ja täsmennettiin muun muassa henkilötietojen käsittelyperusteen ja tietosuoja-ase-

tuksen salliman kansallisen liikkumavaran käytön osalta. Lisäksi esityksessä täsmennettiin perusteluja henkilötietojen käsittelyn välttämättömyydestä, oikeasuhtaisuudesta ja yleisen edun mukaisuudesta. Tiedonsaanti-oikeuksia koskevat pykälät muutettiin vastaamaan perustuslakivaliokunnan vakiintunutta lausuntokäytäntöä salassapidettävien tietojen luovuttamisesta viranomaisten välillä.

Lausuntoyhteenvedot sekä lausunnot ovat luettavissa julkisessa palvelussa osoitteessa: <https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM013:00/2020>.

7 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Rahoituskeskus, yhtiö ja niiden muodostama Business Finland kokonaisuus. Pykälän 4 momenttia muutettiin siten, että Tekes Pääomasijoitus Oy:n sijaan momentissa viitattaisiin Business Finland Venture Capital Oy:öön. Tekes Pääomasijoitus Oy:n nimi muutettiin Business Finland Venture Capital Oy:ksi Business Finlandin organisaatiouudistuksen yhteydessä vuonna 2018. Kyseessä on säännöksen teknisluonteinen muutos. Business Finland Venture Capital Oy:n toiminta perustuu lakiin Business Finland Venture Capital Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä (967/2013).

11 §. Yhtiön tehtävät. Voimassa olevan pykälän 1 momentissa kuvataan yhtiön edistämistehtävät. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti, jossa säädetään yhtiön itsenäisistä tehtävistä, ja uusi 3 momentti, jossa säädetään yhtiön rahoituskeskuksen toimintaa tukevista tehtävistä.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 7 kohta, jonka mukaan yhtiön tehtävänä on edistää osaajien maahanmuuttoa Suomeen. Tehtävän on jo katsottu sisältyvän voimassa olevan Business Finland -lain 11 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaiseen yhtiön tehtävään. Säännöksen tarkoituksena olisi täsmentää yhtiön nykyistä tehtävää. Momentissa osaajilla tarkoitettaisiin ulkomaalaisia ammattiosaajia, erityisasiantuntijoita, kasvuyrittäjiä, tutkijoita, opiskelijoita ja paluumuuttajia. Yhtiö hoitaisi osaltaan kyseisessä tehtävässä valtion Work in Finland -toimintaa. Yhtiö toimii osana kansallista Talent Boost -verkostoa, jonka tavoitteena on edistää Suomen houkuttelevuutta ja pitovoimaa osaajille ja auttaa yrityksiä löytämään ja rekrytoimaan tarvitsemansa kansainväliset työntekijät. Vuoden 2022 alusta alkaen Business Finlandin Talent Boost-toiminnot sekä muut osaajien maahanmuuton edistämiseen liittyvät tehtävät on keskitetty Work in Finland -yksikköön. Säännöksessä osaajien maahanmuuton edistämiseksi tarkoitettaisiin toimenpiteitä, joiden tavoitteena on houkuttaa osaajia muuttamaan Suomeen sekä osaajille suunnattujen palvelupolkujen kehittämistä ja tähän liittyvää operatiivista työtä. Kyseiseen yhtiön tehtävään sisältyisi myös kansainvälisen rekrytoinnin edistäminen. Yhtiö vastaisi osaltaan kansainvälisen rekrytoinnin palvelukokonaisuudesta yhdessä KEHA-keskuksen, ELY-keskusten ja TE-toimistojen kanssa. Yhtiön tehtävä yhteensovitettaisiin KEHA-keskuksen TE-palvelut 2024 -uudistuksen myötä muuttuvien kansainväliseen rekrytointiin liittyvien tehtävien kanssa.

Kyseinen yhtiön tehtävä sisältäisi viestintää, digitaalisten palvelujen kehitystä ja palvelujen yhteensovittamista Talent Boost -verkoston kanssa, joilla yrityksiä tuetaan, informoidaan sekä kannustetaan osaajien palkkaamiseen kasvun ja kansainvälistymisen tueksi. Lisäksi yhtiön tehtävä sisältäisi osaajille kohdennettua maakuva-viestintää, markkinointia ja kampanjoita. Yhtiön tehtävänä olisi myös ulkomaisten osaamiskeskittymien ja osaajien linkittäminen Suomessa toimiviin kasvu- ja innovaatioekosysteemeihin. Yhtiö voisi hoitaa tätä tehtävää TKI-toiminnan kansainvälistymisen ja investointien houkuttelun tueksi. Business Finland kehittää myös työ- ja opiskelupohjaisen maahanmuuton edistämiseksi pitkäjänteisiä kumppanuuksia lähtömaissa. Yhtiö vastaisi alueellisten kansainvälisiin osaajiin liittyvien palvelu- ja yhteistoimintamallien (Talent Hub) yhteistyön koordinoinnista.

Pykälän uudessa 2 momentissa täsmennettäisiin yhtiön itsenäisesti hoitamien julkisten hallintotehtävien määritystä voimassa olevaan Business Finland -lakiin perustuen. Momentissa todettaisiin informatiivisesti, että yhtiön tehtäviin kuuluvat lain 14 § 2 ja 3 momentin mukaiset rahoituspäätöksiin liittyvät tehtävät.

Pykälän *uudessa 3 momentissa* täsmennettäisiin yhtiön julkisia hallintotehtäviä silloin, kun nämä tehtävät ovat rahoituskeskuksen toimintaa tukevia tehtäviä. Myös nämä tehtävät perustuvat siihen, mitä tehtäviä yhtiö voimassa olevan Business Finland -lain perusteella hoitaa.

Esitetyn 11 §:n *3 momentin 1 kohdan* mukaisesti yhtiö tuottaa ja kerää markkinoita sekä Business Finlandin asiakkaita ja näiden hankkeita koskevia tietoja sekä tekee edellä tarkoitettuihin tietoihin liittyviä selvityksiä. Hankkeet voivat olla yksittäisen yrityksen hankkeita tai tutkimusorganisaatioiden hankkeita taikka yritysten tai yritysten ja tutkimusorganisaatioiden muodostamien ekosysteemien yhteishankkeita. Ekosysteemeissä erilaiset yrityksistä, tutkimusorganisaatioista ja muista organisaatioista koostuvat yhteisöt jakavat yhteisen tavoitteen ja luovat yhteistyön kautta enemmän arvoa kuin mitä ne yksin voisivat saavuttaa. Tuottaessaan tietoja tai selvityksiä liittyen 14 §:ssä tarkoitettujen rahoituskeskuksen päätösten valmisteluun, yhtiö suorittaa tehtävää, jonka voidaan arvioida olevan luonteeltaan julkinen hallintotehtävä.

Yhtiön keräämät ja tuottamat tiedot ovat tietoja, joita tarvitaan käsiteltäessä rahoituskeskuksen rahoitusasioita. Näitä tietoja olisivat esimerkiksi kuvaukset yrityksen nykytilasta ja taloustilanteesta, arviot EU-yrityskokoluokan määräyksestä sekä erilaiset yritysten kasvuisot ja kyvykkyydet. Yhtiö voi myös tehdä keräämiinsä ja tuottaamiinsa tietoihin perustuvia selvityksiä, joiden tarkoitus on tukea rahoituskeskusta rahoitusasioiden käsittelyssä, valmistelussa ja päätöksenteossa.

Yhtiö tallettaa keräämiään ja tuottamiaan asiakas- ja markkinatietoja sähköiseen asiakastietojärjestelmään, josta tiedot ovat yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetun lain (293/2017, jäljempänä *asiakastietojärjestelmälaki*) mukaisesti rahoituskeskuksen ja myös muiden lain soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden, käytännössä muiden Team Finland -toimijoiden, kuten ELY-keskusten ja Finnvera Oyj:n, saatavilla ja hyödynnettävissä rahoituspäätösten valmistelussa. Työ- ja elinkeinoministeriö vastaa asiakastietojärjestelmän yleisestä toiminnasta. Muiden Team Finland -toimijoiden järjestelmään tuottamat tiedot ovat vastaavasti yhtiön ja rahoituskeskuksen käytettävissä. Asiakastietojärjestelmälain 7 §:n mukaisesti yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmään voidaan tallettaa muun ohella esimerkiksi arviot yrityksen edellytyksistä kannattavaan toimintaan, tiedot yrityksen liiketoiminnan kehittämistä koskevasta suunnitelmista sekä sellaiset yritystä koskevat muut kuin lain 7 §:n 1 momentin 1–6 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka ovat tarpeen päätettäessä tuen tai rahoituksen myöntämisestä ja maksamisesta yritykselle ja niiden käytön valvonnassa sekä yrityspalvelujen toteuttamiseksi. Voimassa olevan Business Finland -lain yhtiön valvontaa ja tietojen luovuttamista koskevan 16 §:n 3 momentin mukaan tietojen luovuttamisesta yrityspalvelujen toteuttamista varten säädetään asiakastietojärjestelmälaissa. Yhtiön työntekijä vastaa tallettamansa tiedon oikeellisuudesta ja ajantasaisuudesta asiakastietojärjestelmälain 6 §:n 3 momentin nojalla. Lisäksi kyseisen lain 8 §:ssä säädetään tietojen laadusta huolehtimisesta.

Yhtiö ylläpitää tietoja myös ekosysteemeistä ja niiden osapuolista sekä ekosysteemeille tarjotuista palveluista ja yhteishankkeiden rahoituskysynnästä. Asiakastietojärjestelmä on keino hallita yksittäisen yrityksen hankkeita sekä eri osapuolten yhteishankkeita kokonaisuudessaan. Keskitetyn asiakas- ja markkinatiedon tuottamisen etuna on, että sama asiakas- ja markkinatieto on kaikkien Team Finland -toimijoiden käytettävissä eikä jokaisen toimijan tarvitse tuottaa tietoa erikseen.

Rahoituskeskuksen vastuulla on organisoida ja vastata vastuulleen kuuluvan rahoitusasian käsittelystä kokonaisuudessaan. Rahoituskeskus vastaisi rahoituspäätöksen esittelystä ja siihen liittyvästä päätöksenteosta. Rahoituskeskuksen vastuu tarkoittaa myös osallistumista asiakkaan mahdollisen rahoitusaihion täsmentämiseen ja haastamiseen ennen kuin rahoitushakemus on vireillepantu rahoituskeskuksessa. Myös rahoitusasian liittyvä yksityiskohtainen ja sisällöllinen neuvonta on rahoituskeskuksen vastuulla. Rahoitusasiassa arvioidaan sekä yritystä että rahoitettavaa hanketta, ja arvioinnista vastaa rahoituskeskus, mutta rahoituskeskus voi hyödyntää arvioinnin pohjatietona yhtiön keräämiä ja tuottamia tietoja. Rahoituskeskus vastaa myös rahoituspäätöksen jälkeen tapahtuvasta rahoituspäätöksen seurannasta, rahoituspalvelun tuottamisesta, erilaisista rahoitusta koskevista raporteista ja maksatukseen liittyvistä tehtävistä.

Kyseisen momentin perusteella yhtiölle esitettävistä tiedon keräämiseen ja tuottamiseen liittyvistä tehtävistä huolimatta rahoituskeskuksen tulisi tarvittaessa pystyä toteuttamaan asian selvittämiselvällisyyttä hallintolain 31 § perusteella. Näin ollen rahoituskeskuksella täytyy säilyä riittävä itsenäinen kyvykkyys asian selvittämiseen yhtiön tukevasta tiedon keräämiseen ja tuottamiseen liittyvistä tehtävistä huolimatta.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan yhtiön tehtävänä olisi asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitus ja tätä koskeva neuvonta. Näiden tehtävien voidaan arvioida olevan luonteeltaan yhtiön julkisia hallintotehtäviä, siltä osin kuin kyse on rahoituskeskuksen vastuulla oleviin tehtäviin liittyvistä tukevista ja avustavista tehtävistä. Tehtävässä yhtiö tukisi rahoituskeskusta hallintolain 8 §:n mukaisen neuvontavelvollisuuden toteuttamisessa. Säännöksessä tarkoitettut yhtiön tehtävät eivät koskisi yhtiön muita neuvontatehtäviä, jotka eivät liitty rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan toiminnan tukemiseen. Yhtiölle esitetyt palvelutarpeiden kartoitukseen ja neuvontaan liittyvät tehtävät eivät kuitenkaan poistaisi rahoituskeskuksen velvollisuutta antaa tarvittaessa neuvontaa asiakkailleen hallintolain 8 §:n perusteella. Tämä merkitsisi sitä, että rahoituskeskuksella täytyy säilyä riittävä itsenäinen kyvykkyys antaa neuvontaa asiakkailleen yhtiölle esitetyistä tukevista tehtävistä huolimatta.

Business Finland hyödyntää asiakkuuksien hallinnassa asiakas- ja markkinatietoa sekä sisäisiä asiakkaiden luokittelutyökaluja. Sisäisessä asiakasluokittelussa hyödynnetään muun muassa asiakkaalta saatua tietoa ja arvioidaan asiakkaan kasvupotentiaalia, innovatiivisuutta ja edellytyksiä vastuulliseen liiketoimintaan. Asiakkaiden paremman tuntemisen kautta on mahdollista tarjota asiakkaille parhaiten soveltuvia palveluita ja kohdella asiakkaita yhdenvertaisin kriteerein. Asiakkuuden hoidon mallilla ei määritellä rahoituspalveluihin pääsyä tai rahoitettavuuden saatavuutta, vaan pyritään takaamaan asiakkaille tämän tarpeita vastaava asiakaspolku ja edistämään asiakastytyvyyttä. Rahoituspalveluissa, hankkeiden rahoitettavuuden arvioinnissa ja rahoituspäätöksissä sovelletaan kyseessä olevan rahoituspalvelun kriteereitä, joihin sisäisellä asiakasluokittelulla ei ole vaikutusta.

Yhtiön antaman neuvonnan osana asiakkaille kerrotaan yhtiön, rahoituskeskuksen ja muiden Team Finland -verkoston toimijoiden tarjoamista yrityspalveluista ja palveluiden hakemisen edellytyksistä asiakkaan tarpeiden ja tilanteen mukaan. Team Finland -verkosto kokoaa yhteen kaikki valtio-rahoitteiset kansainvälistymispalvelut, joihin sisältyy neuvontaa ja rahoituspalveluja yrityksille. Yhtiö antaisi neuvontaa osana Team Finland -verkoston muodostamaa yrityspalvelukokonaisuutta sekä vastaisi Team Finland -verkoston ensivaiheen asiakasneuvonnasta ja ohjaisi asiakkaita palveluihin. Yhtiö voisi esimerkiksi kartoittaa asiakkaiden tarpeita julkisiin yrityspalveluihin, ohjata asiakkaita sopivien julkisten yrityspalveluiden piiriin ja määrittää asiakkaan palvelupolkua eli yrityksen tarpeita palveluihin, jotta yritys voi saavuttaa kasvutavoitteensa.

Edellä mainitun palvelupolun määrittämisen tueksi yhtiö voi tehdä asiakkaiden kanssa asiakkuussuunnitelman. Suunnitelmassa voidaan kuvata muun muassa asiakkaan nykyinen markkinatilanne, strategia ja kasvutavoitteet, asiakkaan käyttämät Business Finlandin palvelut sekä Business Finlandin palvelut, joita yhtiön työntekijä voisi ehdottaa asiakkaalle kasvun tueksi. Yhtiö tuottaisi tietoja asiakkuussuunnitelmaa varten esityksen 11 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaisen tehtävänsä perusteella. Yhtiön antaman neuvonnan tavoitteena olisi ohjata asiakkaita oikeisiin palveluihin ja kohdentaa Business Finlandin resursseja asiakkaisiin, joilla on todellinen tarve sen tarjoamiin palveluihin. Mikäli yhtiön suorittamassa neuvonnassa havaitaan, että yritys voisi hyötyä rahoituskeskuksen tarjoamasta rahoituksesta, yritykselle voidaan kertoa mahdollisuudesta hakeutua rahoituskeskuksen palvelujen piiriin. Tarvittaessa yritys ohjataan samalla tavoin muiden Team Finland -toimijoiden palveluiden piiriin. Jos yhtiössä havaitaan, että Team Finland -verkoston tai Business Finlandin palvelut eivät vastaa yrityksen tarpeisiin, tälle voidaan kertoa mahdollisuudesta hakeutua yksityisten palveluiden piiriin. Palveluita koskevan neuvonnan yhteydessä yhtiö voi tarjota yleistä neuvontaa rahoituksen hakemisesta, rahoituksen kriteereistä ja ohjeista.

Voimassa olevan lain 11 §:n 1 momentissa määritellään yhtiön edistämistehtävät, jotka liittyvät muun muassa innovaatiopolitiikan ja yritysten kansainvälistymisen edistämiseen. Esityksen 11 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaisilla tehtävillä olisi liityntä erityisesti näihin yhtiön edistämistehtäviin. Kyseisten edistämistehtäviensä

puitteissa yhtiö voisi antaa esimerkiksi neuvontaa Business Finlandin asiakkaiden kasvu- ja kansainvälistymissuunnitelmista ja avustaa näihin suunnitelmiin liittyvien tavoitteiden asettamisessa. Neuvonnassa yhtiö voisi myös tarjota arviointia esimerkiksi yksittäisen yrityksen innovaatiotoiminnasta, yrityksen kasvuvision ja -suunnitelmasta sekä kansainvälistymissuunnitelmasta. Osana tätä neuvontaa yhtiö voisi avustaa yksittäisen yrityksen tavoitteiden täsmentämisessä sekä haastaa asiakkaan tekemiä suunnitelmia huomioiden, että rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvien rahoitusasioihin liittyvä yksityiskohtainen ja sisällöllinen neuvonta kuuluu rahoituskeskukselle.

Yhtiö voisi neuvontatehtävänsä puitteissa avustaa rakentamaan organisaatioista ekosysteemejä sekä selkiyttämään ekosysteemien tavoitteita ja päämääriä. Näillä tehtävillä on myös liityntä voimassa olevan lain 11 §:n 1 momentin 1–4 kohdissa määriteltyihin yhtiön edistämistehtäviin. Yhtiö antaisi ekosysteemeille myös erilaisia tieto-, verkottumis- ja neuvontapalveluita ekosysteemin elinkaaren eri vaiheissa. Ekosysteemeille annettava neuvonta voisi tarkoittaa muun muassa asiakkaan auttamista tunnistamaan kasvun mahdollisuuksia ja markkinoita, asettamaan tavoitteita ja tunnistamaan yhteistyökumppaneita sekä tunnistamaan ja luomaan erilaisia verkostoja. Yhtiön antamaan neuvontaan voisi kuulua myös asiakkaan kasvuvision haastaminen. Myöhemmässä vaiheessa neuvonta voisi painottua fasilitoimaan liiketoimintamalleja ja muutoinkin toimimaan tukena liiketoimintamallien tunnistamisessa ja verkostojen laajentamisessa. Tämä neuvonta ekosysteemin osapuolille ei sisältäisi rahoitusasian yksityiskohtaista ja sisällöllistä neuvontaa, vaan neuvonta liittyisi koko ekosysteemin hallintaan.

Yksityiskohtainen ja sisällöllinen neuvonta hankkeen rahoituskelpoisuudesta ja siihen liittyvästä vaikuttavuuden arvioinnista kuuluisivat rahoituskeskuksen tehtäviin rahoituskeskuksen vastuulle kuuluvan rahoituksen osalta. Kun yhtiön antamassa neuvonnassa havaitaan tarvittavan yksityiskohtaista tietoa rahoituskeskuksen rahoituspalveluista tai yritys tarvitsisi yksityiskohtaisia neuvoja yrityksen mahdollisesta rahoitettavasta hankkeesta, siirtyy rahoitusasian käsittely rahoituskeskukselle. Yhtiön tarjoama neuvonta voisi rahoitusasian osalta olla yllä kuvattua yleistä neuvontaa, mutta rahoituskeskuksen rahoitusasioihin liittyvä yksityiskohtainen ja sisällöllinen neuvonta olisi rahoituskeskuksen vastuulla. Rahoituskeskuksen vastuulla olisi varmistua yksityisen yritysasiakkaan hankkeen vaikuttavuudesta arvioimalla innovaatiotoiminnan laaja-alaisuutta ja hyödyntämistä liiketoiminnassa, tarvittavia henkilö- ja rahallisia resursseja sekä tunnistaa hankkeen rahoituskelvoimmat osiot. Asiakkaiden yhdenmukaisen kohtelun varmistamiseksi on välttämätöntä, että rahoituskeskuksen rahoitusasioiden yksityiskohtainen neuvonta on saatavissa vain yhdeltä taholta eli rahoituskeskuksesta.

Rahoituskeskus ja yhtiö voisivat avustaa Business Finlandin asiakkaita asettamaan ja täsmentämään tavoitteitaan sekä haastaa ja arvioida näiden tekemiä suunnitelmia (ns. sparraus). Rahoituskeskuksen ja yhtiön antamalla sparrauksella olisi kuitenkin eroja. Rahoituskeskuksen tekemällä sparrauksella tässä tarkoitetaan neuvontaa yritykselle sen rahoitusaihion rahoituskelpoisuuden ja rahoituksen vaikuttavuuden kehittämiseksi, mihin liittyy myös suunnitellun rahoitettavan hankkeen kohteena olevan liiketoiminnan tavoitteen ja liiketoimintamallin kilpailukyvyyn arviointi rahoitettavuuden näkökulmasta. Yhtiön antamalla sparrauksella tarkoitetaan puolestaan kokonaisvaltaista yrityksen haastamista ja innostamista sen liiketoimintamallin sekä kasvu- ja kansainvälistymissuunnitelmien kehittämiseksi ja kasvun esteiden poistamiseksi. Yhtiön sparraus sisältäisi myös neuvontaa edellä mainittujen tavoitteiden edistämiseksi hyödyllisistä palveluista ja niiden soveltuvuudesta yritykselle.

Rahoituskeskuksen ja yhtiön työntekijä toimivat rinnakkaisissa rooleissa ekosysteemin yhteishankkeen elinkaaren aikana. Yhtiö voi antaa yhteishankkeiden osapuolille esimerkiksi erilaisia neuvontaan liittyviä palveluita ja avustaa tavoitteiden asettamisessa edellä kuvatulla tavalla. Kun yhteishankkeissa tavoite on jäsentynyt ja osapuolet selvillä, rahoitusneuvonta siirtyy rahoituskeskukselle, jonka tehtävänä on vastata ekosysteemiin kuuluvan osapuolen rahoitettavasta hankkeesta. Yhteishankkeissa yhtiö antaa neuvontaa yritysten keskinäisen sekä niiden ja julkisyhteisöjen ja tutkimusorganisaatioiden välisen yhteistyön rakentamisessa.

Ilman ennakkoyhteydenottoa tai -neuvontaa jätetty yrityksen hakemus käsitellään samalla tavalla kuin sellaisen yrityksen hakemus, joka on ennakkoon ollut yhteydessä yhtiöön ja saanut yhtiön tarjoamaa neuvontaa tai

palvelutarpeiden kartoitusta. Yrityksiä kohdellaan rahoituspäätösten osalta yhdenvertaisin kriteerein. Rahoituskeskuksen ja yhtiön vastuulle kuuluvia rahoituspalveluita koskevat rahoitushakemukset arvioidaan yhtenäisin, EU:n valtioneuvoston päätöksiin ja kansalliseen lainsäädäntöön perustuvin rahoituskeskuksen hyväksymin kriteerein riippumatta siitä, ovatko asiakkaat olleet aikaisemmin yhtiön tai mahdollisesti muiden Team Finland -toimijoiden asiakkaina.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaisesti yhtiön tehtävänä olisi tukea rahoituskeskusta kasvuyrittäjien oleskelu- ja jatkolupia koskeviin lausuntoihin liittyvässä tietojen arvioinnissa, analysoinnissa ja näihin liittyvien selvitysten tekemisessä. Rahoituskeskuksen tehtävästä antaa lausunto kasvuyrittäjän oleskelulupa-asiassa säädetään ulkomaalaislain (XX/2022) 80 § 1 momentissa ja jatkolupa-asiassa puolestaan ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentissa. Rahoituskeskuksen tehtävänä on valmistella lausunto ja päättää lausunnon antamisesta Maahanmuuttovirastolle kasvuyrittäjien oleskelu- ja jatkolupa-asioissa. Esityksen mukaan yhtiö kuitenkin osallistuisi lausuntojen esivalmisteluun esimerkiksi arvioimalla tietoja lupien hakijoista. Kasvuyrittäjien oleskelu- ja jatkoluvista annettavat lausunnot perustuvat käytännössä samoihin kriteereihin, joilla yhtiö arvioi innovatiivisille nopean kasvun yrityksille annettavan rahoituksen myöntämisedellytyksiä. Yhtiön tukeva tehtävä ei sisältäisi toimivaltaa päättää lausuntojen antamisesta kasvuyrittäjien oleskelu- ja jatkolupa-asioissa, vaan tämä toimivalta kuuluisi yksinomaan rahoituskeskukselle. Tämä edellyttää myös sitä, että rahoituskeskuksella tulee olla riittävä itsenäinen kyvykyys arvioida lausunnon antamisen kriteerejä yhtiölle esitetystä tukevasta tehtävästä huolimatta.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisesti yhtiö tukisi rahoituskeskusta toteuttamalla neuvontaa koskien rahoituskeskuksen digitaalisten palveluiden käyttämistä. Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain (306/2019, jäljempänä *digipalvelulaki*) 5 §:n 2 momentin mukaan viranomaisen on julkaistava digitaalisessa palvelussa yhteystieto, josta jokaisella on mahdollisuus saada neuvoja viranomaisen digitaalisen palvelun käyttämiseksi. Tehtävällä on yhteys hallintolain 8 §:n 1 momentin mukaiseen viranomaisen neuvontavelvollisuuteen. Digipalvelulain esitöiden mukaan (HE 60/2018 vp, s. 69) kyseisen säännöksen tarkoituksena on varmistaa, että jokaisella viranomaisella on järjestetty riittävä tuki digitaalisten palvelujen käyttöön ja sitä tarjotaan aktiivisesti hallinnon asiakkaille. Neuvonnassa on kyse teknisestä palvelun käyttöön liittyvästä tuesta. Kyseisen lain esitöiden mukaan viranomaisen voisi järjestää digitaalisten palvelujen käytön tuen myös yksityisen toteuttamana, jos siitä on erikseen säädetty laissa. Muun muassa avustava puhelinpalvelu on katsottu julkiseksi hallintotehtäväksi, jonka antaminen yksityiselle edellyttää lailla säätämistä (PeVL 11/2006 vp). Näin ollen esityksessä säädettäisiin yhtiön tehtävästä toteuttaa digitaalisten palveluiden käyttämistä koskevaa neuvontaa rahoituskeskuksen asiakkaille. Tehtävässä olisi kyse yhtiön toteuttamasta julkisesta hallintotehtävästä.

Digipalvelulain 2 §:n 1 momentin 5 kohdan perusteella kyseisessä laissa viranomaisen määritelmä sisältää muut toimijat, jotka toteuttavat julkista hallintotehtävää. Näin ollen digipalvelulaissa koskevat viranomaisen velvollisuudet koskevat yhtiötä siltä osin kuin se toteuttaa julkista hallintotehtävää.

Nykyinen 2 momentti siirtyisi *5 momentiksi*.

11 a §. *Nimittäminen kansainvälisiin edustamistehtäviin.* Lakiin lisättäisiin uusi pykälä yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimittämisestä kansainvälisiin edustamistehtäviin. Rahoituskeskus vastaisi Business Finlandin tehtäväalueelle kuuluvasta Suomen edustamisesta kansainvälisissä organisaatioissa, mutta myös yhtiön palveluksessa oleva henkilö voisi työ- ja elinkeinoministeriön nimittämänä toimia Suomen edustajana kansainvälisten organisaatioiden hallintoelimityksissä tai vastaavissa kansainvälisissä tehtävissä. Ministeriön nimittämänä yhtiön palveluksessa oleva henkilö voisi kansainvälisissä edustamistehtävissä valmistella Suomen kannatoja ja esittää niitä kansainvälisissä hallintoelimityksissä. Suomen kannan muodostamiseksi yhtiön palveluksessa olevan henkilön olisi kansallisesti konsultoitava riittävällä laajuudella työ- ja elinkeinoministeriötä, rahoituskeskusta ja muita asiankuuluvia tahoja. Koska kyseessä olisi Suomen valtion edustaminen ja päätöksentekoon

osallistuminen kansainvälisen organisaation hallintoelimessä, voidaan tehtävän katsoa olevan luonteeltaan julkinen hallintotehtävä, jolloin tehtävän antamisesta yhtiön tehtäväksi on perustuslain 124 §:n mukaisesti säädettävä lailla.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin työ- ja elinkeinoministeriön mahdollisuudesta nimittää yhtiön palveluksessa oleva henkilö edustamaan Suomea kansainvälisissä organisaatioissa tai vastaavissa tehtävissä. Säännöksessä olisi kyse yhtiön yksittäisen yhtiön työntekijän nimittämisestä tiettyyn rajattuun kansainväliseen edustamistehtävään sen sijaan että säännöksessä olisi kyse laajemman kansainvälisen tehtäväkokonaisuuden siirrosta yhtiölle. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa ministeriön tapauskohtainen arviointi siitä, onko yhtiön palveluksessa olevan henkilön mahdollista ja tarkoituksenmukaista edustaa Suomea kansainvälisissä tehtävissä. Säännöksen mukaan ministeriön on arvioitava nimittäessään yhtiön palveluksessa oleva henkilö kansainväliseen edustamistehtävään, soveltuuko tehtävä yhtiön toimialaan. Kansainvälisellä edustamistehtävällä tulisi olla läheinen liityntä yhtiön toimialaan, kuten yritysten kansainvälistymisen ja viennin kasvun edistämiseen tai esimerkiksi yhtiön neuvonta-, palvelu- tai rahoitustoiminnan harjoittamiseen. Ministeriön on myös nimittämistä koskevassa harkinnassaan huomioitava yhtiön luonne yksityisoikeudellisena toimijana ja voimassa oleva lainsäädäntö koskien esimerkiksi kansainvälistä edustamista. Ministeriön tulee harkinnassaan huomioida esimerkiksi perustuslain 8 luvun säännökset kansainvälisistä suhteista, jotka rajaavat yhtiön palveluksessa olevan nimittämistä kansainvälisiin edustamistehtäviin. Perustuslain 8 luvussa on säädetty muun muassa kansainvälisiin suhteisiin liittyvästä Suomen kantojen valmistelusta, niihin liittyvistä toimenpiteistä sekä kantojen ilmoittamisesta muille valtioille ja kansainvälisille järjestöille. Näihin säännöksiin perustuen yhtiön palveluksessa oleva henkilö ei voisi vastata esimerkiksi Euroopan unionissa tehtävien päätösten kansallisesta valmistelusta ja päättää niihin liittyvistä Suomen toimenpiteistä.

Pykälän 1 momentin perusteella ministeriön tulee kuulla rahoituskeskusta ennen yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimittämistä kansainväliseen edustamistehtävään. Rahoituskeskus ja yhtiö muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden, jota johdetaan yhteisellä strategialla. Lisäksi rahoituskeskus valvoo yhtiön toimintaa lain 16 §:n 1 momentin nojalla. Näin ollen rahoituskeskuksella on tarvittavaa tietämystä siitä, missä kansainvälisissä edustamistehtävissä yhtiön edustaja on tarkoituksenmukaista nimittää tehtävään esimerkiksi yhtiöllä olevan asiantuntemuksen vuoksi. Tämän vuoksi ministeriön tulisi kuulla rahoituskeskusta harkitessaan yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimittämistä kansainväliseen edustamistehtävään, mutta ministeriö ei olisi sidottu rahoituskeskuksen näkemykseen yhtiön työntekijän nimittämisestä kyseiseen tehtävään.

Yhtiön työntekijän nykytilassa hoitamia julkiseksi hallintotehtäväksi katsottavia edustamistehtäviä, joihin ei kuitenkaan voida katsoa liittyvän julkisen vallan käyttöä, ovat esimerkiksi Nordic Innovationin hallintotyöhön osallistuminen. Nordic Innovation on pohjoismaisen ministerineuvoston alainen organisaatio, joka toteuttaa pohjoismaista elinkeino- ja innovaatiopolitiikkaa. Nordic Innovation hallintotyössä Suomen edustajan tehtäviin kuuluu muun muassa viedä päätöksenteon pohjaksi näkemys Suomen kannasta koskien organisaation toimintaa mukaan lukien rahoitushakujen sisältöä ja perustuen tarkoituksenmukaiseen kansalliseen konsultaatioon käsiteltävistä asioista.

Yhtiön palveluksessa oleva henkilö voisi lisäksi toimia nimettynä asiantuntijana sellaisissa kansainvälisten organisaatioiden hallintoelimissä, joissa ainoastaan rahoituskeskuksen virkamies voi edustaa Suomea. Näihin asiantuntijatehtäviin ei sisältyisi julkisen hallintotehtävän elementtejä. Esimerkiksi EU:n tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmassa nimettävät kansalliset yhteystoimistot (National Contact Point, NCP) hoitaisivat täl-

laisia tehtäviä osana komission ja jäsenmaiden välistä neuvonta- ja tiedonvälitysjärjestelmää. Euroopan komission suuntaan näillä kansallisilla yhteystoimistoilla on asiantuntija-alueellaan neuvoa-antava rooli. Kyseessä on operatiivinen tehtävä, jolla avustetaan viranomaisen toimintaa ja johon ei sisälly julkisen vallan käyttöä.

Rahoituskeskuksen palveluksessa oleva virkamies edustaisi Suomea kansainvälisten organisaatioiden hallintoelimityksissä aina, kun edustamiseen sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä. Tällaisena voitaisiin pitää edustamista kansainvälisen organisaation hallintoelimityksessä sen tehdessä rahoitusta koskevia tai muita vastaavanlaisia päätöksiä, päättäessä kansainvälisen organisaation tehtävistä, keskeisistä säännöksistä tai niiden toimeenpanosta tai päättäessä organisaation budjetista ja jäsenmaiden rahoitusosuuksista tai painoarvoltaan näistä vastaavista seikoista. Edellä mainitun kaltaisten tehtävien voidaan katsoa sisältävän merkittävää julkisen vallan käyttöä, jota ei perustuslain 124 §:n mukaan voida siirtää yhtiölle. Näin ollen yhtiön työntekijä ei voisi edustaa Suomea esimerkiksi Euroopan avaruusjärjestön (ESA) neuvostossa tai ESA:n teollisuuspoliittisessa komiteassa. ESA:n neuvosto on järjestön ylin hallinnollinen elin, jossa päätetään esimerkiksi järjestön budjetista ja jäsenmaiden vuosittaisista rahoitusosuuksista, järjestön sisäisistä hallintosäännöistä, ESA:n ohjelmien toteuttamista koskevista säännöistä sekä ohjelmien priorisoinnista. ESA:n teollisuuspoliittinen komitea puolestaan määrittelee järjestön teollisuuspolitiikkaa ja tekee päätöksiä ESA:n jäsenmaiden teollisuuden kanssa tekemistä sopimuksista. Koska edellä todetut päätökset kohdistuvat julkisten varojen käyttöön ja ohjaavat merkittävällä tavalla kansainvälisen organisaation toimintaa, kyse on merkittävästä julkisen vallan käytöstä, minkä vuoksi yhtiöllä ei olisi toimivaltaa edustaa Suomea.

Esimerkkinä kansainvälisestä tehtävästä, jossa yhtiön palveluksessa oleva henkilö ei voisi edustaa Suomea on edustaminen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011 mukaisissa komitologiakomiteoissa. Komitologiakomiteoissa EU:n jäsenvaltiot valvovat komission toimintaa tämän hyväksyessä täytäntöönpanosäädöksiä. Valtioneuvoston kannanmuodostus EU-asioissa tapahtuu erityisessä yhteensovittamisjärjestelmässä, minkä vuoksi Suomen kannanmuodostuksen EU-asioissa tulisi tapahtua viranomaiskoneistossa. Perustuslain 93 §:n 2 momentin mukaisesti eduskunta osallistuu Euroopan unionissa tehtävien päätösten kansalliseen valmisteluun sen mukaan kuin perustuslaissa säädetään. Suuri valiokunta on pitänyt tärkeänä, että myös komitologiaan liittyvä kansallinen päätöksenteko on läpinäkyvä; komiteoissa Suomea edustavien tahojen toiminnan on oltava riittävässä koordinaatiossa ja poliittisessa ohjauksessa (SuVL 4/2010 vp). Tällaisia komiteoita olisivat esimerkiksi

Vaikka ministeriö ei olisi nimittänyt yhtiön palveluksessa olevaa henkilöä kansainväliseen edustamistehtävään, yhtiön palveluksessa oleva voisi kuitenkin tarvittaessa osallistua kansainvälisten organisaatioiden elinten kokouksiin asiantuntijan roolissa ministeriön tai rahoituskeskuksen edustajan rinnalla, jos tämä on mahdollista kyseisen elimen työjärjestyksen perusteella.

Pykälän 2 momentissa säädetään yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön kohdistuvasta valvonnasta tämän toteuttaessa kansainvälistä edustamistehtävää. Säännöksen perusteella rahoituskeskuksen tulee valvoa yhtiön palveluksessa olevaa henkilöä tämän toteuttaessa kansainvälistä edustamistehtävää. Säännöksessä olisi informatiivinen viittaus lain 16 §:n 1 momenttiin rahoituskeskuksen yhtiöön kohdistamasta valvonnasta. Perustuslain 124 §:n mukaisesti julkisen hallintotehtävän siirto muulle kuin viranomaiselle edellyttää sitä, ettei tehtäväsiirto vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Tältä osin perustuslain

esitöissä on korostettu, että julkista hallintotehtäviä hoitavien henkilöiden on oltava asianmukaisessa julkisessa valvonnassa (HE 1/1998 vp, s. 179).

Lisäksi 1 momentissa säädetään rahoituskeskuksen velvollisuudesta ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle tilanteista, joissa yhtiön palveluksessa oleva henkilö on estynyt tai tällä ei ole tarvittavaa asiantuntemusta kansainväliseen edustamistehtävään. Kyseessä on rahoituskeskuksen aktiivinen ja oma-aloitteinen ilmoitusvelvollisuus ministeriölle. Rahoituskeskuksen ilmoituksen perusteella työ- ja elinkeinoministeriöllä on mahdollisuus harkita antamansa nimityksen peruuttamista yhtiön palveluksessa olevalle henkilölle kansainväliseen edustamistehtävään.

Säännöksessä yhtiön palveluksessa olevan henkilön estyneisyydellä tarkoitettaisiin tilanteita, joissa yhtiön palveluksessa oleva on pysyvästi tai tilapäisesti estynyt hoitamaan kansainvälistä edustamistehtävää. Yhtiön työntekijöissä tapahtuneet henkilöstövaihdokset voivat myös johtaa tilanteeseen, joissa yhtiön palveluksessa oleva henkilö on estynyt hoitamasta kansainvälistä edustamistehtävää. Säännöksen perusteella rahoituskeskuksella olisi ilmoitusvelvollisuus työ- ja elinkeinoministeriölle tilanteista, joissa yhtiön palveluksessa olevalta henkilöltä puuttuu tarvittava asiantuntemus kansainvälisen edustamistehtävän toteuttamiseen. Perustuslain esitöissä on korostettu julkista hallintotehtäviä hoitavien henkilöiden koulutuksen ja asiantuntemuksen merkitystä (HE 1/1998 vp, s. 179). Tämän vuoksi säännöksessä olisi kyse erityisesti tilanteista, joissa rahoituskeskus havaitsee, että yhtiön palveluksessa olevalta henkilöltä puuttuu tarvittava asiantuntemus tai koulutus kansainvälisen edustamistehtävän hoitamiseen.

Pykälän 3 momentti sisältäisi asetuksenantovaltuuden. Valtioneuvostona asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä yhtiön palveluksessa olevan henkilön kansainvälistä edustamistehtävää koskevaan nimitykseen sisällytettävistä tiedoista. Kyseisten tietojen tarkoituksena on pyrkiä täsmentämään esimerkiksi yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimityksen tarkoitusta ja muita ehtoja kansainvälisen edustamistehtävän hoitamiseen. Suunnitellun valtioneuvoston asetuksen pääasiallinen sisältö on kuvattu kappaleessa 8. Lakia alemman asteinen sääntely.

13 §. Rahoituskeskuksen ja yhtiön välinen palvelusopimus. Rahoituskeskuksen ja yhtiön palvelusopimusta koskevaa pykälää täsmennettäisiin siten, että säännöksessä yksilöitäisiin yhtiön tehtäviä koskevat säännökset, joihin perustuvista toimenpiteistä ja vuosittaisesta korvauksesta palvelusopimuksella voitaisiin sopia. Tämän osalta pykälään lisättäisiin viittauksen yhtiön lain 11 §:ssä ja 14 §:n 2-3 momentissa tarkoitettuihin tehtäviin. Voimassa olevassa säännöksessä viitataan vain yleisesti yhtiön lakisääteisiin tehtäviin viittaamatta yksittäisiin yhtiön tehtäviä koskeviin säännöksiin. Lisäksi pykälää muutettaisiin siten, että palvelusopimuksella olisi mahdollista sopia vuosittaisesta korvauksesta, jotka koskevat yhtiön 11 a §:n perusteella hoitamia kansainvälisiä edustamistehtäviä. Palvelusopimuksella ei voitaisi kuitenkaan voitaisi sopia yhtiön 11 a §:ssä tarkoitettuihin tehtäviin perustuvista toimenpiteistä, koska työ- ja elinkeinoministeriöllä on kyseisen säännöksen perusteella toimivalta nimittää yhtiön työntekijä kansainvälisiin edustamistehtäviin.

Pykälää koskevien muutosten tarkoituksena ei ole muuttaa palvelusopimuksen tarkoitusta tai kattavuutta, eikä jatkossakaan palvelusopimuksella voitaisi siirtää julkisia hallintotehtäviä yhtiölle laissa säädettyä enempää. Palvelusopimus on Business Finlandin sisäinen asiakirja, jossa sovitaan vuosittain yhtiön hoitamien lakisääteisiin tehtäviin liittyvät toimenpiteet ja niistä rahoituskeskuksen yhtiölle maksama korvaus.

14 §. Rahoituspäätökset. Pykälän 1 momenttia täsmennettäisiin viittaamalla valtiontuen sijaan valtionavustuksiin. Rahoituskeskus voi myöntää myös valtionavustuksia, joihin ei sisälly valtiontukea, esimerkiksi julkisille organisaatioille.

Voimassa olevan 2 *momentin* mukaan rahoituskeskuksen lisäksi myös yhtiö voi tehdä valtionavustuslaissa tarkoitettuja, de minimis -ehtoisia valtiontuen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä joiden arvo ei ylitä 100 000 euroa. Esityksessä täsmennettäisiin säännöksen mukaisen valtionavustuksen euromääräisen 100 000 euron enimmäismäärän määritelmää siten, että yhtiö voisi tehdä päätöksiä, joiden arvo ei yksittäisen päätöksen osalta ylitä 100 000 euroa yhtä yritystä kohden.

Yhtiön myöntämät valtionavustukset ovat EU:n valtiontukisääntelyn osalta ns. de minimis -ehtoisia, eli yhtiön valtionavustusten myöntäminen perustuu Euroopan komission antamaan ns. de minimis -asetukseen (komission asetus (EU) N:o 1407/2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen). De minimis -avustusta koskeva myöntöpäätös tehdään Business Finlandissa aina yksittäistä yritystä koskien. Myönnetyn rahoituksen enimmäismäärän määritelmä, yksittäisen päätöksen osalta enintään 100 000 euroa yhtä yritystä kohden, vastaisi myös de minimis -asetuksen säännöksiä ja vakiintunutta tulkintaa. Vakiintuneen EU-sääntelyn tulkinnan mukaan samaan hankkeeseen kohdistuvaa de minimis -ehtoista valtionavustusta ei myöskään voida keinoitekoisesti pilkkoa. Siten ei olisi sallittua, että yhtiön yritykselle myöntämän yksittäisen avustuksen määrä alittaisi lain enimmäismäärän 100 000 euroa, mutta erillisillä päätöksillä samalle yritykselle samalle hankkeelle myönnettävien avustusten yhteismäärä ylittäisi tämän enimmäismäärän. Lisäksi de minimis -asetuksen mukaan jäsenvaltion yhdelle yritykselle myöntämän vähämerkityksisen tuen yhteismäärä ei saa olla yli 200 000 euroa minkään kolmen peräkkäisen verovuoden jakson aikana, mikä rajaa yhdelle yritykselle myönnettävien kaikkien de minimis -ehtoisten avustusten enimmäismäärää.

Pykälän 2 momenttia muutettaisiin myös siten, että yhtiön toimihenkilöiden sijasta viitattaisiin yhtiön palveluksessa oleviin henkilöihin. Lisäksi momentissa viitattaisiin valtiontuen sijasta valtionavustukseen.

Pykälän 3 *momentti* säilyisi sellaisenaan.

Takaisinperintää, maksatuksen keskeytystä, maksatuksen lopettamista ja tuen saajiin kohdistuvia tarkastuksia koskevaa nykyistä 4 *momenttia* täsmennettäisiin siten, että valtiontuen sijasta viitattaisiin valtionavustukseen. Kuitenkin neljännessä momentissa viitattaisiin rahoituksen saajiin eikä valtionavustuksen saajiin. Momenttiin lisättäisiin, että rahoituskeskus päättää myöntämänsä lainan maksatuksen keskeytyksestä ja lainan määräämisestä takaisinmaksettavaksi. Business Finland Venture Capital Oy -nimisestä valtion kokonaan omistamasta osakeyhtiöstä annetun lain (967/2013) 4 a §:n 1 momentin mukaisesti rahoituskeskus päättää Business Finland Venture Capital Oy:n kohderahaston sijoitukseen liittyvän valtiontuen keskeyttämisestä ja takaisinperinnästä.

Pykälän 5 *momentti* esitetään kumottavaksi. Yhtiön työntekijän rikosoikeudellisesta virkavastuusta esitetään säädettäväksi uudessa 14 a §:ssä.

14 a §. *Yhtiön palveluksessa olevan virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu.* Lakiin lisättäisiin uusi 14 a §, jossa säädettäisiin yhtiön palveluksessa olevan henkilön virkavastuusta ja vahingonkorvausvastuusta.

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sovellettavasta rikosoikeudellista virkavastuusta hänen suorittaessaan julkiseksi hallintotehtäväksi katsottavaa tehtävää. Voimassaolevan lain rahoituspäätöksiä koskevan 14 §:n 5 momentin mukaan yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa säädetyt julkisia hallintotehtäviä. Tämän säännöksen on kuitenkin voitu tulkita liittyvän vain yhtiön 14 §:n 2 momentin nojalla tekemiin rahoituspäätöksiin liittyviin julkisiin hallintotehtäviin. Käytännön toiminnassa on siten osin ollut epäselvyyttä siitä, mihin tehtäviin yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden rikosoikeudellinen virkavastuu kohdistuu. Selkeyden vuoksi yhtiön palveluksessa olevan henkilön virkavastuusta esitetään säädettäväksi uudessa säännöksessä. Säännös sisältäisi nykyistä 14 §:n 5 momenttia vastaavan säännöksen, jonka mukaan yhtiön rahoituspäätösten esittelijöihin ja päätöksentekijöihin sovellettaisiin rikosoikeudellista virkavastuuta. Virka-

vastuuta koskevaa sääntelyä laajennettaisiin siten, että sitä sovellettaisiin yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön hänen hoitaessaan 11 §:n 3 momentissa, 11 a §:ssä ja 14 §:n 2–3 momentissa tarkoitettuja julkisia hallintotehtäviä.

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin myös yhtiön palveluksessa olevan henkilön vahingonkorvausvastuusta. Momenttiin sisällytettäisiin vakiomuotoinen viittaus vahingonkorvauslain soveltumiseen. Yhtiölle lain mukaan kuuluvan julkisen hallintotehtävän hoitamisesta aiheutuneen vahingon korvaamista arvioidaan vastavasti kuin vahinko olisi aiheutunut viranomaisen toiminnassa. Vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan julkisyhteisö on velvollinen korvaamaan julkista valtaa käytettäessä virheen tai laiminlyönnin johdosta aiheutuneen vahingon. Sama korvausvelvollisuus on muulla yhteisöllä, joka lain, asetuksen tai lakiin sisältyvän valtuutuksen perusteella hoitaa julkista tehtävää. Yhteisön korvausvastuun syntymisen edellytyksenä on vahingonkorvauslain 3 luvun 2 §:n 2 momentin mukaan, että toimen tai tehtävän suorittamiselle sen laatu ja tarkoitus huomioon ottaen kohtuudella asetettavia vaatimuksia ei ole noudatettu.

15 §. *Muutoksenhaku rahoituskeskuksen päätökseen ja yhtiön 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen.* Pykälää ja sen *otsikkoa* muutettaisiin siten, että pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta yhtiön tämän lain 14 §:n 2 momentin mukaisissa asioissa tekemiin päätöksiin valtioneuvoston päätöksiin tekemien päätösten sijaan. Muutoksen tarkoituksena on täsmentää muutoksenhaun kohteena olevia päätöksiä yhtiön osalta. Lisäksi voimassaolevaa muutoksenhakua koskevaa pykälää muutettaisiin ottaen huomioon, että muutoksenhausta hallintotuomioistuimelta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019), joka on tullut voimaan 1.1.2020. Uudella lailla on kumottu hallintolainkäyttölaki (586/1996).

16 §. *Yhtiön valvonta ja tietojen luovuttaminen.* Pykälän *1 momenttia* muutettaisiin siten, että valtioneuvoston sijaan viitataan valtioneuvostukseen.

Pykälän *2 momenttiin* lisättäisiin, että rahoituskeskuksella olisi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä yhtiöltä tietoja, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen lausunnon antamiseksi kasvuyrittäjän oleskelu- ja jatkolupaa koskevissa asioissa. Rahoituskeskuksen lausunnon antamisesta kasvuyrittäjän oleskelulupa-asiassa säädetään ulkomaalaislain 80 §:n 1 momentissa ja kasvuyrittäjän jatkolupa-asiassa puolestaan 80 b §:n 2 momentissa. Kyseisen tiedonsaantioikeuden perusteella rahoituskeskuksella olisi oikeus saada esimerkiksi yhtiön tekemiä arvioita ja selvityksiä kasvuyrittäjiä koskevissa lupa-asioissa, jotka liittyvät siihen täyttääkö yritys innovatiivisille nopean kasvun yrityksille annettavan rahoituksen myöntämisedellytykset. Yhtiön kasvuyrittäjien lausuntoasioihin liittyvästä arviointi- ja selvitystehtävästä säädettäisiin esityksen 11 §:n 3 momentin 4 kohdassa. Kyseisiin yhtiön arvioihin ja selvityksiin voi sisältyä liikesalaisuuksia koskevaa salassapidettävää tietoa sekä henkilötietoja. Yhtiö ei käsitelisi tehtävässään enempää henkilötietoja kuin niitä henkilötietoja, joita se saa rahoituskeskukselta lain 16 §:n 2 momentin mukaiseen tiedonsaantioikeuteen perustuen.

Pykälän *3 momentti* säilyisi sellaisenaan.

Pykälään lisättäisiin *uusi 4 momentti*, jossa säädetään yhtiön palveluksessa olevan työntekijän salassapitovelvollisuudesta, kun tämä on saanut ministeriöltä tai rahoituskeskukselta salassapidettäviä tietoja lain 16 §:n 2 momentin perusteella hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä. Yhtiön julkisten hallintotehtävien hoitamiseen sovellettaisiin julkisuuslakia siltä osin kuin ne sisältävät julkisen vallan käyttöä julkisuuslain 4 §:n 2 momentin mukaan. Näin ollen esimerkiksi yrityssalaisuuksia koskevat salassapitosäännökset tulisivat sovellettaviksi yhtiön toimintaan siltä osin kuin yhtiö käyttää julkista valtaa toteuttaessaan julkisia hallintotehtäviä. Kaikki yhtiön hoitamat julkiset hallintotehtävät eivät kuitenkaan sisällä julkisen vallan käyttöä. Säännöksen tarkoituksena on turvata tietojen salassapito yhtiössä silloin, kun yhtiön toimintaan ei sovelleta julkisuuslakia ja siinä säädettyjä salassapitosäännöksiä.

16 a §. *Rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus Maahanmuuttovirastolta.* Lakiin lisättäisiin uusi *16 a pykälä* rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudesta Maahanmuuttovirastolta. Pykälässä säädettäisiin rahoituskeskuksen

tiedonsaantioikeudesta maahanmuuttovirastolta, kun rahoituskeskuksen harkittavaksi tulee puoltavan lausunnon antaminen ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentin mukaisissa kasvuyrittäjän jatkolupa-asioissa. Ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentin perusteella Maahanmuuttovirasto voi pyytää rahoituskeskuksen lausuntoa kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevassa asiassa, minkä vuoksi Maahanmuuttovirasto voi ratkaista jatkolupaa koskevan asian myös ilman rahoituskeskuksen lausuntoa. Julkisuuslain 29 §:n mukaan viranomaisella on oikeus saada tiedon salassa pidettävästä asiakirjasta, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen nimenomaisesti säädetty. Esitettävän säännöksen perusteella rahoituskeskuksella olisi oikeus saada tiedot salassapitosäännösten estämättä ja maksutta Maahanmuuttovirastolta. Nykytilanteessa rahoituskeskuksella ei ole ollut suoraa tiedonsaantioikeutta Maahanmuuttovirastolta kasvuyrittäjän jatkolupaan liittyvissä asioissa, minkä vuoksi rahoituskeskus on joutunut pyytämään tarvittavia tietoja suoraan jatkoluvan hakijalta. Rahoituskeskuksen uudesta tiedonsaantioikeudesta säättäminen sujuvoittaisi sen tiedonsaantia asioissa, joissa sen harkittavaksi tulee puoltavan lausunnon antaminen.

Pykälän 1 momentissa rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus salassapidettäviin tietoihin olisi sidottu välttämättömyyshedellytykseen sen ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentin mukaisen tehtävän kannalta, joka koskee lausunnon antamista kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevassa asiassa. Säännöksessä rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus kohdistuisi jatkolupahakemukseen ja liitteisiin. Säännöksen perusteella rahoituskeskuksella olisi oikeus saada Maahanmuuttovirastolta esimerkiksi jatkoluvan hakijan nimi, yhteystiedot sekä yritystunnus, jos kyseessä on perustettu yritys. Lisäksi rahoituskeskuksen olisi oikeus saada tiedot siitä, onko hakijalle myönnetty oleskelulupa ja milloin lupa on myönnetty sekä tiedot siitä, kuinka kauan tämä on oleskellut Suomessa. Rahoituskeskuksella olisi myös oikeus saada tiedot muutoksista hakijan alkuperäiseen liiketoimintasuunnitelmaan, joka oli rahoituskeskuksen aiemmin antaman puoltavan lausunnon perusteena kasvuyrittäjän ensimmäistä oleskelulupaa koskevassa asiassa. Rahoituskeskuksen tulisi saada Maahanmuuttovirastolta jatkolupahakemukseen ja sen liitteisiin sisältyvät tiedot muutoksista muiden kasvuyrittäjien toimintaan (ns. hakijan tiimiin kuuluvat henkilöt), jotka ovat aiemmin yhdessä hakijan kanssa hakeneet rahoituskeskuksen lausuntoa kasvuyrittäjän ensimmäistä oleskelulupaa koskevassa asiassa. Kyseiset tiedot voisivat sisältää tietoja hakijan tiimin nykytilanteesta Suomessa, esimerkiksi siitä toimivatko tiimiin kuuluvat henkilöt edelleen kasvuyrittäjinä Suomessa tai onko tiimiin kuuluvat henkilöt sitoutuneet yrityksen toimintaan Suomessa. Edellä mainittujen tietojen avulla rahoituskeskuksen on mahdollista arvioida yrityksen ja tiimin toiminnassa saavutettuja tuloksia sekä yrityksen toimintaedellytyksiä Suomessa tulevaisuudessa.

Pykälän 2 momentin mukaan rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus koskisi kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevan lausunnon antamiseksi välttämättömiä tietoja siitä, onko muille kasvuyrittäjille myönnetty oleskelu- tai jatkolupaa ja milloin luvat on myönnetty tai tietoa muun kasvuyrittäjän oleskelu- tai jatkolupahakemuksen viereiläolosta. Tiedonsaantioikeus kohdistuisi Maahanmuuttoviraston hallussa oleviin tietoihin edellä mainituista asioista. Kuitenkaan rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus ei koskisi myönnetyn oleskeluluvan tai vireillä olevan oleskelulupahakemuksen sisältöä tai luvan tai lupahakemuksen perustetta. Momentissa muilla kasvuyrittäjillä viittattaisiin hakijan tiimiin kuuluviin henkilöihin, jotka ovat aiemmin yhdessä hakijan kanssa hakeneet rahoituskeskuksen lausuntoa kasvuyrittäjän ensimmäistä oleskelulupaa koskevassa asiassa. Rahoituskeskuksen puoltavan lausunnon antamisesta kasvuyrittäjiä koskevissa oleskelulupa-asioissa säädetään ulkomaalaislain 80 §:n 1 momentissa. Säännöksen tarkoituksena on antaa rahoituskeskukselle tiedonsaantioikeus Maahanmuuttoviraston hallussa oleviin tietoihin hakijan tiimiin kuuluville henkilöille myönnettyistä luvista tai lupahakemusten vireilläolosta, jotka eivät sisältyisi esitetyn pykälän 1 momentin mukaisen tiedonsaantioikeuden piiriin.

Pykälän 1 ja 2 momentin mukaisten tiedonsaantioikeuksien perusteella rahoituskeskus voi saada Maahanmuuttovirastolta salassapidettäviä tietoja, joihin voisi kuulua esimerkiksi oikeushenkilön yksityistä liikesalaisuutta koskevaa tietoa. Rahoituskeskuksen kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevien lausuntoasioiden moninaisuuden vuoksi ehdotettavan säännöksessä ei ole tarkoituksenmukaista kuvata tyhjentävästi salassapidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka kuuluvat rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeuden piiriin. Pykälän 1 ja 2 momentin mukaisten tiedonsaantioikeuksien myötä rahoituskeskukselle syntyy myös henkilötietorekisteri tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 6 kohdan määritelmän mukaisesti. Rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeuden piiriin kuuluviin

henkilötietoihin kuuluisi esimerkiksi jatkoluvan hakijan nimi ja yhteystiedot. Siltä osin kuin pykälän 1 ja 2 momentin mukaiset tiedonsaantioikeudet ulottuvat elinkeinonharjoittajan yksityisliikkeenä (ei oikeushenkilömuodossa) harjoittamaan toimintaan, tiedonsaantioikeuksien kohteena oleva tietoon voi sisältyä henkilötietoja siltä osin kuin ne eivät ole julkisia. Perustetun yrityksen yritystunnus on julkinen tieto. Rahoituskeskuksen oikeus käsitellä henkilötietoja perustuu tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun perusteesta eli siihen, että käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Henkilötietojen käsittelyn tarkoituksena on rahoituskeskuksen lausunnon antaminen ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentin mukaisesti. Pykälän 1 ja 2 momentissa rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudet on rajattu vain niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskus ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän hoitamisen kannalta. Maahanmuuttoviraston rahoituskeskukselle luovuttamiin tietoihin ei sisällytettäisi tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja.

Maahanmuuttovirasto luovuttaisi tiedot rahoituskeskukselle yhtenä tai useampana kertapoimintana. Maahanmuuttovirasto luovuttaisi tiedot suojattuna tai muuten yleisesti käytössä olevalla tietoturvallisella tavalla rahoituskeskuksen palveluksessa olevalle henkilölle, jonka työtehtäviin kyseisten tietojen käsittely kuuluu.

18 §. Yhtiön tehtävien siirtoa koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhtiön tehtävien siirtymisestä rahoituskeskukseen. Esityksen 11 §:n 3 momentissa ja 11 a §:ssä säädettäisiin yhtiön tehtävistä, jotka on katsottavissa julkisiksi hallintotehtäviksi. Yhtiön julkisten hallintotehtävien tarkemman määrittelyn vuoksi yhtiö ei voisi enää hoitaa eräitä julkisia hallintotehtäviä, minkä vuoksi on tarpeen järjestää yhtiön tehtäviä uudelleen ja siirtää tehtäviä yhtiöstä rahoituskeskukseen. Näitä siirrettäviä tehtäviä olisivat erityisesti rahoitettavien hankkeiden yksityiskohtaiseen ja sisällölliseen neuvontaan liittyvät tehtävät sekä eräät yhtiön kansainväliset edustamistehtävät, joita yhtiön ei olisi mahdollista jatkossa hoitaa. Lisäksi yhtiön tehtävien uudelleenjärjestely voi aiheuttaa tarpeen siirtää eräitä muita yhtiön tehtäviä rahoituskeskukseen.

Säännöksen mukaan yhtiöstä rahoituskeskukseen siirtyvät tehtävät siirtyisivät osaksi rahoituskeskuksen tämän lain 3 §:ssä säädettyjä tehtäviä tai tämän lain 3 §:n 4 momentin nojalla rahoituskeskukselle säädettyjä tehtäviä. Yhtiöstä rahoituskeskukseen siirtyvät tehtävät sisältyvät jo nykyisin rahoituskeskuksen hoitamiin tehtäviin, jotka sille on säädetty voimassa olevan Business Finland -lain nojalla tai lakia alemman asteisten säännösten nojalla. Näin ollen tehtävien siirto yhtiöstä rahoituskeskukseen ei edellyttäisi lisäyksiä rahoituskeskuksen lakisääteisiin tehtäviin. Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin tehtävien siirtoa koskevasta siirtymäajasta, joka olisi viimeistään vuosi lain voimaantulosta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, että tehtävien siirtyessä yhtiölle siirtyvät yhtiölle näihin tehtäviin liittyvät keskeneräiset asiat, sopimukset ja sitoumukset ja niihin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Keskeneneräisillä asioilla tarkoitettaisiin esimerkiksi yhtiössä rahoitettavien hankkeiden yksityiskohtaiseen ja sisällölliseen neuvontaan liittyviä asioita, jotka ovat käynnissä yhtiössä tehtäväsiirtojen aikaan, sekä yhtiön kansainvälisiin edustamistehtäviin liittyviä keskeneräisiä asioita. Sopimusten ja sitoumusten siirto voisi sisältää esimerkiksi yhtiön eräissä kansainvälisissä tehtävissä tekemien sitoumusten siirron rahoituskeskukselle. Säännöksessä tarkoitettu sopimusten ja sitoumusten siirto ei kattaisi yhtiön työntekijöiden työsuhteisiin liittyviä sopimuksia ja sitoumuksia ja niihin liittyviä oikeuksia ja velvollisuuksia. Yhtiön työntekijöiden työsuhteiden siirrostä säädettäisiin esityksen 19 §:ssä.

Lisäksi 2 momentissa säädettäisiin siitä, että jos sopimusta tai sitoumusta ei ole mahdollista siirtää, rahoituskeskuksen ja yhtiön on sovittava sopimukseen tai sitoumukseen liittyvien vastuiden siirtymisestä. Säännöksen on tarkoitus mahdollistaa joustavuus sopia vastuiden siirtymisestä tilanteissa, joissa sopimusta tai sitoumusta ei ole mahdollista siirtää.

19 §. Yhtiön henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhtiön työntekijöiden työsuhteiden siirrostä rahoituskeskukseen yhtiön tehtävien uudelleenjärjestelyn johdosta. Yhtiön tehtävien uudelleenjärjestelyn osalta säännöksessä olisi viitattu 18 §:n 1 momentin mukaisiin yhtiön tehtävien uudelleenjärjestelyyn, joka aiheutuu yhtiöstä rahoituskeskukseen siirrettävistä tehtävistä. Rahoituskeskuksesta tulisi

yhtiöstä siirtyneiden työntekijöiden työnantaja. Säännöksessä kyse olisi yhtiön työntekijöiden työsuhteen siirrosta rahoituskeskukseen, eikä siirtoon sisältyisi yhtiön työntekijöiden työtehtävien siirtymistä rahoituskeskukseen. Säännöksen tarkoituksena on turvata yhtiön työntekijän palvelussuhteen jatkuvuus ja mahdollistaa se, että yhtiön työntekijät voidaan siirtää työsuhteeseen rahoituskeskuksen julistamatta tehtäviä haettavaksi. Yhtiöstä rahoituskeskukseen siirtyneeseen henkilöstön osalta noudatetaan soveltuvin osin rikoslain 40 luvun säännöksiä virkarikoksista. Pykälässä säädettäisiin siirtymäajasta henkilöstön siirrolle, joka olisi viimeistään vuosi lain voimaantulosta. Siirtymäaika olisi vastaava kuin yhtiön tehtävien siirrolle asetettu siirtymäaika esityksen 18 §:n 1 momentissa.

Lisäksi pykälän 1 momentissa säädettäisiin yhtiön määräaikaisen henkilöstön asemasta, joka suorittaa niitä tehtäviä jotka ovat lain 18 §:n 1 momentin yhtiön tehtävien uudelleenjärjestelyn kohteena. Ehdotetun säännöksen mukaisesti määräaikainen työsuhteinen henkilöstö siirtyy määräaikaisen työsuhteensa keston ajaksi rahoituskeskuksen palvelukseen työsuhteeseen.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin siitä, että henkilöiden työsuhteen katsotaan työsuhte-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena. Säännöksellä olisi merkitystä esimerkiksi yhtiöstä siirtyvän henkilön vuosilomapäivien kertymisen osalta palvelusajan keston mukaan. Säännös ei tarkoittaisi sitä, että rahoituskeskuksessa sovellettaisiin muita palvelussuhteen ehtojen perusteita, joista henkilö on siirtynyt.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, ettei yhtiön työntekijöiden työsuhteiden siirto rahoituskeskukseen edellyttäisi heidän suostumustaan. Jos työntekijä kieltäytyy solmimasta työsuhteesta rahoituskeskuksen kanssa eikä irtisanoudu työsuhteestaan, tämän työsuhte siirtyisi silti rahoituskeskukseen. Säännöksessä olisi sama lähtökohta kuin liikkeenluovutustilanteissa, jossa työntekijän kieltäytyessä solmimasta työsuhteesta uuden työnantajan kanssa tämän työsuhte siirtyisi silti uudelle työnantajalle.

Pykälän 2 momentin mukaan rahoituskeskus päättäisi yhtiöstä siirtyneiden työntekijöiden työtehtävistä ja palkasta. Lisäksi momentissa säädettäisiin siitä, että ennen työsuhteiden siirtoa rahoituskeskuksen on annettava siirtyville yhtiön työntekijöille kirjallinen selvitys työsuhteen keskeisistä ehdoista vähintään kuukautta ennen työsuhteiden siirtoa. Yhtiön työntekijällä olisi mahdollisuus irtisanoutua työstään hänelle rahoituskeskuksessa tarjotun työsuhteen vaihtoehtona. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa se, että yhtiön työntekijä voisi siirron yhteydessä aidosti harkita, onko hänelle tarjottu työsuhte rahoituskeskuksessa sellainen, jonka hän työoikeudellisen sopimusvapauden puitteissa on valmis ottamaan vastaan. Säännös vastaisi myös soveltuvin osin liikkeenluovutustilanteisiin liittyvää työntekijän irtisanoutumisoikeutta. Jos yhtiön työntekijä ei irtisanoudu siirron yhteydessä, tämän työsuhte siirtyy suoraan rahoituskeskukseen.

Pykälän 3 momentissa todettaisiin, että työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan muilta osin, mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään tai mitä valtion virka- ja työehtosopimuksessa määrätään.

Esitetyn pykälän 2 ja 3 momenttia sovelletaan sekä vakituiseen että määräaikaiseen yhtiön henkilöstöön.

8 Lakia alemman asteinen sääntely

Esitys sisältää yhden uuden ehdotuksen asetuksenantovaltuudesta. Esityksen 11 a §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä yhtiön palveluksessa olevan henkilön kansainvälistä edustamistehtävää koskevaan nimitykseen sisällytettävistä tiedoista. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää, että nimitykseen tulee sisältää esimerkiksi nimityksen tarkoitus ja yksilöinti kansainvälisestä organisaatiosta, jota yhtiön palveluksessa olevan henkilön edustamistoimivalta koskee. Lisäksi nimitys voisi sisältää yhtiön palveluksessa olevalle henkilölle asetettavat edellytykset kansainvälisen edustamistehtävän hoitoon ja valtuutuksen keston. Esityksen 11 a §:n 1 momentti sisältää perussäännöksen ministeriön tekemästä

nimityksestä koskien yhtiön palveluksessa olevan henkilön kansainvälistä edustamistehtävää. Kyseinen säännös sisältää seikat, jotka ministeriön otettava huomioon harkitessaan yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimittämistä kansainväliseen edustamistehtävään. Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin säätää yksityiskohdaisesti nimitykseen sisällytettävistä tiedoista. Sääntelyn yksityiskohtaisuuden vuoksi nimityksen sisällöstä ehdotetaan säädettävän asetustasolla lakitason sijaan. Valtioneuvoston asetuksella ei voitaisi säätää yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista.

Esityksen yhteydessä valmistellaan muutos Innovaatorahoituskeskus Business Finland -asetukseen Esityksen 13 §:ssä määriteltäisiin tarkat yhtiön lakisääteiset tehtävät, johon perustuvat toimenpiteet määriteltäisiin rahoituskeskuksen ja yhtiön välisessä palvelusopimuksessa. Kyseisen lain muutoksen vuoksi valtioneuvoston asetuksen 2 §:n 2 momentti koskien yhtiön tuottamia palveluita palvelusopimuksen mukaan on tarpeen kumota.

9 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan keväällä 2023.

10 Toimeenpano ja seuranta

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjaa ja valvoo esitettävien muutosten täytäntöönpanoa osana lakiin perustuvaa ohjaus- ja valvontatehtäväänsä.

11 Suhde muihin esityksiin

11.1 Esityksen riippuvuus muista esityksistä

Esityksen 16 a §:llä rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudesta Maahanmuuttovirastolta on liityntä hallituksen esitykseen laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksen 16 a §:ssä on viittaus kyseisen hallituksen esityksen 80 b §:ään, joka koskee kasvuyrittäjien jatkolupia. Kyseinen hallituksen esitys on toimitettu eduskunnalle 25.8.2022.

11.2 Suhde talousarvioesitykseen

-

12 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

12.1 Julkisen hallintotehtävän siirto muulle kuin viranomaiselle

Esityksen tavoitteena on täsmentää Business Finland -nimisen osakeyhtiön tehtäviä erityisesti siltä osin kuin niihin liittyy julkisen hallintotehtävän elementtejä. Esityksellä on kytkentä perustuslain 124 §:ssä tarkoitettuihin edellytyksiin siirtää julkisia hallintotehtäviä muulle kuin viranomaiselle. Perustuslain 124 §:n mukaan julkinen hallintotehtävä voidaan antaa muulle kuin viranomaiselle vain lailla tai lain nojalla ja vain, jos se on tarpeen tehtävän tarkoituksenmukaiseksi hoitamiseksi eikä vaaranna perusoikeuksia, oikeusturvaa tai muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Merkittävää julkisen vallan käyttöä sisältäviä tehtäviä voidaan kuitenkin antaa vain viranomaiselle.

Perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon (PeVL 50/2017 vp) Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annettua lakia koskevasta hallituksen esityksestä (HE 158/2017 vp). Siltä osin kuin perustuslakivaliokunta on arvioinut julkisten hallintotehtävien siirron edellytyk-

siä rahoituskeskuksesta yhtiöön kyseisen lain säätämisen yhteydessä, niitä ei arvioida tässä esityksessä. Esityksessä on kuitenkin havaittu tarve tarkentaviin määrittelyihin yhtiön julkisen hallintotehtävien osalta. Alla olevan arvioinnin lisäksi julkisen hallintotehtävän siirron edellytyksiä muulle kuin viranomaiselle on arvioitu edeltävissä kappaleissa (kappale 7. Säännöskohtaiset perustelut, kappale 5. Muut toteuttamisvaihtoehdot).

Yhtiön julkiset hallintotehtävät

Julkisella hallintotehtävällä viitataan perustuslaissa verraten laajaan hallinnollisten tehtävien kokonaisuuteen, johon kuuluu esimerkiksi lakien toimeenpanoon sekä yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen oikeuksia, velvollisuuksia ja etuja koskevaan päätöksentekoon liittyviä tehtäviä (HE 1/1998 vp). Julkiset hallintotehtävät voivat kuitenkin olla luonteeltaan myös tosiasiallista hallintotoimintaa tai operatiivista ja teknisluonteista toimintaa, jotka eivät sisällä itsenäiseen harkintaan perustuvaa julkisen vallan käyttöä (PeVL 16/2002 vp, PeVL 47/2005 vp).

Esityksen 11 §:n 3 momentin 1 kohdan perusteella yhtiö suorittaisi markkina- ja asiakastietojen keräämistä ja tuottamista sekä selvityksiä koskevia tehtäviä. Perustuslakivaliokunta on aiemmin katsonut, että viisumisään-
nöstössä säädettyyn tehtäväkokonaisuuteen liittyviä tehtäviä, joihin sisältyi muun muassa tietojen ja hakemusten keräämistä ja hakemusten toimittamista konsulaatille sekä biometristen tunnisteiden keräämistä, ovat julkisia hallintotehtäviä (PeVL 55/2010 vp). Perustuslakivaliokunnan mukaan Työkanava Oy:lle ehdotetut työnhakijoiden arviointi- ja valintatehtävät lähenivät julkisia hallintotehtäviä, ja yhtiön tekemillä päätöksillä voitiin katsoa olevan käytännössä yksilöiden oikeutta ja etua koskevia vaikutuksia (ks. PeVL 6/2022 vp). Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön valossa esitettyjä yhtiön tiedonkeruu- ja tuottamistehtäviä voitaisiin pitää julkisina hallintotehtävinä silloin, kun rahoituskeskus käyttää niiden sisältämää tietoa rahoitushakemusten käsittelyä ja päätöksenteon tukena. Tehtävissä ei olisi kuitenkaan kyse julkisen vallan käytöstä, koska rahoituskeskuksen työntekijä tekee johtopäätökset yhtiön tuottamasta tiedosta ja vastaa rahoituspäätöksen esittelystä.

Esityksessä 11 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan yhtiön tehtäviin kuuluisi rahoituskeskuksen toimintaa tukevana tehtävänä asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitus sekä tätä koskeva neuvonta. Perustuslakivaliokunnan mukaan ajoneuvoverolakea koskevassa neuvonnassa, joka toteutettiin avustavana puhelinpalveluna, on ollut kysymys julkisesta hallintotehtävästä perustuslain 124 §:ssä tarkoitetulla tavalla, vaikka kyse ei ollut julkisen vallan käytöstä (PeVL 11/2006 vp). Perustuslain 124 § ei ole muodostanut estettä sellaisen neuvontaa sisältävien tehtävien antamiselle muulle kuin viranomaiselle, joka ei tarkoita yksityisten etua, oikeuksia tai velvollisuuksia koskevan päätösvallan käyttämistä (PeVL 54/2018 vp, s. 3 ja PeVL 15/2018 vp, s. 29) taikka neuvon-
saajaan kohdistuvaa valvontaa (PeVL 20/2016 vp). Lisäksi perustuslakivaliokunta on katsonut, että alueellisen vastuuseon toteuttamat asiantuntija- ja neuvontatehtävät olisivat ongelmattomia perustuslain 124 §:n kannalta, koska alueellinen vastuuseo ei tehnyt itse yksilön etua tai oikeutta koskevia päätöksiä. Päätöksenteko jäsenyi muun lainsäädännön pohjalta ja tapahtui muun viranomaisen kuin museon toimesta (ks. PeVL 54/2018 vp). Esityksessä yhtiölle siirrettyjä asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitus- ja neuvontatehtäviä voitaisiin perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännön valossa pitää yhtiön julkisina hallintotehtävinä. Koska näiden tehtävien yhteydessä ei tehdä rahoituksen myöntämistä koskevia päätöksiä, ne eivät kuitenkaan sisältäisi julkisen vallan käyttämistä. Kyseisillä yhtiön tehtävissä ei olisi myöskään kyse asiakkaiden valinnasta rahoituskeskuksen asiakkaisiksi.

Yhtiön tehtävänä olisi esityksen 11 §:n 3 momentin 3 kohdan perusteella kasvuyrittäjien oleskelulupia ja jatkolupia varten annettaviin rahoituskeskuksen lausuntoihin liittyvä tietojen arviointi ja analysointi sekä näihin liittyvät selvitykset. Näitä tehtäviä olisi pidettävä julkisina hallintotehtävinä, kun rahoituskeskus käyttää yhtiön arvioita sen antamien lausuntojen pohjana. Yhtiön tehtävässä ei kuitenkaan olisi kyse julkisen vallan käyttämisestä, koska rahoituskeskuksen tehtävänä on tehdä johtopäätökset yhtiön tuottamasta tiedosta ja päättää lausunnon antamisesta.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 4 kohdan perusteella yhtiön rahoituskeskuksen toimintaa tukeviin tehtäviin kuuluu rahoituskeskuksen digitaalisten palveluiden käyttämistä koskeva neuvontatehtävä. Digipalvelulain esitöiden (HE 60/2018 vp, s. 69) mukaisesti jos digitaalisten palveluiden käytön tuki järjestetään yksityisen toteuttamana, tästä tulee säätää laissa. Näin ollen yhtiölle esitettävä tehtävä olisi katsottava julkiseksi hallintotehtäväksi. Kyseisen lain esitöissä viitataan perustuslakivaliokunnan lausuntoon avustavasta puhelinpalvelusta, joka on katsottu julkiseksi hallintotehtäväksi ja jonka antaminen yksityiselle edellyttää lailla säätämistä (PeVL 11/2006 vp).

Esityksen 11 a §:n mukaiset Suomen edustamistehtävät kansainvälisissä organisaatioissa sisältäisivät Suomen kantojen muodostamista tarkoituksenmukaiseen kansalliseen koordinaatioon perustuen ja kantojen esittämistä kansainvälisissä organisaatioiden hallintoelimissä. Kyseisiä tehtäviä voitaisiin pitää julkisina hallintotehtävinä, koska niihin liittyy Suomen valtiota koskeva julkinen intressi.. Säännöksessä yhtiön kansainvälisiä edustamistehtäviin voisi sisältyä myös julkisen vallan käyttöä, jos työ- ja elinkeinoministeriö päättää harkintansa perusteella ja esityksessä säädettyjen edellytysten täytyessä nimittää yhtiön palveluksessa olevan henkilön edustamaan Suomea kyseisissä tehtävissä. Yhtiö palveluksessa oleva henkilö ei kuitenkaan voisi edustaa Suomea tehtävissä, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, vaan tämä tehtävä kuuluisi rahoituskeskuksen työntekijän vastuulle.

Tehtävien siirron tarkoituksenmukaisuus

Julkisen hallintotehtävien siirron edellytyksenä muulle kuin viranomaiselle on sen tarkoituksenmukaisuus. Tarkoituksenmukaisuusarvioinnissa tulee hallinnon tehokkuuden ja muiden hallinnon sisäisiksi luonnehdittavien tarpeiden lisäksi kiinnittää erityistä huomiota yksityisten henkilöiden ja yhteisöjen tarpeisiin (HE 1/1998 vp, s. 179/II, PeVL 8/2014 vp, s. 3/II, PeVL 16/2016 vp, s. 3). Myös hallintotehtävän luonne on otettava huomioon (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. esim. PeVL 6/2013 vp, s. 2/II, PeVL 65/2010 vp, s. 2/II, PeVL 57/2010 vp, s. 5/I). Siten tarkoituksenmukaisuusvaatimus voi palveluiden tuottamiseen liittyvien tehtävien kohdalla täytyä helpommin kuin esimerkiksi yksilön tai yhteisön keskeisiä oikeuksia koskevan päätöksenteon kohdalla (HE 1/1998 vp, s. 179/II, ks. myös PeVL 8/2014 vp, s. 4/I). Perustuslakivaliokunta on arvioidessaan tarkoituksenmukaisuuskriteerin täyttymistä kiinnittänyt huomiota muun muassa tehtävissä tarvittavaan erityisosaamiseen tai resursseihin (PeVL 29/2013 vp, PeVL 37/2010 vp), joustavuuteen (PeVL 6/2013 vp, s. 2/II) sekä toiminnan tehokkuuteen (PeVL 3/2009 vp, s. 4/II). Merkitystä on voitu myös antaa viranomaisen henkilöstöresurssien riittävyydelle (PeVL 23/2013 vp, s. 3/II, PeVL 6/2013 vp, s. 2/II). Perustuslakivaliokunta on painottanut vakiintuneessa lausuntokäytännössä, että julkisen hallintotehtävän siirtoon liittyvä tarkoituksenmukaisuusvaatimus on oikeudellinen edellytys, jonka täytyminen jää tapauskohtaisesti arvioitavaksi (ks. esim. PeVL 44/2016 vp, PeVL 16/2016 vp, PeVL 12/2014 vp). Tarkoituksenmukaisuusvaatimuksen täyttymistä tulee arvioida tapauskohtaisesti kunkin viranomaisorganisaation ulkopuolelle annettavaksi ehdotetun julkisen hallintotehtävän kohdalla erikseen (ks. esim. PeVL 44/2016 vp, s. 5).

Business Finland on rahoituskeskuksen ja yhtiön muodostama toiminnallinen kokonaisuus, jota johdetaan yhteisellä strategialla. Yhtiö on valtion omistama. Yhtiö ei tuota palveluita muille kuin rahoituskeskukselle, ja rahoituskeskus vastaa yhtiön omistajaohjauksesta sekä yhtiön valvonnasta. Näin ollen rahoituskeskuksella on mahdollisuus valvoa yhtiön julkisten hallintotehtävien paremmin kuin tilanteessa, jossa julkisia hallintotehtäviä olisi annettu kokonaan yksityisen organisaation hoidettavaksi.

Business Finlandin toiminnassa yhtiö hoitaisi erityisesti asiakasrajapintaan liittyviä tehtäviä koskien esimerkiksi asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitusta ja tätä koskevaa neuvontaa sekä asiakkaita koskevaa tiedonkeruuta. Asiakasrajapintaan liittyvien julkisten hallintotehtävien siirto yhtiölle on tarkoituksenmukaista muun muassa siksi, että Business Finland toimii nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä, ja yhtiömuotoinen toiminta mahdollistaa vastaamisen vaikeasti ennakoitaviin asiakkaiden palvelutarpeiden muutoksiin ketterämmin kuin virastomuotoinen toiminta. Asiakasrajapintaan liittyvien tehtävien toteuttaminen yhtiössä voisi siten pa-

rantaa asiakkaille tarjottavien palveluiden laatua. Asiakasrajapintaan liittyvien tehtävien vuoksi yhtiöllä voidaan katsoa olevan sellaista erityisosaamista markkinoista ja asiakkaista, jota rahoituskeskuksella ei ole mutta jota rahoituskeskus tarvitsee rahoitustoimintaansa ja -päätöksiään varten. Yhtiömuotoinen toiminta mahdollistaa myös paremmat edellytykset asiakashankintaan kuin virastomuotoinen toiminta.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 1–2 kohdan mukaisia asiakas- ja markkinatietojen keräämiseen ja tuottamiseen sekä asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitukseen ja neuvontaan liittyviä tehtäviä katsotaan tarkoituksenmukaisiksi toteuttaa yhtiössä, koska tehtävillä on kiinteä yhteys yhtiön innovaatiopolitiikan ja yritysten kansainvälistymisen edistämistehtäviin. Kyseisistä yhtiön edistämistehtävistä säädetään voimassa olevan lain 11 §:n 1 momentissa. Edistämistehtäviensä puitteissa yhtiö voi antaa asiakkaille esimerkiksi yleistä yrityksen kasvuun ja kansainvälistymiseen liittyvää neuvontaa. Esityksen mukaisten tehtävien hoitaminen yhtiössä edistää Business Finlandin palveluiden ja asiakassuhteiden katkeamattomuutta yhtiön ja rahoituskeskuksen välillä sekä yksinkertaistaa Business Finlandin yrityspalvelujärjestelmää. Lisäksi yhtiöllä on markkinatiedon keräämiseksi ja tuottamiseksi tarvittava kansainvälinen verkosto ja muu asiakasrajapinta on yhtiössä, eikä rahoituskeskuksella ole vastaavaa verkostoa. Yhtiö kerää oman toimintansa tarpeisiin laajasti asiakastietoa, ja on tarkoituksenmukaista, että rahoituskeskus ei harjoita tämän kanssa päällekkäistä toimintaa, vaan rahoituskeskus saa tarvitsemansa asiakastiedon yhtiön tuottamana erityisesti, kun rahoituskeskuksen rahoitusasiakkaista suuri osa on myös yhtiön asiakkaana. Yhtiöllä on voimassa olevan asiakastietojärjestelmälain perusteella toimivalta tallettaa tietoja Business Finlandin asiakkaista kyseiseen tietojärjestelmään. Rahoituskeskuksen esittelijän on huolehdittava käsiteltävänä olevan rahoitusasian valmistelusta, ja yhtiön keräämät ja tuottamat edellä todetut tiedot ovat sellaista tietoa, jota esittelijä tarvitsee päätösvalmistelussa. Päätösvalta rahoituksen myöntämisestä säilyisi itsenäisesti rahoituskeskuksella.

Yhtiön olisi tarkoituksenmukaista toteuttaa valmistelevia tehtäviä koskien rahoituskeskuksen antamia lausuntoja kasvuyrittäjien oleskelulupa- ja jatkolupa-asioissa esityksen 11 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaisesti koska tämä lisäisi synergiaetuja suhteessa yhtiön hoitamaan osaajien maahanmuuton edistämistehtävään, josta säädetäisiin esityksen 11 §:n 1 momentin 7 kohdassa. Yhtiöllä on myös voimassa olevan lain 14 §:n 2 momentin perusteella toimivalta myöntää rahoitusta innovatiivisille nopean kasvun yrityksille. Kasvuyrittäjien oleskelu- ja jatkolupia koskevissa lausunnoissa käytetään samoja kriteerejä kuin kyseisen rahoituksen myöntämisessä. Näin ollen yhtiöllä voidaan katsoa olevan tarvittavaa asiantuntemusta kyseisen rahoituksen kriteerien täyttämisen arvioinnista.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 4 kohdan mukaisesti yhtiön tehtäviin kuuluisi rahoituskeskuksen digitaalisten palveluiden käyttämistä koskeva neuvonta. Neuvontatehtävä on tarkoituksenmukaista toteuttaa yhtiössä, koska yhtiöön on keskitetty Business Finlandin muita tietoteknisiä tehtäviä. Näin ollen yhtiöllä on tarvittava erityisasiantuntemus digitaalisten palvelujen käyttämistä koskevan neuvonnan antamiseen. Kun neuvonta toteutetaan yhtiössä, voidaan välttyä päällekkäiseltä resurssoinnilta kyseisen tehtävän osalta rahoituskeskuksessa ja yhtiössä. Lisäksi neuvontatehtävä on tarkoituksenmukaista keskittää yhtiöön muiden yhtiön hoitamien asiakasrajapintaan liittyvien tehtävien vuoksi.

Useilla yhtiön perustehtävillä, jotka on määritelty voimassa olevan lain 11 §:ssä, on yhteys kansainväliseen toimintaan, kuten yritysten kansainvälistymisen ja viennin kasvun edistämiseen. Eräiden kansainvälisten edustamistehtävien siirtäminen yhtiön palveluksessa olevan henkilön toteutettavaksi esityksen 11 a §:n mukaan olisi tarkoituksenmukaista ottaen huomioon yhtiön palveluksessa olevan henkilöstön laaja asiantuntemus kansainvälisissä organisaatioissa hoidettavien asioiden osalta. Harkitessaan yhtiön palveluksessa olevan henkilön nimittämistä kansainväliseen edustamistehtävään, ministeriön tulee arvioida, onko yhtiön palveluksessa olevan tarkoituksenmukaista hoitaa kyseistä tehtävää huomioiden yhtiön toimiala. Eräät kansainväliset edustamistehtävät vaativat tuntemusta Business Finlandin operatiivisesta toiminnasta ja asiakasrajapinnasta, jota yhtiöllä on. Eräät kansainväliset edustamistehtävät olisi tarkoituksenmukaista hoitaa yhtiössä, koska ne kasvattavat synergiaa muiden yhtiön tarjoamien palveluiden kanssa. Tällaisia tehtäviä olisivat esimerkiksi ESA:n ohjelmakomiteoihin liittyvä työ, jolla on yhteys yhtiön muun ohjelmatoiminnan toteuttamiseen.

Perusoikeuksien, oikeusturvan ja muiden hyvän hallinnon vaatimusten turvaaminen

Edellytyksenä julkisen hallintotehtävän antamiselle muulle kuin viranomaiselle on perustuslain 124 §:n mukaan lisäksi se, ettei hallintotehtävän antaminen saa vaarantaa perusoikeuksia, oikeusturvaa eikä muita hyvän hallinnon vaatimuksia. Säännös korostaa sen perustelujen mukaan julkisia hallintotehtäviä hoitavien henkilöiden koulutuksen ja asiantuntemuksen merkitystä sekä sitä, että näiden henkilöiden julkisen valvonnan on oltava asianmukaista (HE 1/1998 vp). Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännössä on katsottu, että oikeusturvan ja hyvän hallinnon vaatimusten toteutumisen varmistaminen edellyttää muun muassa, että asian käsittelyssä noudatetaan hallinnon yleislakeja ja että asioita käsittelevät toimivat virkavastuulla käyttäessään julkista valtaa (PeVL 33/2004 vp, PeVL 46/2002 vp). Tavaksi on tullut sääntelykokonaisuuden kannalta loogisesti ja tyhjentävästi ottaa informatiivinen viittaus vahingonkorvauslain soveltamiseen tapauksissa, joissa julkisen vallan käyttöä sisältävä tehtävä perustuslain 124 §:n mukaisesti annetaan lailla tai lain nojalla muulle kuin viranomaiselle. Rikosoikeudellisesta virkavastuusta ja vahingonkorvauksesta säädetäisiin lain 14 a §:ssä. Pykälässä täsmennettäisiin, että rikosoikeudellinen virkavastuu soveltuisi tiettyihin, pykälässä määriteltäviin julkisiin hallintotehtäviin.

Kun julkinen hallintotehtävä annetaan viranomaiskoneiston ulkopuolelle, ei lakiin ole välttämätöntä yleensä sisällyttää viittausta hallinnon yleislakeihin, sillä niitä sovelletaan niiden sisältämien soveltamisalaa, viranomaisten määritelmää tai yksityisen kielellistä palveluvollisuutta koskevien säännösten nojalla myös yksityisiin niiden hoitaessa julkisia hallintotehtäviä. Tästä syystä esityksessä ei ole viitattu hallinnon yleislakien noudattamiseen yhtiön toteuttaessa julkisia hallintotehtäviä.

Voimassa olevan lain 1 §:n 2 momentin nojalla rahoituskeskus hallinnoi valtion kokonaan omistamaa yhtiötä. Yhtiön omistusta koskevasta päätöksenteosta ja omistajaohjauksesta säädetään valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta annetussa laissa (1368/2007). Yhtiöön kohdistuvasta valvonnasta säädetään voimassa olevan lain 16 §:n 1 momentissa. Perustuslakivaliokunta on aiemmin kiinnittänyt huomiota siihen, että osakeyhtiömuotoiseen toimintaan ei lähtökohtaisesti ole mahdollista kohdistaa samantasoista hallinnollista ohjausta ja yhtä tehokasta valvontaa kuin viranomaistoimintaan (PeVL 26/2017 vp, s. 25, ks. myös PeVL 8/2014 vp, s. 4/II). Valiokunta on kuitenkin todennut valvonnan ja ohjauksen järjestämisen olevan jossain määrin helpompaa voittoa tavoittelemattoman valtion kokonaan omistaman osakeyhtiön kuin puhtaasti kaupallisen yrityksen ollessa kyseessä (PeVL 8/2014 vp, s. 4/II). Yhtiö ei tuottaisi voittoa voimassa olevan lain 12 §:n mukaan, minkä vuoksi yhtiön valvonnan toteuttaminen olisi helpompaa perustuslakivaliokunnan lausunnon valossa.

Voimassa olevan lain 15 §:ssä säädetään muutoksenhausta rahoituskeskuksen ja yhtiön päätöksiin. Esityksessä yhtiölle säädetäisiin julkisiin hallintotehtäviin ei sisälly hallintopäätösten tekoa, joihin voisi hakea muutosta. Tämän vuoksi esityksessä ei olisi tarpeen laajentaa 15 §:ssä säädettyä muutoksenhakuoikeuden ulottuvuutta.

Julkisen hallintotehtävän käsitteen ulkopuolelle jäävät yhtiön tehtävät

Esityksen 11 §:n 3 momentissa säädetään yhtiön rahoituskeskuksen toimintaa tukevista tehtävistä. Yhtiöllä on eräitä rahoituskeskuksen toimintaa tukevia tehtäviä, joita ei olisi kuitenkaan katsottava julkisiksi hallintotehtäviksi. Seuraavassa on kuvattu julkisen hallintotehtävän käsitteen ulkopuolelle jäävät yhtiön tehtävät.

Rahoituskeskuksen tukeminen julkisten hankintojen toteutuksessa. Nykytilassa Business Finlandin hankintoja tukeva yksikkö (ns. hankintoimi) on keskitetty yhtiöön. Suurin osa Business Finlandin hankinnoista tehdään yhtiössä, joten on tarkoituksenmukaista keskittää hankintayksikkö yhtiöön, jolloin voidaan varmistua hankinnoissa tarvittavasta riittävästä asiantuntemuksesta ja käyttää resursseja tarkoituksenmukaisesti. Rahoituskeskus ja yhtiö ovat julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016, jäljempänä *hankintalaki*) tarkoitettuja hankintayksiköitä.

Yhtiön hankintatoimen on mahdollista avustaa, tukea ja antaa asiantuntijapalveluita rahoituskeskukselle. Rahoituskeskuksen toimintaan liittyvän hankinnan toteutuksesta vastaa kuitenkin aina rahoituskeskus. Rahoituskeskus määrittelee hankintakokonaisuuden ja vastaa esimerkiksi hankinnan kohteen kuvauksesta, vertailukriteerien laatimisesta, hankinnan toteutumisen seurannasta, sopimuksen tekemisestä ja sopimuseurannasta. Rahoituskeskus tekee sen omaa toimintaa koskevat hankintapäätökset ja -sopimukset, joilla on vaikutusta julkisten varojen käyttöön. Yhtiön hankintatoimen asiantuntija voisi osallistua kyseisten asiakirjojen valmisteluun, mutta sillä ei olisi toimivaltaa tehdä sitoumuksia rahoituskeskuksen hankinnoista. Rahoituskeskus voi hankinnan toteutuksessa hyödyntää yhtiön hankintatoimen asiantuntijapalveluita esimerkiksi kilpailutusten organisoimisessa, toteutuksessa ja loppuunsaattamisessa sekä oikeudellista osaamista vaativissa tehtävissä. Yhtiön rahoituskeskukselle annettavat palvelut olisivat esimerkiksi tarjoajien ja tarjousten soveltuvuustarkastusten tekemistä, tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden tarkastusta ja erilaisten hankintaan liittyvien selvityspyynnöiden tekemistä. Yhtiö voisi antaa myös hankintoihin liittyvää neuvontaa rahoituskeskukselle sekä tukea rahoituskeskusta neuvonnan antamisessa Business Finlandin asiakkaille tilanteissa, joissa asiakkaat ovat saaneet julkista rahoitusta, jonka johdosta asiakkaalle syntyy velvollisuus noudattaa hankintalakia. Rahoituskeskuksella olisi kuitenkin vastuu Business Finlandin asiakkaille annettavan neuvonnan sisällöstä.

Perustuslakivaliokunta on arvioinut Hansel Oy:n tehtäviä valtion yhteishankintayksikkönä julkisen hallinto-tehtävän määrittelyn näkökulmasta. Vaikka hankintojen tekemiseen liittyy myös vahvoja yksityisoikeudellisia piirteitä, perustuslakivaliokunnan mielestä Hanselin tehtävässä yhteishankintayksikkönä painottuvat julkisen hallintotehtävän piirteet. Lisäksi Hanselilla jo olevia ja sille ehdotettuja asiantuntija- ja tukitehtäviä ei perustuslakivaliokunnan mielestä voi kokonaisuutena kuvata sillä tavoin teknisiksi, ettei niissäkään olisi osin kyse julkisen hallintotehtävän hoitamisesta (PeVL 15/2019 vp, s. 3). Yhtiön asema poikkeaa kuitenkin Hansel Oy:n asemasta, koska yhtiö ei toimi hankintalain 20 §:ssä tarkoitettuna yhteishankintayksikkönä, eikä se kilpailuta hankintoja itsenäisesti eikä sillä ole vastuuta hankinnan sisällöstä. Yhtiön hankintoja koskevissa tukitehtävissä painottuvat yksityisoikeudelliset piirteet julkisen hallintotehtävän piirteiden sijaan. Yhtiön rahoituskeskukselle tarjoamia hankintoja koskevia tukitoimintoja on ostettavissa muilta markkinoilta toimivilta toimijoilta. Näin ollen yhtiön tukevia tehtäviä, jotka liittyvät rahoituskeskusten julkisten hankintojen toteuttamiseen, ei olisi kuitenkaan katsottava julkisiksi hallintotehtäviksi.

Tiedon tuottamiseen liittyvät tehtävät sekä tietojärjestelmä- ja digitaaliset palvelut. Julkisuuslain 20 §:ssä säädetään viranomaisen velvollisuudesta tuottaa ja jakaa tietoa. Rahoituskeskuksella olisi kokonaisvastuu rahoituskeskuksen toimintaan liittyvän tiedon tuottamisesta ja jakamisesta. Rahoituskeskuksella olisi myös toimivalta päättää sen oman toiminnan osalta tuotettavan ja julkaistavan tiedon sisällöstä. Yhtiö voisi kuitenkin tukea rahoituskeskusta julkisuuslaissa säädetyn tehtävän täyttämiseksi esimerkiksi avustamalla valmistelemaan Business Finlandin tiedotteita ja muita julkaisuja. Yhtiö huolehtisi myös tiedon jakamiseen tarvittavista teknisistä alustoista sekä Business Finlandin sisäisten ja ulkoisten verkkosivujen teknisistä ylläpitotehtävistä. Edellä mainittuihin yhtiön tehtäviin ei sisälly julkisia hallintotehtäviä, koska kyseessä olisi ainoastaan yhtiön erityisasiantuntemuksen hyödyntäminen rahoituskeskuksessa tiedon tuottamiseen ja jakamiseen liittyvissä tehtävissä. Yhtiö vastaisi jatkossakin omaa toimintaansa koskevan tiedon tuottamiseen ja jakamiseen liittyvistä tehtävistä. Yhtiöön sovelletaan julkisuuslakia yhtiön käyttäessä julkista valtaa julkisuuslain 4 §:n 2 momentin perusteella. Näin ollen yhtiötä koskevat julkisuuslain 5 luvun mukaiset viranomaisen velvollisuudet edistää tiedonsaantia yhtiön käyttäessä julkista valtaa.

Rahoituskeskus on tiedonhallintalain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettu tiedonhallintayksikkö ja näin ollen sitä koskevat kyseisen lain mukaiset tiedonhallintayksikön velvollisuudet. Tiedonhallinnasta vastaa Business Finlandin pääjohtaja. Rahoituskeskuksen vastuulla on muun muassa tiedonhallinnan organisointi kokonaisuudessaan Business Finlandissa sekä tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvien tehtävien vastuiden määrittely. Lisäksi rahoituskeskuksen vastuulla on esimerkiksi ajantasaisista ohjeista huolehtiminen, koulutusten organisointi sekä tiedonhallinnan toteuttamiseen liittyvä valvonta. Rahoituskeskuksen vastuulla on myös tiedonhal-

linnan kokonaisarkkitehtuurista vastaaminen ja tiedonhallintalain 5 §:ssä tarkoitettua tiedonhallintamallia koskeva päätöksenteko sekä sen ylläpito. Rahoituskeskuksen omistuksessa ja hallinnassa ovat rahoitusjärjestelmä ja asianhallintaan liittyvä järjestelmä, joiden osalta rahoituskeskus vastaa tiedonhallintalaissa sille säädettyistä vastuista ja velvollisuuksista.

Rahoituskeskuksella olisi kokonais- tai järjestämisvastuu tiedonhallintalaissa sille säädettyjen velvollisuuksien toteuttamisesta. Yhtiö voisi kuitenkin avustaa teknisesti rahoituskeskusta tämän vastuulla olevien eräiden tietoturvallisuuteen liittyvien velvollisuuksien täyttämässä, joista säädetään tiedonhallintalain 13-17 §:ssä. Kyseisiä yhtiön teknisiä avustavia tehtäviä ei olisi katsottava julkisiksi hallintotehtäviksi, ja rahoituskeskuksen olisi mahdollista ostaa vastaavaa teknistä osaamista tietoturvallisuuteen liittyvien velvollisuuksien täyttämässä muulta yksityiseltä toimijalta. Yhtiön tietoturvallisuuteen liittyvät avustavat tehtävät voivat liittyä tietojärjestelmien seurantaan ja järjestelmiin kohdistuvien tietoturvaloukkauksien estämiseen, tekniseen avustamiseen käyttöoikeuksien hallinnassa ja lokitietojen keräämisessä ja tiedonsiirtoihin liittyviin tietoturvamenetelyihin.

Yhtiö voisi vastata myös eräistä teknisistä tehtävistä liittyen tiedonhallintaan, joilla ei olisi julkisen hallintotehtävän luonnetta, kuten Business Finlandin perustietojärjestelmäpalvelut, tietojärjestelmien ylläpitotehtävät ja tietoteknisten ratkaisujen rakentaminen rahoituskeskuksen tarpeisiin. Näihin yhtiön tehtäviin ei kuuluisi päätöksentekoa tai sitä valmistelevia tehtäviä tiedonhallintalain 5 §:ssä tarkoitettua tiedonhallintamallista tai tiedonhallintamallin ylläpitoa. Tehtäviin ei myöskään kuuluisi päätöksentekoa tai sitä valmistelevia tehtäviä Business Finlandin toiminnassa käytettävistä tietojärjestelmistä. Rahoituskeskuksen omistamien tietojärjestelmien kehittäminen ja tarvittavien toiminnallisuuksien määrittäminen ja suunnittelu sekä jatkuvuuden turvaaminen tehdään rahoituskeskuksessa. Rahoituskeskus voi ostaa tietojärjestelmiään koskevat tekniset ylläpito- ja palvelut joko yhtiöstä tai muulta yksityiseltä taholta. Tietojärjestelmien ylläpitotoimintaan ei myöskään arvioida sisältyvän julkisen hallintotehtävän piirteitä, vaan yhtiö voisi tarjota rahoituskeskukselle erityisasiantuntemusta järjestelmän ylläpitoon.

Esityksen 11 §:n 3 momentin 5 kohdan mukaisesti yhtiön tehtäviin kuuluisi rahoituskeskuksen digitaalisten palveluiden käyttämistä koskeva neuvonta. Yhtiö ei toteuttaisi muita julkisia hallintotehtäviä, jotka johtuvat digipalvelulaista. Rahoituskeskuksella olisi sen tehtäviä koskevissa asioissa kokonais- ja järjestämisvastuu digipalvelulain perusteella digitaalisten palveluiden tarjoamisesta yleisölle, mukaan lukien digitaalisten palveluiden suunnittelusta ja ylläpidosta, sekä digitaalisten palveluiden saavutettavuusvaatimuksista. Tämä merkitsee esimerkiksi sitä, että rahoituskeskus vastaa Business Finlandin verkkisivustojen sisältöjen suunnittelusta digipalvelulain mukaisesti sen tehtäviä koskevissa asioissa. Yhtiö voisi kuitenkin tarjota rahoituskeskukselle erityisasiantuntemusta digitaalisten palveluiden tekniseen tuottamiseen sekä saavutettavuusvaatimusten tekniseen toteuttamiseen rahoituskeskuksen digitaalisissa palveluissa. Yhtiön digitaalisiin palveluihin liittyviin tehtäviin ei sisältyisi päätöksentekoa tai sitä valmistelevia tehtäviä digitaalisten palveluiden tarjoamisesta Business Finlandissa. Rahoituskeskuksen yhtiöltä saama erityisasiantuntemus digitaalisten palveluiden osalta olisi ostettavissa myös muulta yksityiseltä taholta.

12.2 Yhdenvertaisuus

Perustuslain 6 §:n 1 momentin mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Pykälän 2 momentti sisältää yleistä yhdenvertaisuussäännöstä täydentävän syrjintäkiellon, jonka mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan säännöksessä erikseen luetellun tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Yhdenvertaisuussäännös kohdistuu myös lainsäätäjään. Lailla ei voida mielivaltaisesti asettaa kansalaisia tai kansalaisryhmiä toisia edullisempaan tai epäedullisempaan asemaan. Toisaalta lainsäädännöllä on ominaista, että se kohtelee tietyn hyväksyttävän yhteiskunnallisen intressin vuoksi ihmisiä eri tavoin edistääkseen muun muassa tosiasiallista tasa-arvoa (ks. HE 309/1993 vp, s. 42–43 ja esim. PeVL 55/2016 vp, s. 2). Perustuslakivaliokunta onkin vakiintuneesti todennut, ettei yleisestä yhdenvertaisuusperiaatteesta johdu tiukoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pyrittäessä kulloisenkin yhteiskuntakehityksen vaatimaan sääntelyyn. Keskeistä on, voidaanko kulloisetkin erottelut perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla.

Valiokunta on eri yhteyksissä johtanut perustuslain yhdenvertaisuussäännöksistä vaatimuksen, etteivät erotte-
lut saa olla mielivaltaisia eivätkä erot saa muodostua kohtuuttomiksi (ks. esim. PeVM 11/2009 vp, s. 2 ja PeVL
18/2006 vp, s. 2/II).

Perustuslain yhdenvertaisuussäännös koskee lähtökohtaisesti vain ihmisiä. Yhdenvertaisuusperiaatteella voi
kuitenkin olla merkitystä myös oikeushenkilöitä koskevan sääntelyn arvioinnissa etenkin silloin, kun sääntely
voi vaikuttaa välillisesti luonnollisten henkilöiden oikeusasemaan. Näkökulman merkitys on sitä vähäisempi
mitä etäisempi tämä yhteys on (PeVL 14/2015 vp, PeVL 9/2015 vp, PeVL 40/2014 vp, PeVL 11/2012 vp,
PeVL 37/2010 vp). Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on myös katsottu, että laissa asetettavien
velvollisuuksien koskiessa pörssiyrityitä tai muita varallisuusmassaltaan huomattavia oikeushenkilöitä lain-
säätäjän liikkumavara on omaisuudensuojan näkökulmasta lähtökohtaisesti suurempi kuin silloin, kun säänte-
lyn vaikutukset muodostuisivat hyvin välittömiksi oikeushenkilön taustalla olevien luonnollisten henkilöiden
asemalle (PeVL 74/2018 vp, s. 3, PeVL 9/2008 vp, s. 4, PeVL 10/2007 vp, s. 2, PeVL 54/2005 vp, s. 3, PeVL
32/2004 vp, s. 2, PeVL 61/2002 vp, s. 3–4, PeVL 34/2000 vp, s. 2).

Esityksen 11 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaisesti yhtiön rahoituskeskuksen toimintaa tukeviin tehtäviin kuu-
luisi asiakkaiden palvelutarpeiden kartoitus sekä tätä koskeva neuvonta. Osana näitä tehtäviä yhtiön olisi mah-
dollista luokitella asiakkaita Business Finlandin sisäisessä järjestelmässä. Luokitus vaikuttaa siihen, mikä on
kyseisen asiakkaan asiakkuuden hoitomalli ja kuinka paljon Business Finlandin resursseja kohdennetaan tiet-
tyyn asiakkaaseen. Yhtiön tekemällä asiakkaiden luokittelulla ei olisi kyse valinnasta Business Finlandin asi-
akkaiksi eikä luokittelulla olisi vaikutusta asiakkaan oikeuksiin hakea rahoitusta Business Finlandilta. Yhtiön
tekemä luokittelu voi kuitenkin tosiasiallisesti johtaa asiakkaiden erilaiseen kohteluun. Näin ollen esitystä on
arvioitava perustuslain 6 §:n näkökulmasta.

Business Finlandin palveluita käyttävät asiakkaat ovat pääasiallisesti oikeushenkilöitä, kuten yrityksiä ja tut-
kimusorganisaatioita. Jos asiakas on kooltaan tai varallisuusmassaltaan suuri, voidaan arvioida että yhdenver-
taisuussäännöksen merkitys jää vähäiseksi luonnollisten henkilöiden oikeusaseman osalta. Puolestaan kool-
taan tai varallisuusmassaltaan pienten asiakkaiden osalta yhdenvertaisuussäännöksellä voi olla suurempi vä-
lillinen vaikutus luonnollisten henkilöiden oikeusasemaan. Suurin osa Business Finlandin uusista innovaa-
tiorahoituksen yritysasiakkaista oli pk-yrityksiä tai mikroyrityksiä vuosina 2017–2021².

Esityksessä asiakkaiden luokittelua olisi pidettävä perusteltuna, koska asiakkaiden ominaisuuksissa ja kyvyk-
kyyksissä on eroja. Asiakkaat eroavat toisistaan esimerkiksi koonsa, toimialansa, elinkaarensa sekä kasvu- ja
kansainvälistymissuunnitelmiansa perusteella, minkä vuoksi asiakkaiden palvelemiseen on tarpeen soveltaa
erilaisia asiakkuuden hoitomalleja ja tarjota asiakkaille erilaisia palveluita näiden tarpeiden perusteella. Arvi-
oinnissa on myös huomioitava, ettei asiakkaille ole subjektiivista oikeutta saada tiettyjä Business Finlandin
palveluita (vrt. PeVL 46/2006 vp, s. 2). Asiakkaiden erilainen kohtelu on myös perusteltua Business Finlandin
resurssien tehokkaan käytön, toiminnan vaikuttavuuden ja palveluiden tarkoituksenmukaisen suuntaamisen
vuoksi. Koska päätös asiakkaan luokituksesta ei vaikuttaisi tämän oikeuksiin hakea Business Finlandin rahoi-
tusta tai siihen, kuinka tämän rahoitushakemusta käsitellään, asiakkaiden erilaista kohtelua Business Finlandin
palvelumallissa ei olisi katsottava kohtuuttomaksi. Rahoituksen myöntäminen asiakkaille perustuu voimassa
olevaan lainsäädäntöön. Rahoituskeskus on vahvistanut lainsäädäntöä täydentävät rahoituskriteerit, jotka mää-
rittävät, ketkä asiakkaista saavat rahoitusta ja minkälaisia palveluja asiakkaat saavat. Yhtiön työntekijät sovel-
tavat rahoituskeskuksen vahvistamia rahoituskriteerejä määrittäessä asiakkuuden hoitomallia. Näiden syiden
vuoksi asiakkaiden erilaista kohtelua ei olisi katsottava mielivaltaiseksi.

---

² Business Finlandin tilinpäätös 2021, s. 55.

12.3 Yksityiselämän suoja

Henkilötietojen suoja

Esityksen 16 a §:ssä 16 §:n 2 momentissa säädetään rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeuksista. Näin ollen esitys on merkityksellinen perustuslain 10 §:ssä tarkoitetun yksityiselämän suojan kannalta. Perustuslain 10 §:n mukaan jokaisella on oikeus yksityiselämän suojaan. Pykälän 1 momentin mukaan jokaisen yksityiselämä, kunnia ja kotirauha on turvattu. Lisäksi henkilötietojen suojasta säädetään tarkemmin lailla.

Perustuslakivaliokunnan vakiintuneen käytännön mukaan lainsäätäjän liikkuma-alaa rajoittaa henkilötietojen suoja koskevan säännöksen lisäksi myös se, että henkilötietojen suoja sisältyy osittain samassa momentissa turvattun yksityiselämän suojan piiriin. Lainsäätäjän tulee näin ollen turvata oikeus henkilötietojen suojaan tavalla, jota voidaan pitää hyväksyttävänä perusoikeusjärjestelmän kokonaisuuden kannalta. Säännös viittaa tarpeeseen lainsäädännöllisesti turvata yksilön oikeusturva ja yksityisyyden suoja henkilötietojen käsittelyssä. Perustuslakivaliokunta on käytännössään pitänyt henkilötietojen suojan kannalta tärkeinä sääntelykohteina muun muassa henkilötietojen sallittuja käyttötarkoituksia mukaan luettuna tietojen luovutettavuus. Sääntelyn lain tasolla on tullut lisäksi olla kattavaa ja yksityiskohtaista. (Ks. esim. PeVL 31/2017 vp, s. 2, PeVL 42/2016 vp, s. 2, PeVL 38/2016 vp, s. 2, PeVL 29/2016 vp, s. 4, PeVL 13/2016 vp, s. 3–4).

Perustuslakivaliokunta on uudemmassa käytännössään katsonut, ettei estettä ole sille, että henkilötietojen suojaan liittyvät sääntelyn kattavuuden, täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden vaatimukset voidaan joiltain osin täyttää myös yleisellä Euroopan unionin asetuksella tai kansalliseen oikeuteen sisältyvällä yleislailla. (ks. myös PeVL 2/2018 vp, s. 4–8, PeVL 31/2017 vp, s. 3–4, PeVL 5/2017 vp, s. 9 ja PeVL 38/2016 vp, s. 4). (PeVL 14/2018 vp, s. 3). Perustuslakivaliokunnan uudemman käytännön mukaan kansallisen erityislainsäädännön säätämiseen tulee suhtautua pidättyvästi ja rajata sellainen vain välttämättömään tietosuojasetuksen salliman kansallisen liikkumavaran puitteissa (ks. esim. PeVL 20/2020, s. 3, PeVL 26/2018 vp, s. 2–3 ja PeVL 14/2018 vp, s. 4–5). Valiokunnan mielestä on kuitenkin selvää, että erityislainsäädännön tarpeellisuutta on arvioitava myös tietosuojasetuksenkin edellyttämän riskiperustaisen lähestymistavan mukaisesti kiinnittämällä huomiota tietojen käsittelyn aiheuttamiin uhkiin ja riskeihin. Mitä korkeampi riski käsittelystä aiheutuu luonnollisen henkilön oikeuksille ja vapauksille, sitä perustellumpaa on yksityiskohtaisempi sääntely. Tällä seikalla on erityistä merkitystä arkaluonteisten tietojen käsittelyn kohdalla. (ks. esim. PeVL 14/2018 vp).

Silloin kun henkilötietojen käsittely perustuu tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c ja e alakohtiin, jäsenvaltiot voivat käyttää asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitettua sääntelyliikkumavaraa ja antaa asetusta täsmentävää sääntelyä. Kansallinen sääntely voi koskea muun muassa käsittelyn lainmukaisuutta koskevia edellytyksiä, käsiteltävien tietojen tyyppiä, tietojen luovutusta, käyttötarkoitussidonnaisuutta ja käsittelytoimia koskevia säännöksiä. Tällaisen erityissääntelyn on täytettävä yleisen edun mukainen tavoite ja oltava oikeassa suhteessa sillä tavoiteltuun oikeutettuun päämäärään nähden. Kansallinen sääntely voi koskea muun muassa käsittelyn lainmukaisuutta koskevia edellytyksiä, käsiteltävien tietojen tyyppiä, tietojen luovutusta, käyttötarkoitussidonnaisuutta ja käsittelytoimia koskevia säännöksiä.

Esityksen 16 a §:ssä koskien rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeutta Maahanmuuttovirastolta henkilötietojen käsittelyperusteena on tietosuojasetuksen 6 artiklan 1 kohdan c alakohta, jonka mukaisesti henkilötietojen käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi. Näin ollen esityksessä ehdotettu henkilötietojen käsittelyä koskeva sääntely perustuisi tietosuojasetuksen 6 artiklan mukaiseen kansalliseen liikkumavaraan. Esityksen mukaan rahoituskeskus voisi käsitellä Maahanmuuttovirastolta saamia tietoja esityksessä määriteltyyn tarkoitukseen eli rahoituskeskuksen lausunnon antamiseksi kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevassa asiassa, josta säädetään ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentissa. Esityksessä luovutettavia tietoja on rajattu vain niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä rahoituskeskuksen ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentissa säädetyn tehtävän hoitamisen kannalta. Esitetyn rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeuden ulko-

puolelle jäisi siten esimerkiksi tiedot, joita rahoituskeskus tarvitsee ulkomaalaislain 80 §:n 1 momentissa säädetyn lausunnon antamista varten, joka koskee kasvuyrittäjän oleskelulupaa (ns. ensimmäinen lupa). Esityksen mukainen tiedonsaantioikeus vähentäisi jatkoluvan hakijaan kohdistuvaa hallinnollista taakkaa ja sujuvoittaisi rahoituskeskuksen tiedonsaantia Maahanmuuttovirastolta kasvuyrittäjien jatkolupa-asioissa sen sijaan, että rahoituskeskus joutuisi pyytämään tietoja suoraan jatkoluvan hakijalta. Näin ollen esitys täyttäisi yleisen edun mukaisen tavoitteen vaatimuksen sekä oikeasuhtaisuuden vaatimuksen. Maahanmuuttoviraston rahoituskeskukselle luovuttamiin tietoihin ei sisällyttäisi tietosuoja-asetuksen 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja.

Esityksen 16 §:n 4 momentissa säädettäisiin yhtiön työntekijän salassapitovelvollisuudesta tiedoista, joita se on saanut ministeriöltä tai rahoituskeskukselta perustuen lain 16 §:n 2 momenttiin. Esitettävässä säännöksessä olisi kyse tietosuoja-asetuksen 6 artiklan 2 ja 3 kohdan mukaisesta kansallisen liikkumavaran käytöstä, koska sillä turvattaisiin henkilötietojen asianmukaista käsittelyä yhtiön toiminnassa.

Tiedonsaantioikeudet

Perustuslakivaliokunta on arvioinut viranomaisten tietojen saamista ja luovuttamista salassapitovelvollisuuden estämättä koskevaa sääntelyä perustuslain 10 §:n 1 momentissa säädetyn yksityiselämän ja henkilötietojen suojan kannalta ja kiinnittänyt huomiota muun muassa siihen, mihin ja ketä koskeviin tietoihin tiedonsaantioikeus ulottuu ja miten tiedonsaantioikeus sidotaan tietojen välttämättömyyteen (PeVL 15/2018 vp). Viranomaisen tietojensaantioikeus ja tietojenluovuttamismahdollisuus ovat valiokunnan mukaan voineet liittyä jonkin tarkoituksen kannalta "tarpeellisiin tietoihin", jos tarkoitettujen tietosisällöt on pyritty luettelemaan laissa tyhjentävästi. Jos taas tietosisältöjä ei ole samalla tavoin luetteloitu, sääntelyyn on pitänyt sisällyttää vaatimus "tietojen välttämättömydestä" jonkin tarkoituksen kannalta (ks. esim. PeVL 31/2017 vp, s. 2–3 ja siinä viitatu lausunnot).

Perustuslakivaliokunta on painottanut toistuvasti, että erottelussa tietojen saamisen tai luovuttamisen tarpeellisuuden ja välttämättömyyden välillä on kyse tietosisältöjen laajuuden ohella myös siitä, että tietoihin oikeutettu viranomainen omine tarpeineen syrjäyttää ne perusteet ja intressit, joita tiedot omaavaan viranomaiseen kohdistuvan salassapidon avulla suojataan. Mitä yleisluonteisempi tietojensaantiin oikeuttava sääntely on, sitä suurempi on vaara, että tällaiset intressit voivat syrjäytyä hyvin automaattisesti. Mitä täydellisemmin tietojensaantioikeus kytketään säännöksissä asiallisiin edellytyksiin, sitä todennäköisemmin yksittäistä tietojensaanti-pyyntöä joudutaan käytännössä perustelevaan. Myös tietojen luovuttajan on tällöin mahdollista arvioida pyyntöä luovuttamisen laillisten edellytysten kannalta. Tietojen luovuttaja voi lisäksi kieltäytymällä tosiasiallisesti tietojen antamisesta saada aikaan tilanteen, jossa tietojen luovuttamisvelvollisuus eli säännösten tulkinta saattaa tulla ulkopuolisen viranomaisen tutkittavaksi. Tämä mahdollisuus on tärkeä tiedonsaannin ja salassapito-intressin yhteensovittamiseksi (ks. esim. PeVL 7/2019 vp ja PeVL 48/2018 vp, s. 5 ja siinä viitatu lausunnot).

Esityksessä on huomioitu perustuslakivaliokunnan lausuntokäytäntö tiedonsaantioikeuksien osalta. Esityksen 16 a §:ssä säädettäisiin rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeudesta Maahanmuuttovirastolta tiedoista, jotka ovat välttämättömiä lausunnon antamiseksi kasvuyrittäjien jatkolupia koskevissa asioissa. Esitetyn pykälän 1 momentissa rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus rajautuisi jatkolupahakemukseen ja sen liitteisiin. Kyseisessä säännöksessä rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeuksien piiriin kuuluvia tietoja ei kuvattaisi tyhjentävästi, mutta tietojen tulisi olla välttämättömiä rahoituskeskuksen ulkomaalaislaissa säädetyn tehtävän hoitamisen kannalta. Luovutettavia tietoja on kuvailtu esitettävän pykälän säännöskohtaisissa perusteluissa. Esitetyn pykälän 2 momentissa rahoituskeskuksella olisi tiedonsaantioikeus Maahanmuuttoviraston hallussa olevista tiedoista, jotka on kuvattu kyseisessä momentissa. Tietojen tulisi olla välttämättömiä rahoituskeskuksen ulkomaalaislaissa säädetyn kasvuyrittäjän jatkolupaa koskevan lausunnon antamista varten.

Lisäksi esityksen 16 §:n 2 momentissa säädettäisiin siitä, että rahoituskeskuksella olisi tiedonsaantioikeus yhtiöltä tiedoista, jotka on välttämättömiä kasvuyrittäjän oleskelu- ja jatkolupaa koskevan lausunnon antamiseksi. Yhtiöstä rahoituskeskukseen luovutettavia tietoja ei ole yksilöity säännöksessä, mutta rahoituskeskuksen tiedonsaanti yhtiöltä olisi sidottu välttämättömyysedellytykseen sen lausunnon antamista koskevan lakisääteisen tehtävän osalta.

Edellä esitetyn perusteella hallitus toteaa, että ehdotukseen liittyy perustuslain säännösten toteutumisen kannalta periaatteellisesti tärkeitä kysymyksiä esitykseen sisältyvien julkisen hallintotehtävien osakeyhtiöön tapahtuvien siirtojen vuoksi, minkä vuoksi esitetään pyydettyä perustuslakivaliokunnan lausuntoa. Hallitus katsoo kuitenkin, että esitys voidaan käsitellä tavallisessa lain säätämisyjärjestyksessä.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan Innovaatorahoituskeskus Business Finlandista ja Business Finland -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (1146/2017) 14 §:n 5 momentti,
muutetaan lain 1 §:n 4 momentti, 13-16 § sekä
lisätään lakiin uusi 11 §:n 1 momentin 7 kohta ja 2–4 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 5 momentiksi, uusi 11 a §, 14 a §, 16 a §, 18 § ja 19 § seuraavasti:

1 §

Rahoituskeskus, yhtiö ja niiden muodostama Business Finland kokonaisuus

---

Rahoituskeskus hallinnoi lisäksi Business Finland Venture Capital Oy:tä.

11 §

Yhtiön tehtävät

Yhtiön tehtävänä on edistää:

---

7) osajien maahanmuuttoa Suomeen.

Yhtiön tehtäviin kuuluvat rahoituspäätöksiä koskevat 14 §:n 2 ja 3 momentin mukaiset tehtävät.

Yhtiön tehtäviin kuuluvat seuraavat rahoituskeskuksen toimintaa tukevat tehtävät:

1) 14 §:ssä tarkoitettujen rahoituskeskuksen rahoituspäätösten valmisteluun liittyvä, markkinoita sekä asiakkaita ja näiden hankkeita koskevien tietojen kerääminen ja tuottaminen sekä edellä tarkoitettuihin tietoihin liittyvien selvitysten tekeminen;

2) asiakkaiden palvelutarpeiden kartoittaminen ja tätä koskeva neuvonta;

- 3) ulkomaalaislain (XX/2022) 80 §:n 1 momentissa ja 80 b §:n 2 momentissa tarkoitettuihin lausuntoihin liittyvien tietojen arviointi ja analysointi sekä näihin liittyvien selvitysten tekeminen;
- 4) rahoituskeskuksen digitaalisten palvelujen käyttämiseen liittyvä neuvonta.

11 a §

Nimittäminen kansainvälisiin edustamistehtäviin

Työ- ja elinkeinoministeriö voi rahoituskeskusta kuultuaan nimittää yhtiön palveluksessa olevan henkilön edustamaan Suomen valtiota kansainvälisissä organisaatioissa tai vastaavissa kansainvälisissä tehtävissä yhtiön toimialaan soveltuvissa asioissa.

Yhtiön palveluksessa olevan henkilön valvontaan kansainvälisissä edustamistehtävissä sovelletaan 16 §:n 1 momenttia yhtiön valvonnasta. Rahoituskeskuksen tulee ilmoittaa työ- ja elinkeinoministeriölle, jos yhtiön palveluksessa oleva henkilö on estynyt tai hänellä ei ole tarvittavaa asiantuntemusta kansainväliseen edustamistehtävään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentissa tarkoitettuun nimitykseen sisällytettävistä tiedoista.

13 §

Rahoituskeskuksen ja yhtiön välinen palvelusopimus

Rahoituskeskus ja yhtiö tekevät vuosittain palvelusopimuksen, jossa määritellään yhtiön 11 §:ssä ja 14 §:n 2–3 momentissa määriteltyihin tehtäviin perustuvat toimenpiteet ja niistä sille vuosittain maksettava korvaus sekä yhtiön 11 a §:ssä tarkoitetuista tehtävistä vuosittain maksettava korvaus. Palvelusopimukseen liitetään suunnitelma rahoituskeskuksen ja yhtiön tulevan nelivuotiskauden toiminnasta.

14 §

Rahoituspäätökset

Rahoituskeskus toimii valtionapuviranomaisena ja tekee valtionavustuslaissa tarkoitettuja valtionavustuksen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä sekä valtion lainanannosta sekä valtioneuvoston päätöksistä ja valtioneuvoston asetuksella.

Rahoituskeskuksen lisäksi myös yhtiö voi tehdä valtionavustuslaissa tarkoitettuja, de minimis -ehtoisia valtionavustuksen myöntö-, muutos- ja maksatuspäätöksiä joiden arvo ei yksittäisen päätöksen osalta ylitä 100 000 euroa yhtä yritystä kohden. Menettelystä sekä päätöksentekoon osallistuvien yhtiön palveluksessa olevien henkilöiden ja esittelijän määräämisestä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Rahoituskeskus ohjaa ja valvoo yhtiön rahoitustoimintaa. Yhtiö valvoo myöntämänsä valtionavustuksen käyttöä.

Rahoituskeskus päättää rahoituskeskuksen ja yhtiön myöntämän valtionavustuksen takaisinperinnästä, maksatuksen keskeytyksestä, maksatuksen lopettamisesta sekä rahoituksen saajiin kohdistuvista tarkastuksista. Rahoituskeskus päättää myöntämänsä lainan maksatuksen keskeytyksestä ja lainan määräämisestä takaisinmaksettavaksi.

14 a §

Yhtiön palveluksessa olevan virkavastuu ja vahingonkorvausvastuu

Yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan 11 §:n 3 momentissa, 11 a §:ssä ja 14 §:n 2–3 momentissa tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

15 §

Muutoksenhaku rahoituskeskuksen päätökseen ja yhtiön 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen

Rahoituskeskuksen päätökseen ja yhtiön 14 §:n 2 momentissa tarkoitettussa asiassa tekemään päätökseen saa siihen tyytymätön asianosainen hakea oikaisua rahoituskeskukselta. Oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

16 §

Yhtiön valvonta ja tietojen luovuttaminen

Rahoituskeskus valvoo yhtiön toimintaa ja voi tarkastaa yhtiön valtionavustustoimintaa tarpeellisessa laajuudessa.

Yhtiön on annettava salassapitosäännösten estämättä ministeriölle ja rahoituskeskukselle näiden pyynnöstä tiedot, jotka ovat välttämättömiä yhtiön ohjaamiseksi ja valvomiseksi sekä rahoituskeskuksen ulkomaalaislain 80 §:n 1 momentissa ja 80 b §:n 2 momentissa tarkoitettujen lausuntojen antamiseksi. Yhtiöllä on oikeus saada ministeriöltä ja rahoituskeskukselta tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot salassapitosäännösten estämättä.

Tietojen luovuttamisesta yrityspalvelujen toteuttamista varten säädetään yrityspalvelujen asiakastietojärjestelmästä annetussa laissa (293/2017).

Yhtiön palveluksessa oleva henkilö ei saa ilmaista tai luovuttaa sivulliselle ministeriöltä tai rahoituskeskukselta 16 §:n 2 momentin perusteella saamiaan salassa pidettäviä tietoja, eikä käyttää niitä omaksi taikka toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Salassa pidettäviä tietoja saavat yhtiössä käsitellä vain ne henkilöt, joiden työtehtäviin näiden tietojen käsittely kuuluu.

16 a §

Rahoituskeskuksen tiedonsaantioikeus Maahanmuuttovirastolta

Rahoituskeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta Maahanmuuttovirastolta ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentin mukaisen lausunnon antamiseksi varten välttämättömät tiedot jatkolupahakemuksesta ja sen liitteistä.

Rahoituskeskuksella on oikeus saada salassapitosäännösten estämättä maksutta Maahanmuuttovirastolta ulkomaalaislain 80 b §:n 2 momentin mukaisen lausunnon antamista varten välttämättömät tiedot muille kasvuyrittäjille, jotka ovat yhdessä hakijan kanssa hakeneet rahoituskeskuksen ulkomaalaislain 80 §:n 1 momentissa tarkoitettua lausuntoa, myönnettyistä oleskeluluvista tai jatkoluvista tai tiedot näiden kasvuyrittäjien oleskelu- tai jatkolupahakemusten vireilläolosta Maahanmuuttovirastossa.

18 §

Yhtiön tehtävien siirtoa koskevat siirtymäsäännökset

Yhtiöstä siirretään tehtävät rahoituskeskukseen lain 11 §:n 3 momentista ja 11 a §:stä johtuvan yhtiön tehtävien uudelleenjärjestelyn johdosta. Yhtiön tehtävät siirtyvät osaksi rahoituskeskuksen 3 §:ssä tarkoitettuja tehtäviä tai 3 §:n 4 momentin nojalla rahoituskeskukselle säädettyjä tehtäviä. Tehtävien siirto toteutetaan vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

Tehtävien siirtyessä rahoituskeskukselle siirtyvät rahoituskeskukselle näihin tehtäviin liittyvät keskeneräiset asiat, sopimukset ja sitoumukset ja niihin liittyvät oikeudet ja velvollisuudet. Jos sopimusta tai sitoumusta ei ole mahdollista siirtää, rahoituskeskuksen ja yhtiön on sovittava sopimukseen tai sitoumukseen liittyvien vastuiden siirtymisestä.

19 §

Yhtiön henkilöstöä koskevat siirtymäsäännökset

Tämän lain 18 §:n 1 momentissa tarkoitetun yhtiön tehtävien uudelleenjärjestelyn johdosta osan yhtiön palveluksessa olevien työsuhteista siirtyy rahoituskeskukseen vuoden kuluessa lain voimaantulosta. Määräaikaisessa työsopimussuhteessa oleva henkilö siirtyy rahoituskeskuksen palvelukseen määräaikaisen työsuhteensa keston ajaksi työsuhteeseen. Henkilöiden työsuhteen katsotaan työsuhde-etuuksien määräytymisen kannalta jatkuneen valtiolla yhdenjaksoisena.

Työsuhteiden siirtyminen ei edellytä suostumusta. Rahoituskeskus päättää siirtyvän yhtiön henkilöstön työtehtävistä ja palkasta rahoituskeskuksessa. Ennen työsuhteiden siirtoa rahoituskeskuksen on annettava siirtyville henkilöille kirjallinen selvitys työsuhteen keskeisistä ehdoista vähintään kuukautta ennen työsuhteiden

siirtoa. Siirtyvässä työsuhteessa oleva henkilö saa muutoin sovellettavaa irtisanomisaikaa noudattamatta tai sen kestoajasta riippumatta irtisanoa työsuhteensa päättymään siirron hetkellä.

Työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan muilta osin, mitä laissa säädetään tai sen nojalla säädetään tai määrätään tai mitä valtion virka- ja työehtosopimuksessa määrätään.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____
kuuta 20 . _____

Helsingissä x.x.2020

Pääministeri

Sanna Marin

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Liite
Rinnakkaisteksti